

სს „საქართველოს ბანკი“ და
შვილობილი საწარმოები
კონსოლიდირებული ფინანსური
ანგარიშგება

31 დეკემბერი, 2023 წ.

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგება.....	2
კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება	3
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	4
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	5

კომპანიის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	6
2. მომზადების საფუძველი.....	6
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	8
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	32
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ.....	41
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	44
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	45
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	45
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები...	47
10. აქტივის გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	69
11. საინვესტიციო ქონება	74
12. დასაკუთრებული უზრუნველყოფა.....	75
13. გუდვილი	75
14. გადასახადები	76
15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები	79
16. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები.....	80
17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე.....	81
18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	82
19. პირობითი ვალდებულებები	82
20. საკუთარი კაპიტალი.....	83
21. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	85
22. წმინდა საკომისიო შემოსავალი.....	86
23. ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები.....	87
24. რისკის ხარჯი	89
25. წმინდა სხვა შემოსულობა/(ზარალი).....	90
26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები	90
27. რისკის მართვა.....	94
28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება	117
29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	123
30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	125
31. კაპიტალის ადეკვატურობა	127
32. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები.....	128

**Building a better
working world**

შპს იუაი
საქართველო, 0105, თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
www.ey.com/ge
www.facebook.com/EYGeorgia

EY LLC
44 Kote Abkhazi street
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
www.ey.com/ge
www.facebook.com/EYGeorgia

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქართველოს ბანკისა“ და მისი შვილობილი საწარმოების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ არსებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობი ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი) და იმ ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, რომლებიც რელევანტურია საქართველოში კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებული აუდიტისთვის, და შესრულებული გვაქვს ამ მოთხოვნებით და ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

**Building a better
working world**

აუდიტის ძირითადი საკითხები

აუდიტის ძირითად საკითხებად მიიჩნევა ისეთი საკითხები, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული შეფასებით, ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ ჩვენ მიერ ჩატარებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და თანდართული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბების კონტექსტში და ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვთქვამთ. ქვემოთ თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩატარებული აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რომელთა მიზანიც იყო რეაგირება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების ჩვენ მიერ შეფასებულ რისკებზე. ჩვენი აუდიტორული პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების, შედეგები წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება</p>	
<p>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური დარეზერვების მოდელითა და კონკრეტული სასესხო რეზერვის შექმნით, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზისა და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე.</p> <p>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დიდწილად ექვემდებარება განსჯას და დაშვებებში შესულმა ცვლილებებმა შეიძლება არსებითი გავლენა იქონიოს გაცხადებულ მოგებაზე.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ჩვენ საფუძვლიანად შევისწავლეთ, კრიტიკულად გავანალიზეთ და შევაფასეთ კონტროლის ძირითადი მექანიზმების გამართულობა და საოპერაციო ეფექტურობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის რელევანტური ყველა პროცესისთვის. ეს მოიცავს კონტროლებს მონაცემთა სიზუსტესა და სისრულეზე, საკრედიტო მონიტორინგს, მსესხებლების განაწილებას თავიანთ შესაბამის გაუფასურების სტადიაზე, ინდივიდუალურ დარეზერვებას, საკურნალო გატარებების წარმოებას და განმარტებითი შენიშვნების მომზადებას.

**Building a better
working world**

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>კოლექტიური და კონკრეტული დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ დაშვებასა და განსჯაზე, რომელთა შორისაა:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ სესხების გადანაწილება პირველ, მეორე, მესამე სტადიებზე ან „შექმნილ ან შექმნილ გაუფასურებულ“ კატეგორიაზე ფასს 9-ში „ფინანსური ინსტრუმენტები“ წარმოდგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; ▶ სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები, რომელთა მიხედვით ხდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელი მოდელის შექმნა და გამოყენება; ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის გავლენის შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები, გამოყენებული წონების ჩათვლით; ▶ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში ზარალისა და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით, და ▶ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. <p>რისკები ასევე უკავშირდება შემდეგს:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ სესხის შესახებ იმ საბაზისო მონაცემების სიზუსტე და სისრულე, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოიყენება; 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ფასს 9-ის სპეციალისტების დახმარებით შევაფასეთ და გადავამოწმეთ ჯგუფის ფასს 9-ის მიხედვით დარეზერვების მეთოდოლოგია, რათა დაგვედგინა, ბუნალტრული სტანდარტის დაკმაყოფილება თანმიმდევრულად თუ ხდებოდა და რომ მეთოდოლოგიაში შესული ცვლილებები მართებული იყო. ▶ მოდელირების სპეციალისტების დახმარებით გამოვცადეთ დაშვებები, ამოსავალი მონაცემები და ფორმულები, რომლებიც გამოყენებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში, რათა დაგვედასტურებინა, რომ მოდელი შესაბამისობაშია აღნიშნულ მეთოდოლოგიასთან. ეს მოიცავდა მოდელის სტრუქტურისა და გამოყენებული ფორმულების მართებულობის შეფასებას და დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში ზარალისა და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრის პრინციპით შერჩეული ნიმუშების საფუძველზე. ▶ დეტალური მიმოხილვის ჩატარებაში და მოდელში შესული ცვლილებების გატესტვაში ჩავრთეთ სპეციალისტები. ჩვენ გადავიანგარიშეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ნიმუშების საფუძველზე, რომლებიც მოიცავდა სტადიებად განაწილების პროცედურებს და შესაბამის რისკის პარამეტრებს. ▶ შევაფასეთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული მაკროეკონომიკური სცენარების მართებულობა და შევამოწმეთ, სათანადოდ იყო ისინი თუ არა გამოყენებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლებში.

**Building a better
working world**

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>▶ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების სიზუსტე და ადეკვატურობა.</p> <p>რეზერვის დონის დადგენაში განსჯის მონაწილეობის შედეგად, არსებობს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვისას თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული უზუსტობების უფრო დიდი რისკი, მათ შორის, ხელმძღვანელობის მიერ კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფის შედეგად.</p> <p>რისკის დონე წინა წლის შესაბამისი რჩება.</p> <p>მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-9 შენიშვნაში „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“ და 27-ე შენიშვნაში „რისკის მართვა“.</p>	<p>▶ შევამოწმეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოყენებული ძირითადი ამოსავალი მონაცემების სისრულე და სიზუსტე სესხებისა და ავანსების შეჯერებით საბაზისო წყაროს სისტემებსა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელს შორის.</p> <p>▶ გადავამოწმეთ კრიტერიუმები, რომლებიც გამოიყენება 1-ელ, მე-2 და მე-3 სტადიებზე ან შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებულის კატეგორიაზე აქტივების გადასანაწილებლად ფასს 9-ის მიხედვით, რომლებიც გამოიყენება კონკრეტულად საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის და სტადიების განსაზღვრისთვის. შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული სესხები ინდივიდუალურად შევაფასეთ, რათა დაგვედგინა შესაფერის სტადიაზე იყვნენ თუ არა განაწილებულები, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ან დეფოლტის პოტენციური მაჩვენებლების გათვალისწინებით და ასევე ხელმძღვანელობას გამოვკითხეთ სტადიებს შორის გადატანის საფუძველი.</p> <p>▶ ჩვენ ჩავატარეთ პროცედურები სესხების უზრუნველყოფის საგნის არსებობის დასადგენად და შესაფასებლად, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები გავლენას ახდენდა სესხებიდან მიღებული ზარალის შეფასებაზე. შეფასების სპეციალისტების დახმარებით შევაფასეთ უზრუნველყოფის საგნების შეფასების მეთოდოლოგიის მართებულობა.</p> <p>▶ შევაფასეთ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებული განმარტებების მართებულობა ფასს-ის მოთხოვნების დაკმაყოფილებასთან მიმართებით.</p>

**Building a better
working world**

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მიუღდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
საინვესტიციო ქონების შეფასება	
<p>ჯგუფი თავისი საინვესტიციო უძრავი ქონებისთვის სამართლიანი ღირებულების მოდელს იყენებს. ჯგუფმა თავისი საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად პროფესიონალი შემფასებელი დაიქირავა. უძრავი ქონების შეფასებას ახასიათებს განუსაზღვრელობა და ეყრდნობა ვარაუდებს.</p> <p>ამასთან, ჯგუფის უძრავი ქონება ძირითადად საქართველოში მდებარეობს, სადაც მეორადი ბაზარი შედარებით არალიკვიდურია, რის გამოც იზრდება ამ შეფასებებში განსჯის გამოყენების აუცილებლობა. ეს შეფასებები, მათი დიდი მნიშვნელობისა და სუბიექტური ხასიათის გამო, აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხია.</p> <p>საინვესტიციო ქონების შეფასების შესახებ ინფორმაცია ასახულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-3 შენიშვნაში „ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა“, მე-11 შენიშვნაში „საინვესტიციო ქონება“ და 28-ე შენიშვნაში „სამართლიანი ღირებულების შეფასება“.</p>	<p>ჯგუფის უძრავი ქონების ობიექტების შესაფასებლად, რომლებიც შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ, შეფასების ანალიზში ჩავრთეთ ჩვენი შიდა უძრავი ქონების შეფასების სპეციალისტები. სპეციალისტებმა ასევე შეაფასეს ჯგუფის მიერ დაქირავებული გარე შემფასებლების კომპეტენტურობა და ობიექტურობა, გაანალიზეს გამოყენებული მეთოდები და დაშვებები და შეამოწმეს შემფასებლების მიერ წარმოდგენილი მონაცემები.</p> <p>ისეთი ქონების შემთხვევაში, რომელიც არ ექვემდებარებოდა გარეშე სპეციალისტის მიერ ინდივიდუალურად შეფასებას, შევამოწმეთ ხელმძღვანელობის დაშვებები საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში ასეთი ობიექტების ფასების ცვლილების შესახებ. ეს დავასაბუთეთ გარეშე შემფასებლების მიერ მომზადებული ბაზრის მიმოხილვის ანგარიშგების გაცნობით, ჯგუფის უძრავი ქონების პორტფელში გარკვევით და ემპირიული საბაზრო ინფორმაციის მოძიებით.</p> <p>მიმოვიხილეთ საინვესტიციო ქონების წარდგენა და მის შესახებ განმარტებითი შენიშვნები ფინანსურ ანგარიშგებაში შესაბამისი სააღრიცხვო სტანდარტების მიხედვით.</p>

ჯგუფის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ჯგუფის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ჯგუფის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება აუდიტორის წინამდებარე დასკვნის თარიღის შემდეგ.

**Building a better
working world**

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება შეაფასოს, ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

**Building a better
working world**

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარ განზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების გონივრულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ▶ ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებებს ჯგუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჯგუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

**Building a better
working world**

აუდიტის კომიტეტს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ეჭვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ საფრთხეების აღმოფხვრისთვის ან რისკის შემცირებისთვის მიღებულ ზომებს.

აუდიტის კომიტეტისთვის ინფორმირებული საკითხებიდან განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში და, მაშასადამე, მიიჩნევა აუდიტის ძირითად საკითხებად. ამ საკითხებს აღწერთ ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება საჯაროდ მოცემული საკითხის ინფორმირება ან, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, თვითონ არ გადავწყვეტთ, რომ აუდიტორის დასკვნაში არ უნდა მოხდეს ამა თუ იმ საკითხის ინფორმირება, რადგან, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ამგვარი ქმედებით განპირობებული მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგები გადააჭარბებს მისი ინფორმირებით მოსალოდნელ სარგებელს, რომელიც საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურება.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია რუსულან ხოროშვილი.

რუსულან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის 1 აპრილი

თბილისი, საქართველო

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022	2021
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	3,042,832	3,495,728	1,494,452
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1,752,658	2,417,306	1,917,939
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	4,880,815	4,343,749	2,563,961
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	20,248,067	16,841,603	15,998,166
მოთხოვნები და სხვა სესხები		3,530	3,398	23,432
გადახდილი ავანსი		32,032	47,176	58,160
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე*	12	271,712	119,924	3,216
აქტივის გამოყენების უფლება	10	134,422	115,404	77,676
საინვესტიციო ქონება	11	127,924	170,629	231,707
ძირითადი საშუალებები	10	404,303	363,606	343,025
გუდვილი	13	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	144,357	130,307	124,775
მოგების გადასახადის აქტივები	14	464	864	292
სხვა აქტივები*	15	290,152	254,345	244,227
გასაყიდად გამოიზნული აქტივები		27,389	29,566	46,731
სულ აქტივები		31,394,110	28,367,058	23,161,212
ვალდებულებები				
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	16	20,776,816	18,274,061	14,081,438
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	17	5,133,029	5,191,494	4,118,462
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	18	421,359	646,137	1,460,479
საიჯარო ვალდებულება	10	137,554	112,624	85,098
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		124,397	102,250	76,600
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	14	199,058	99,533	110,868
სხვა ვალდებულებები	15	149,847	153,591	177,044
სულ ვალდებულებები		26,942,060	24,579,690	20,109,989
საკუთარი კაპიტალი	20			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებითი მთლიანად ანაზღაურებული სააქციო კაპიტალი		151,336	190,033	180,969
გამოსყიდული აქციები		(11)	(10)	(10)
სხვა რეზერვები		2,087	(4,304)	(24,070)
გაუნაწილებელი მოგება		4,270,644	3,573,655	2,866,340
სულ ჯგუფის აქციონერებზე მიკუთვნებადი საკუთარი კაპიტალი		4,452,050	3,787,368	3,051,223
სულ საკუთარი კაპიტალი		4,452,050	3,787,368	3,051,223
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		31,394,110	28,367,058	23,161,212

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

მელ კარვილი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

2024 წლის 1 აპრილი

*თავისი კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების ხარისხისა და აღქმადობის გასაუმჯობესებლად, ჯგუფმა გადახედა თავისი ამოღებული უზრუნველყოფის, მარაგებისა და სხვა აქტივების წარდგენას. დამატებითი დეტალები მე-3 შენიშვნაშია წარმოდგენილი.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022	2021
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	3,042,832	3,495,728	1,494,452
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1,752,658	2,417,306	1,917,939
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	4,880,815	4,343,749	2,563,961
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	20,248,067	16,841,603	15,998,166
მოთხოვნები და სხვა სესხები		3,530	3,398	23,432
გადახდილი ავანსი		32,032	47,176	58,160
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე*	12	271,712	119,924	3,216
აქტივის გამოყენების უფლება	10	134,422	115,404	77,676
საინვესტიციო ქონება	11	127,924	170,629	231,707
ძირითადი საშუალებები	10	404,303	363,606	343,025
გუდვილი	13	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	144,357	130,307	124,775
მოგების გადასახადის აქტივები	14	464	864	292
სხვა აქტივები*	15	290,152	254,345	244,227
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		27,389	29,566	46,731
სულ აქტივები		31,394,110	28,367,058	23,161,212
ვალდებულებები				
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	16	20,776,816	18,274,061	14,081,438
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	17	5,133,029	5,191,494	4,118,462
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	18	421,359	646,137	1,460,479
საიჯარო ვალდებულება	10	137,554	112,624	85,098
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		124,397	102,250	76,600
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	14	199,058	99,533	110,868
სხვა ვალდებულებები	15	149,847	153,591	177,044
სულ ვალდებულებები		26,942,060	24,579,690	20,109,989
საკუთარი კაპიტალი				
სააქციო კაპიტალი	20	27,994	27,994	27,994
დამატებითი მთლიანად ანაზღაურებული სააქციო კაპიტალი		151,336	190,033	180,969
გამოსყიდული აქციები		(11)	(10)	(10)
სხვა რეზერვები		2,087	(4,304)	(24,070)
გაუნაწილებელი მოგება		4,270,644	3,573,655	2,866,340
სულ ჯგუფის აქციონერებზე მიკუთვნებადი საკუთარი კაპიტალი		4,452,050	3,787,368	3,051,223
სულ საკუთარი კაპიტალი		4,452,050	3,787,368	3,051,223
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		31,394,110	28,367,058	23,161,212

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

მელ კარვილი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

2024 წლის 1 აპრილი

* თავისი კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების ხარისხისა და აღქმადობის გასაუმჯობესებლად, ჯგუფმა გადახედა თავისი ამოღებული უზრუნველყოფის, მარაგებისა და სხვა აქტივების წარდგენას. დამატებითი დეტალები მე-3 შენიშვნაშია წარმოდგენილი.

6-128 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნა</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი		2,715,232	2,223,455	1,796,788
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		14,053	20,573	28,737
საპროცენტო შემოსავალი		2,729,285	2,244,028	1,825,525
საპროცენტო ხარჯი		(1,123,038)	(1,051,700)	(870,013)
ანაზრის დაზღვევის საზღაური		(20,247)	(17,717)	(14,629)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	21	1,586,000	1,174,611	940,883
საკომისიო შემოსავალი		669,536	548,782	382,630
საკომისიო ხარჯი		(328,864)	(287,362)	(194,294)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	22	340,672	261,420	188,336
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტიდან		370,847	463,202	107,801
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) ვალის დაფარვიდან		564	(8,462)	(2,892)
სხვა წმინდა შემოსულობა	25	114,546	40,556	70,403
საოპერაციო შემოსავალი		2,412,629	1,931,327	1,304,531
ხელფასი და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	23	(379,716)	(330,376)	(254,153)
ადმინისტრაციული ხარჯები	23	(184,857)	(151,712)	(119,558)
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	10	(110,740)	(95,977)	(83,682)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(3,642)	(3,603)	(3,822)
საოპერაციო ხარჯები		(678,955)	(581,668)	(461,215)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან		984	819	(3,781)
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე		1,734,658	1,350,478	839,535
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე	24	(124,009)	(129,704)	(4,113)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე	24	(2,762)	(3,208)	(4,950)
კრედიტის სხვა მოსალოდნელი აღდგენა/(ზარალი)	24	3,117	(16,745)	9,252
გაუფასურების ხარჯი სხვა აქტივებზე და ანარიცხები		(18,317)	(18,007)	(20,488)
რისკის ხარჯი		(141,971)	(167,664)	(20,299)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე		1,592,687	1,182,814	819,236
არარეგულარული მუხლები, წმინდა		-	(203)	(610)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე		1,592,687	1,182,611	818,626
მოგების გადასახადის ხარჯი	14	(258,968)	(190,607)	(74,815)
წლის მოგება		1,333,719	992,004	743,811
პირითადი და გაზავებული შემოსავლები ერთ აქციაზე	20	47.6609	35.4492	26.5800

კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება
2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
(ათას ლარში)

	2023	2022	2021
წლის მოგება	1,333,719	992,004	743,811
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი			
<i>სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც არ ხდება მომდევნო წლების მოგებაში ან ზარალში:</i>			
– სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ სავალო ინსტრუმენტებში ინვესტიციებზე სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	26,381	29,683	(39,431)
– რეალიზებული ზარალი სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებზე	(14,322)	(7,528)	(30,044)
– ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ სავალო ინსტრუმენტებში ინვესტიციებზე, რომლებიც რეკლასიფიცირებულია კონსოლიდირებულ მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში	1,041	7,379	(880)
– ზარალი საკურსო სხვაობიდან	(37,259)	(18,110)	(7,381)
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო წლების მოგებაში ან ზარალში, წმინდა	(24,159)	11,424	(77,736)
<i>სხვა სრული შემოსულობა/(ზარალი), რომლის რეკლასიფიცირებაც არ ხდება მომდევნო წლების მოგებაში ან ზარალში:</i>			
– საინვესტიციო ქონებად რეკლასიფიცირებული ძირითადი საშუალებების გადაფასება	-	-	2,359
– წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტირებაზე, რომელიც განისაზღვრება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში	1,775	(1,369)	884
სხვა წმინდა სრული შემოსულობა/(ზარალი), რომლის რეკლასიფიცირებაც არ ხდება მომდევნო წლების მოგებაში ან ზარალში	1,775	(1,369)	3,243
წლის სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, გადასახადების გამოკლებით	(22,384)	10,055	(74,493)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	1,311,335	1,002,059	669,318

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	დამატებითი მთლიანი			სხვა რეზერვები	გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
	სააქციო კაპიტალი	ანაზღაურებული სააქციო კაპიტალი	გამოსყიდული აქციები			
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,994	216,974	(10)	47,997	2,195,345	2,488,300
წლის მოგება	-	-	-	-	743,811	743,811
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	(72,067)	(2,426)	(74,493)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	(72,067)	741,385	669,318
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციიდან წარმოშობილი საკუთარი კაპიტალის ზრდა	-	44,444	-	-	-	44,444
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-20 შენიშვნა)	-	-	-	-	(70,390)	(70,390)
შემოწირულობები აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გეგმის ფარგლებში (26-ე შენიშვნა)	-	(80,449)	-	-	-	(80,449)
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,994	180,969	(10)	(24,070)	2,866,340	3,051,223
წლის მოგება	-	-	-	-	992,004	992,004
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	19,766	(9,711)	10,055
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	19,766	982,293	1,002,059
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციიდან წარმოშობილი საკუთარი კაპიტალის ზრდა	-	80,955	-	-	-	80,955
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-20 შენიშვნა)	-	-	-	-	(274,978)	(274,978)
შემოწირულობები აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გეგმის ფარგლებში (26-ე შენიშვნა)	-	(71,891)	-	-	-	(71,891)
2022 წლის 31 დეკემბერი	27,994	190,033	(10)	(4,304)	3,573,655	3,787,368
წლის მოგება	-	-	-	-	1,333,719	1,333,719
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	6,391	(28,775)	(22,384)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	6,391	1,304,944	1,311,335
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციიდან წარმოშობილი საკუთარი კაპიტალის ზრდა	-	70,970	-	-	-	70,970
გამოსყიდული აქციების შესყიდვა	-	-	(1)	-	-	(1)
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-20 შენიშვნა)	-	-	-	-	(607,955)	(607,955)
შემოწირულობები აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გეგმის ფარგლებში (26-ე შენიშვნა)	-	(109,667)	-	-	-	(109,667)
2023 წლის 31 დეკემბერი	27,994	151,336	(11)	2,087	4,270,644	4,452,050

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

შენიშვნა	2023	2022	2021
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი	2,692,111	2,286,511	1,826,656
გადახდილი პროცენტი	(1,074,119)	(1,012,989)	(885,881)
მიღებული საკომისიო	575,226	511,899	372,057
გადახდილი საკომისიო	(291,356)	(287,362)	(194,294)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან	355,436	453,871	134,819
ადრე ჩამოწერილი მომხმარებელზე გაცემული სესხების აღდგენა	47,029	84,542	81,329
წარმოებულ ინსტრუმენტებზე გადახდილი ფულადი სახსრები	-	-	(235)
სხვა მიღებული შემოსავალი	14,006	16,933	33,687
გადახდილი ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	(308,746)	(249,421)	(209,709)
გადახდილი საერთო და ადმინისტრაციული და საოპერაციო ხარჯები	(186,357)	(157,350)	(128,496)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებისა და ვალდებულებების ცვლილებამდე	1,823,230	1,646,634	1,029,933
<i>წმინდა (ზრდა)/შემცირება საოპერაციო აქტივებში</i>			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	608,407	(899,984)	89,925
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(3,697,647)	(2,477,673)	(2,172,141)
გადახდილი ავანსები და სხვა აქტივები*	14,692	(51,870)	(55,536)
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე*	159,204	11,700	5,907
<i>წმინდა ზრდა (შემცირება) საოპერაციო ვალდებულებებში</i>			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	(51,309)	1,143,916	991,565
გამომწვევადი სავალო ფასიანი ქაღალდები	(45,673)	(15,142)	(36,225)
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	2,455,281	5,478,689	33,553
სხვა ვალდებულებები	(44,500)	46,441	31,100
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები, წმინდა	1,221,685	4,882,711	(81,919)
გადახდილი მოგების გადასახადი	(159,043)	(202,514)	(4,640)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	1,062,642	4,680,197	(86,559)
(საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული)/საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების წმინდა (შესყიდვები) გაყიდვები	(497,814)	(1,832,499)	(86,195)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების და გასაყიდად გამოჩნული აქტივების გაყიდვიდან	47,950	92,860	124,805
შემოსულობა ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან	195	3,157	870
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივების შეძენა	(139,623)	(108,052)	(86,703)
მიღებული დივიდენდები	696	-	401
(საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული) საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(588,596)	(1,844,534)	(46,822)
(საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული) საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
გამომწვევადი სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	18	(20,980)	(28,825)
გამომწვევადი სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი წილის დაფარვა	18	(230,995)	(31,581)
შემოსულობა გამომწვევადი დამატებითი კაპიტალის თამასუქებიდან	18	78,921	-
შემოსულობა დამატებითი ძირითადი კაპიტალიდან	17	-	148,120
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები	18	(31,606)	(25,020)
გადახდილი დივიდენდები		(606,779)	(274,345)
შემოწირულობები აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გეგმის ფარგლებში	26	(109,667)	(71,891)
გამოსყიდული აქტივების შესყიდვა		(1)	-
(საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული) საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები	(921,107)	(871,911)	(254,874)
ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე გაცვლითი კურსების ცვლილების ეფექტი	(5,653)	37,858	(100,529)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	(182)	(334)	48
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება) ზრდა	(452,896)	2,001,276	(488,736)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	3,495,728	1,494,452	1,983,188
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	3,042,832	3,495,728	1,494,452

* თავისი კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ხარისხისა და აღქმადობის გასაუმჯობესებლად, ჯგუფმა გადახედა თავისი ამოღებული უზრუნველყოფის, მარაგებისა და სხვა აქტივების წარდგენას. დამატებითი დეტალები მე-3 შენიშვნაშია წარმოდგენილი.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) 1994 წლის 21 ოქტომბერს დაარსდა როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“ ან „საქართველოს ცენტრალური ბანკი“) მიერ 1994 წლის 15 დეკემბერს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გაცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ და აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში ბანკის 189 ფილიალი მოქმედებს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 211, 2021 წლის 31 დეკემბერი: 211). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0160, გაგარინის ქ. 29ა. ბანკის საიდენტიფიკაციო ნომერია 204378869.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ („საქართველოს ბანკის ჯგუფი“) წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ საწარმოს. 2023 წელს ჯგუფის საბოლოო მშობელმა საწარმომ შიდა რეორგანიზაციის პროცესი წამოიწყო თავისი შვილობილი საწარმოების მესაკუთრეობის სტრუქტურის ოპტიმიზაციის მიზნით. ამის შედეგად, ჯგუფის 99.56%-იანი წილობრივი მონაწილეობა კონსოლიდირდა სს „ბიჯეო“ ქვეშ. რეორგანიზაციის შედეგად არ შეცვლილა ჯგუფის საბოლოო მშობელი საწარმო.

ბანკი და მისი დანარჩენი შვილობილი საწარმოები, ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფია (შემდგომში „ჯგუფი“). მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი.

2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო“ ბანკის მთავარი აქციონერი იყო:

პარტნიორი	2023 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	99.56%	79.78%	79.78%
საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“	0.00%	19.78%	19.78%
სხვა*	0.44%	0.44%	0.44%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%

* საქართველოს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული აქციები

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასს“) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფასიკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2023 წლის ანგარიშგებისთვის.

*(ათას ლარში)***2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)****ზოგადი ინფორმაცია (გაგრძელება)**

ბანკი და მისი საქართველოში მდებარე შვილობილი საწარმოები ვალდებულები არიან, ბუღალტრული აღრიცხვა აწარმოონ და ფინანსური ანგარიშგება მარეგულირებელი ორგანოსთვის მოამზადონ ქართულ ლარში, ხოლო ბანკის საქართველოს ფარგლებს გარეთ მდებარე შვილობილი საწარმოები ამას შესაბამის ადგილობრივ ვალუტებში ახორციელებენ. ეს ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებების მეთოდით, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ფინანსური აქტივებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, და საინვესტიციო უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება;
- მარაგების და დასაკუთრებული უზრუნველყოფის შეფასება თვითღირებულებასა და წმინდა გასაყიდ ღირებულებას შორის უმცირესით; და
- გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივების შეფასება თვითღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

ფუნქციონირებადი საწარმო

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებისას ხელმძღვანელობამ მხედველობაში მიიღო ჯგუფის ბიზნესსაქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, მთავარი რისკები და გაურკვევლობა, რაც ახლავს ამ მიზნების მიღწევას, და საქმიანობის შედეგები. დირექტორთა საბჭომ საფუძვლიანად შეაფასა ჯგუფის ფინანსური პროგნოზები, რაც მოიცავს მთელ რიგ სცენარებს ფინანსური ანგარიშგების გამოსაცემად დამტკიცებიდან 12 თვის განმავლობაში, სტრეს-ტესტების ჩატარებით, უკიდურესად პესიმისტური სცენარის ჩართვით და სტრესის უკუტესტირებით, რაც მოიცავდა შეფერხების იმ დონის შეფასებას, რომელმაც შეიძლება ჯგუფის მარცხი განაპირობოს. ამაზე დაყრდნობით დირექტორთა საბჭო ადასტურებს, რომ აქვს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ბანკი და ჯგუფი, მთლიანობაში ფლობს საკმარის რესურსს, რომ გააგრძელოს საოპერაციო საქმიანობა ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ამასთან, ხელმძღვანელობა არ ფლობს ინფორმაციას ისეთი არსებითი განუსაზღვრელობის შესახებ, რომელიც მნიშვნელოვანი ეჭვის ქვეშ დააყენებდა ჯგუფის უნარს, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ განჭვრეტად მომავალში. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე.

კლიმატთან დაკავშირებული რისკების გავლენა „ჯგუფის“ ფინანსურ მდგომარეობასა და შედეგებზე

როგორც ფინანსური ანგარიშგების 27-ე შენიშვნაშია აღწერილი, ჯგუფმა კლიმატის რისკი ახალ რისკად განსაზღვრა. თუმცა, იმ გავლენის ხარისხობრივი ანალიზი, რომელიც ექნება კლიმატურ ცვლილებას და დაბალნახშირბადიან ეკონომიკაზე გადასვლას ტრადიციულ საბანკო საქმიანობაზე და იმ სექტორებზე, რომლებშიც ჩვენი კლიენტები ფუნქციონირებენ, გვაფიქრებინებს, რომ ამჟამად მოსალოდნელი არ არის კლიმატური ცვლილების არსებითი მოკლე (2 წელზე ნაკლები) და საშუალო (2-დან 5 წლამდე) ვადიანი გავლენა. ჯგუფი აგრძელებს ასეთი რისკების შეფასების დახვეწას და გადააფასებს იმას, გასათვალისწინებელია თუ არა კლიმატთან დაკავშირებული რისკების გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შედეგებზე მომავალ საანგარიშგებო პერიოდებში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

შვილობილი საწარმოები, მეკავშირე საწარმოები და კორპორაციული წილები 10%-ზე მეტი მონაწილეობით

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოიცავს შემდეგ შვილობილ, მეკავშირე საწარმოებს და 10%-ზე მეტ კორპორაციულ წილებს:

შვილობილი საწარმოები	ბმის უფლების მქონე და მითითებულია აქტივების წილი			ინვესტიციები			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემდგენის თარიღი	ფორმალური ფორმა / სტატუსი
	2023 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2023 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი						
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა გერმანიის ფინანსური ჯგუფში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	გერმანიის ფინანსური ჯგუფი	ლონდონი, ბრუკსტრეტი 42, WIK SDB	ინვესტირება და სასაზღოო კვლევა	17/8/2010	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
ააიპ „ფინანსური სერვისების“ (ყოფილი ააიპ „საქართველოს ბანკის მომხმარებლის ფონდი“)	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	საქართველო	ბუქრესტი, ქუჩა 3, თბილისი 0105	საბანკო-საფინანსო საქმიანობა	25/8/2008	-	არაკორპორაციული ორგანიზაცია
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა უნგრეთში (ა)	100.00%	100.00%	100.00%	7,314	7,235	6,886	უნგრეთი	1054 მუდაპეტა, Szabadság tér 7, სამანკო ცენტრი	წარმომადგენლობა	18/6/2012	-	წარმომადგენლობა
სს „საქართველოს ბანკის“ წარმომადგენლობა თურქეთში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	თურქეთი	Suleyman Seta Caddesi No:48 A Blok Daire 82 Akaristler Blokta; 34357 სტამბოლი	წარმომადგენლობა	25/12/2013	-	წარმომადგენლობა
შ.ს. „საქართველოს ფინანსური ინვესტიციები“	100.00%	100.00%	100.00%	3,577	3,577	3,577	ირანული	8 Moshirah Beglu, Ramat Gan 53792, ირანი	ინვესტირება და სასაზღოო კვლევა	9/2/2009	-	წარმომადგენლობა
„ბენდერლოკ ინვესტიმენტ ლიმიტედი“	100.00%	100.00%	100.00%	58,745	58,745	58,745	კვიპროსი	Arthi, Makrifou 111 58, ათინის თაფერი, მკ-8 სართული, ბინა/ოფისი 702 P.C. 1075, ნიკოზია	ინვესტიციები	12/5/2009	13/10/2009	წარმომადგენლობა
ბ სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ (ბ)	99.98%	99.98%	99.98%	102,828	102,998	109,173	ბელარუსი	220012, მინსკი, თავისუფლების გამზირი 87ა	საბანკო საქმიანობა	16/4/1992	3/6/2008	საბანკო საზოგადოება
ბ შ.ს. „ბელარუსის ეროვნული ბანკის ლიზინგი“	99.90%	99.90%	99.90%	6	8	11	ბელარუსი	220012, მინსკი, თავისუფლების გამზირი 87ა, ოთახი 3	ოჯარი	30/3/2006	3/6/2008	წარმომადგენლობა
შ.ს. „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“	100.00%	100.00%	100.00%	22,414	22,414	22,414	საქართველო	თბილისი, ვაჟა-ფშაველას ქუჩა 3-5	ოჯარი	29/10/2001	31/12/2004	წარმომადგენლობა
ბ „პრაიმ ლიზინგი“	100.00%	100.00%	100.00%	2	2	2	საქართველო	დიდუბუა, ჩუღურჯაძის რაიონი, №114, აკ. წყნელის გამზირი, თბილისი	ოჯარი	27/1/2012	21/1/2015	წარმომადგენლობა

მეკავშირე საწარმო	ბმის უფლების მქონე და მითითებულია აქტივების წილი			ინვესტიციები			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემდგენის თარიღი	ფორმალური ფორმა / სტატუსი
	2023 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2023 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი						
სს „კრედიტინფოს“ (ა)	21.08%	21.08%	21.08%	9,538	9,249	8,918	საქართველო	თბილისი, მთაწმინდა ქ. №2, თბილისი, საქართველო	ფინანსური მენეჯერული ფინანსური მომსახურება	14/2/2005	14/2/2005	საბანკო საზოგადოება
სს „თბილისის საფინანსო ბირჟა“	24.04%	24.04%	24.04%	-	-	-	საქართველო	თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. №68, თბილისი, საქართველო	საბანკო საქმიანობა	8/5/2015	23/12/2016	საბანკო საზოგადოება

- (ა) ინვესტიცია სრულად იყო გაუფასურებული ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.
- (ბ) წარმოდგენილი თანხა არის ჯამური ინვესტიცია, რომელიც პირდაპირ სს „საქართველოს ბანკმა“ და „Benderlock Investments Limited“-მა განახორციელეს 66,575 ლარისა და 36,253 ლარის ოდენობით, შესაბამისად.
- (გ) სს „კრედიტინფოს“ თავდაპირველი ინვესტიცია შეადგენდა 95 ლარს, რომელიც გაიზარდა 5,320 ლარამდე ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებად გადაფასების შედეგად, როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია მეკავშირე საწარმო გახდა 2019 წელს. ინვესტიციის მოგებისა თუ ზარალის წილის აღიარება ასევე მოხდა კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფისა და მისი შვილობილი საწარმოების ფინანსურ ანგარიშგებას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ჯგუფი ახდენს შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაციას მასზე კონტროლის შეძენისთანავე. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტირებული საწარმოსგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტირებულ საწარმოზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტირებულ საწარმოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ჯგუფს აქვს ინვესტირებულ საწარმოზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევენ, ინვესტირებული საწარმოს რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ჯგუფი იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტირებულ საწარმოში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება; და
- შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტირებულ საწარმოზე თავისი გავლენის გამო.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****კონსოლიდაციის საფუძველი (გაგრძელება)**

შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი კარგავს მასზე კონტროლს. შვილობილი საწარმოს წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული შემოსავალი და ხარჯები აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში შვილობილ საწარმოზე ჯგუფის მიერ კონტროლის შეძენის თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

მოგება ან ზარალი და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მშობელი საწარმოს აქციონერებსა და არამაკონტროლებელი წილის მფლობელებს მაშინაც კი, თუ ეს არამაკონტროლებელი წილები ბალანსის დეფიციტს იწვევს. საჭიროების შემთხვევაში ხდება შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების დაკორექტირება, რათა მათი სააღრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. ჯგუფის წევრებს შორის შემდგარ გარიგებებთან დაკავშირებული ყველა შიდაჯგუფური აქტივი და ვალდებულება, საკუთარი კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადი კონსოლიდაციისას მთლიანად ელიმინირდება.

შვილობილი საწარმოს საკუთრების წილის შეცვლა, კონტროლის დაკარგვის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება.

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი

საწარმოთა გაერთიანების თითოეულ შემთხვევაში, ჯგუფი შეძენილი კომპანიის არამაკონტროლებელ წილებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ან ამოცნობადი წმინდა აქტივების პროპორციული წილის შესაბამისად. შესყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯების აღიარება ხდება მათი გაწვევისთანავე და შედის ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ საწარმოებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები იანგარიშება წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ხოლო რეზერვების ცვლილების დინამიკაში მისი წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორცაა სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები და არაფინანსური აქტივები (მაგალითად, საინვესტიციო ქონება) აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ბალანსის ყოველი თარიღისთვის. გარდა ამისა, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოადგენილია 28-ე შენიშვნაში.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს ემპირიულ მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები*ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება*

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივი ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანის გარეშე; და
- ამორტიზებული ღირებულება.

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი ვაჭრობისთვის არის განკუთვნილი.

ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები არ არის გამოყოფილი შესაბამისი ფინანსური აქტივისგან. ამის ნაცვლად, ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება ბიზნესმოდელისა და მათი სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით.

ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)****ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება საწყისი აღიარებისას**

ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

საწყისი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ჯგუფი გადაწყვეტს, რომ საწყისი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე.ი. 1-ელი დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ჯგუფი აღიარებს სხვაობას საწყისი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს.
- ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა საწყისი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. საწყისი აღიარების შემდეგ ჯგუფი ამ გადავადებულ სხვაობას შემოსულობად ან ზარალად აღიარებს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მას წარმოშობს ისეთი ფაქტორის (დროის ჩათვლით) ცვლილება, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებდნენ ამ აქტივის თუ ვალდებულების ფასის განსაზღვრისას.

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება**ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები**

ჯგუფი ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსური აქტივებს, თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებს (SPPI) ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)***ბიზნესმოდელი*

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად. ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, ინსტრუმენტის თითოეული ტიპის აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა შემდეგ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს:

- როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს).
- როგორ ხდება კონკრეტული ბიზნესმოდელის ფარგლებში ფლობილი ფინანსური აქტივების შეფასება და წარდგენა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის.

გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს. ბიზნესმოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, „ყველაზე ცუდი“ და „სტრესული შემთხვევის“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ჯგუფის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ჯგუფი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

ფასს 9-ის მიხედვით სამი ბიზნესმოდელი არსებობს:

- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად: მისი მიზანია აქტივის ფლობა ვადის ამოწურვამდე საპროცენტო შემოსავლის, კონტრაქტისგან ძირითადი და პროცენტის გადახდების მისაღებად.
- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად: ეს მოდელი ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის მოდელის მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ შეიძლება გადაწყვიტოს თავისი ყველა ან ზოგიერთი აქტივის გაყიდვა მათი ვადის ამოწურვამდე, გარემოებების ცვლილების გამო, ან აქტივების ფლობა ლიკვიდურობის მიზნით.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის“ ან „ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობის“ კრიტერიუმებს.

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდები (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი ფლობილია ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად“ ბიზნესმოდელის, ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად“ ბიზნესმოდელის ფარგლებში, მაშინ კლასიფიკაციის განსაზღვრისთვის საწყისი აღიარებისას ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს თუ არა. SPPI ტესტირება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე ხდება.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)**

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება მთავარ საკრედიტო შეთანხმებებს. პროცენტი არის ფულის დროითი ღირებულებისა და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის კომპენსაცია. იგი ასევე შეიძლება მოიცავდეს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი) და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების (მაგ. ადმინისტრაციული დანახარჯები) ანაზღაურებას, და ასევე ძირითად საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოგების მარჟას.

იმის შესაფასებლად, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებია (SPPI) თუ არა, ჯგუფი განიხილავს, ხომ არ შეიცავს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები ისეთი პირობას, რომელმაც შეიძლება შეცვალოს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში წარმოშობილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოძრაობის დრო ან სიდიდე, რამაც, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს იმაზე, ჩაითვლება თუ არა, რომ ინსტრუმენტმა გაიარა SPPI ტესტირება.

თუ ფინანსური აქტივები SPPI ტესტირებას ვერ გაივლის, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ხოლო მიღებული პროცენტის აღიარება ხდება სხვა საპროცენტო შემოსავალში.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ჯგუფი სავალო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI), როდესაც კმაყოფილება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ფინანსური აქტივების გაყიდვით და ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობით ლიკვიდურობის მართვის მიზნებისთვის.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიანი ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმავე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული დაგროვილი შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

წილობრივი ინსტრუმენტები რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ოფციონი

საწყისი აღიარებისას ჯგუფმა შეიძლება არჩიოს თავისი წილობრივი ინსტრუმენტების შეუქცევადად კლასიფიცირება წილობრივ ინსტრუმენტებად, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ისინი აკმაყოფილებს კაპიტალის განმარტებას ბასს 32-ით „ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“ მიხედვით და არ არის სავაჭროდ განკუთვნილი. თითოეული ინსტრუმენტისთვის კლასიფიკაცია ცალკე ხდება.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)**

ჯგუფს არ გადააქვს ამ წილობრივი ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი მოგებაში ან ზარალში და არც ამ ინსტრუმენტების გაუფასურების შეფასებას ახდენს. მიღებული დივიდენდების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში

ფინანსური აქტივები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ისეთი ბიზნესმოდელით მართული ფინანსური აქტივების ჯგუფები, რომლის მიზანი არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა“ და არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა და გაყიდვა“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ჯგუფი სხვადასხვა კონტრაქტთან აქვს გარიგებები წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის სვოპებს, ფორვარდებს და სხვა მსგავს ინსტრუმენტებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება აქტივებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულებაში წმინდა ცვლილებები აისახება სხვა წმინდა შემოსულობაში/(ზარალში), გარდა წარმოებული სავალუტო ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობისა / ზარალისა, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში. 2019 წლის დასაწყისიდან ჯგუფი აფორმებს გარკვეულ სავალუტო სვოპის შეთანხმებებს, რათა თავისი დაფინანსების დანახარჯები გარკვეულ ვალუტებში შეუსაბამოს ამავე ვალუტებში საკრედიტო საქმიანობიდან წარმოქმნილ შემოსავალს. ამის შედეგად, ჯგუფი ახდენს საპროცენტო გადაკვეთის რისკის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, თუმცა ფასს 9-ის მიხედვით ჰეჯირების აღრიცხვა არ გამოიყენება. წმინდა ცვლილებები ისეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულებებში, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა სავალუტო შემოსულობაში, არ მოიცავს დაფიქსირებული სავალუტო განაკვეთის სხვაობების (დიფერენციალის) შემობრუნებას. ეს უკანასკნელი წარმოდგენილია საპროცენტო ხარჯის ნაწილში, რათა ასახოს ჯგუფის რისკის მართვის ამოცანა.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი აფორმებს ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებს, რომელთა მიხედვითაც მას მოეთხოვება გარკვეული გადახდების განხორციელება, რომ აუნაზღაუროს გარანტიის მფლობელს ზარალი, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ გადახდის დაგვიანების გამო. ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით, და წარმოდგენს მიღებულ პრემიას. საწყისი აღიარების შემდეგ ჯგუფის ვალდებულება თითოეული გარანტიის მიხედვით ფასდება ან თავდაპირველად აღიარებული თანხით, რომელსაც აკლდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული კუმულაციური ამორტიზაცია, ან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით, იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტია.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)***არაფინანსური გარანტიები*

ჯგუფი აფორმებს არაფინანსურ საგარანტიო ხელშეკრულებებს, რომლებითაც მას მოეთხოვება გარანტიის მფლობელის კომპენსირება, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. არაფინანსური გარანტიები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას, რომელიც ამორტიზებულია ხელშეკრულების ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით. საწყისი აღიარების შემდგომ, ჯგუფის ვალდებულებები თითოეული არაფინანსური გარანტიისთვის ფასდება თანხით, რომელიც წარმოადგენს არსებული ვალდებულების დასაფარად საჭირო ხარჯის საუკეთესო შეფასებას. ეს შეფასება ითვალისწინებს იმის ალბათობას, რომ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს თავის ვალდებულებებს, ასევე არსებულ უზრუნველყოფის საგანს გარანტიის ხელშეკრულებების თანახმად და აღიარდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდ ფულს, ცენტრალური ბანკების მიმართ მოთხოვნებს, გარდა მათში განთავსებული სავალდებულო რეზერვებისა, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, რომლებსაც აქვს წარმოქმნიდან 90-დღიანი ვადა, კონტრაქტის მიხედვით უფლებრივად არ იტვირთება და თავისუფლად არის კონვერტირებადი ფულის გარკვეულ ოდენობებზე. ამასთანავე, ჯგუფი თავისი კლიენტების სახელზე ფლობს ფულად სახსრებს ნომინალური საკუთრებით. ჯგუფი ამ ფულად სახსრებს არ აკონტროლებს და ამ ფულს არც აქვს ჯგუფისთვის ეკონომიკური სარგებლის წარმოქმნის პოტენციალი, შესაბამისად, ამ შემთხვევებში არ კმაყოფილდება აქტივის აღიარების კრიტერიუმები. შესაბამისად, ჯგუფი ამ თანხებს არ აღიარებს თავის კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ნასესხები სახსრები

ჯგუფი გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტების ან მათი კომპონენტების კლასიფიცირებას ვალდებულებების სახით ახდენს მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებებისა და მომხმარებლების წინაშე (მარტივი თამასუქების ჩათვლით). ჯგუფი ამ ვალდებულებებს თავდაპირველად აღიარებს მიღებული საზღაურის სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება პირდაპირ მიკუთვნებადი გარიგების დანახარჯები. საწყისი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

დამატებით გამოშვებული პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტები უვადო ანუიტეტით და პროცენტის ნებაყოფლობითი გადახდის პირობით, კლასიფიცირდება ფინანსურ ვალდებულებებზე მაშინ, როდესაც ინსტრუმენტები არ არის კონვერტირებადი საკუთარ კაპიტალად და ჯგუფს არ აქვს უპირობო უფლება, თავიდან აიცილოს ფულადი სახსრების მიწოდება წინასწარ განსაზღვრული გამომწვევი მოვლენის შემთხვევაში, რომელიც როგორც ინსტრუმენტის ემიტენტის, ისე მისი მფლობელის კონტროლს მიეძღა. ასეთი ინსტრუმენტები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ხოლო შესაბამისი პროცენტი აისახება კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების საპროცენტო ხარჯის მუხლში.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)**

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი წარმოადგენს ბანკის მიერ საერთაშორისო ან ადგილობრივი საფინანსო ბაზრებიდან მოზიდულ გრძელვადიან ფულად სახსრებს. ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული ვალის მფლობელებს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ექნებათ სესხის დაფარვის უფრო დაბალი პრიორიტეტი. სუბორდინირებული ვალი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

იჯარა**ჯგუფი, როგორც მოიჯარე**

ჯგუფის ძირითადი საიჯარო საქმიანობა მოიცავს მომსახურების ცენტრების, ბანკომატების სივრცეებისა და საწყობების იჯარას. შეუქცევად იჯარას ათ წლამდე ვადა აქვს. საიჯარო გადახდები, უმეტესად, ფიქსირებულია. ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არ არის შესული იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის პირობა და არ შეიცავს დათქმებს.

აქტივის გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულების აღიარება

ჯგუფი აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღიდან საიჯარო ვალდებულების საწყისი თანხით, რომელსაც აკორექტირებს იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე საიჯარო გადახდების შესაბამისად. ამის შემდეგ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის განმავლობაში ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება მომავალი საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით, გარდა დღ-ის გადახდებისა, და მისი დისკონტირება ხდება ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. საიჯარო ვალდებულება შემდეგ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

აღიარებიდან გამონაკლისები

ჯგუფი იყენებს აღიარების გამონაკლისებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საიჯარო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა. ჯგუფი ამ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს, როგორც შენობის დატვირთვის და ქირის ხარჯს იჯარის ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით და მათ წარმოადგენს ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯების მუხლში.

საიჯარო ხელშეკრულებების მოდიფიკაცია

თუ საიჯარო ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ხდება იჯარის გამოყენების სფეროს ან იჯარის ღირებულების შეცვლით, რომელიც იჯარის თავდაპირველი პირობების ნაწილი არ ყოფილა, ჯგუფი განსაზღვრავს, მოდიფიკაციის შედეგად წარმოიქმნება თუ არა:

- განცალკევებული იჯარა, ან
- ცვლილება არსებული იჯარის აღრიცხვის წესში.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****იჯარა (გაგრძელება)**

იჯარის მოდიფიკაციების შემთხვევაში, რომლებიც არ აღირიცხება განცალკევებულ იჯარებად, ჯგუფი ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას ან იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტასთან დაკავშირებული შემოსულობის ან ზარალის აღიარებით, ან შესაბამისი აქტივის გამოყენების უფლების დაკორექტირებით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარის დასაწყისში ჯგუფი თავის თითოეულ იჯარას ან საოპერაციო იჯარის, ან ფინანსური იჯარის კლასიფიკაციას ანიჭებს.

ფინანსური იჯარა

ჯგუფი იჯარებს, რომლებიც საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ პრაქტიკულად ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს გადასცემს, ფინანსური იჯარის კატეგორიას მიაკუთვნებს. ყველა დანარჩენი იჯარა საოპერაციო იჯარაა. ჯგუფი ფინანსურ იჯარაზე დავალიანებას აღიარებს კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის თანხის ოდენობით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან. მინიმალური საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების გამოთვლისას ჯგუფი დისკონტირების ფაქტორად იყენებს საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევ საპროცენტო განაკვეთს. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში. მიღებული საიჯარო გადახდები გადანაწილდება ფინანსურ შემოსავალსა და დაუფარავ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შემცირებას შორის. ფინანსური შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე.

საოპერაციო იჯარა

ჯგუფი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში, როგორც წმინდა სხვა შემოსავლისა.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება*მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პრინციპების მიმოხილვა*

ჯგუფი ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე (რომლებიც არ არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ამ თავში ყველა მოიხსენიება „ფინანსურ აქტივებად“.

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება „შემძინილი ან შექმნილი გაუფასურებული“ ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)**

ჯგუფი გამარტივებულ მიდგომას იყენებს სავაჭრო, საიჯარო და სხვა მოთხოვნებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის და აღრიცხავს მათი არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად, ჯგუფი ჯერ აფასებს, არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდეგ ის კოლექტიურად აფასებს სესხებს, რომლებიც ინდივიდუალურად არ არის მნიშვნელოვანი და სესხებს, რომლებიც არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ რომელთა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ინდივიდუალური შეფასების მიხედვით, არ არსებობს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა

ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს აჯგუფებს შემდეგნაირად: პირველი სტადია, მეორე სტადია, მესამე სტადია და „შემჩინილი ან შექმნილი გაუფასურებული“, ქვემოთ აღწერილი წესით:

- 1-ელი სტადია: ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს იმ ოდენობით, რომ გაუტოლდეს 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ეს ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე დეფოლტის შემთხვევების გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც მოსალოდნელია საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში იმ დაშვებით, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი. 12 თვეზე ნაკლები დარჩენილი ვადის მქონე ფინანსური აქტივების შემთხვევაში გამოიყენება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც შეესაბამება დარჩენილ ვადას.
- მე-2 სტადია: იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა საკრედიტო რისკი ამ ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაზრდილად ითვლება, ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით. ამისათვის საჭიროა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობაზე დაყრდნობით, რაც ნიშნავს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის ალბათობას. საკრედიტო ზარალის რეზერვი ამ სტადიაზე უფრო მაღალია საკრედიტო რისკის ზრდის გამო და აგრეთვე იმიტომ, რომ უფრო გრძელვადიანი პერიოდია გასათვალისწინებელი პირველი სტადიის 12-თვიან პერიოდთან შედარებით. ფინანსური ინსტრუმენტები მეორე სტადიაზე ჯერ არ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.
- მე-3 სტადია: თუ ფინანსური ინსტრუმენტები საკრედიტო რისკით უფასურდება, ისინი გადაინაცვლებს მესამე სტადიაზე. ჯგუფი ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, რაც ასახავს ამ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის 100%-იან ალბათობას.

შემჩინილი ან შექმნილი გაუფასურებული თუ არ არის, ახლად წარმოქმნილი აქტივები კლასიფიცირდება პირველ სტადიად და ამ სტადიაზე რჩება მანამ, სანამ ჩაითვლება, რომ საწყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც აქტივი გადადის მე-2 სტადიაზე.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა (გაგრძელება)**

შემნილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულია საწყისი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით საწყისი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ითვალისწინებს ფინანსური აქტივის ყველა სახელშეკრულებო პირობას და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად, თუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით. შემნილი ან შექმნილი გაუფასურებულ აქტივად აღიარებული აქტივი ამ სტატუსს ჩამოწერამდე შეინარჩუნებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლასთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი განსჯა და შეფასებები წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა*ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა*

ჯგუფი წვეტს ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარებას, თუ

- ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების რესტრუქტურირებას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას. ასეთ დროს ჯგუფი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე აფასებს, ახალი პირობები არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი პირობებისგან. ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წვეტს მაშინ, როდესაც რესტრუქტურირების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელშეკრულების პირობების რესტრუქტურირება განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიმძნელებით. როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუკი გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შემნილს ან შექმნილს გაუფასურებულად.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)**

ჯგუფი ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტას მიმართავს მაშინ, თუ დაკმაყოფილებულია ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელიმე კრიტერიუმი:

- სესხის ვალუტის ცვლილება.
- საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება.
- წილობრივი მახასიათებლის შემოტანა.
- კონტრაქტის ცვლილება.

თუ პირობები არსებითად განსხვავებული არ არის, ან რესტრუქტურისაცა განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიძნელებით, ამ შემთხვევაში, რესტრუქტურისაცა ან მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას და ჯგუფი გადაიანგარიშებს მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას ფინანსური აქტივის გადაფასებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში აღიარებს. ახალი მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულება გამოითვლება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება და სესხების მოდიფიკაცია

ზოგჯერ ჯგუფი დათმობაზე მიდის ან, როდესაც მსესხებელს ფინანსური სიძნელებები აქვს, ცვლის სესხის თავდაპირველ პირობებს, ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს ან იძულებითი ღონისძიების გზით მიიღოს უზრუნველყოფის საგანი. ჯგუფი იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავს იკავებს მაშინ, როდესაც მიდის ასეთ დათმობებსა და მოდიფიკაციებზე მსესხებლის არსებული ან მოსალოდნელი ფინანსური სიძნელების პასუხად და, მსესხებელი ფინანსურად გამართული რომ ყოფილიყო, ჯგუფი ამ პირობებს არ დათანხმდებოდა. იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება შესაძლოა მოიცავდეს სესხის დაფარვის გადავადებას და სესხის ახალ პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც გაანგარიშებულია პირობების მოდიფიკაციამდე. აქტივები, რომლებზეც ხდება იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება, მიეკუთვნება მესამე სტადიას. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, თუ რამდენ ხანს დარჩება აქტივი ამ კატეგორიაში, მიიღება ინდივიდუალურად კომერციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების შემთხვევაში, ხოლო დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული გადახდაა საჭირო იმისთვის, რომ სესხი ამ კატეგორიიდან მეორე სტადიაზე გადავიდეს. სესხის მეორე სტადიაზე გადასვლის შემდეგ ჯგუფი ხელახლა აფასებს, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, თუმცა, პირველ სტადიაზე გადატანამდე ასეთი აქტივები მეორე სტადიაზე რჩება მინიმუმ 12-თვიანი საცდელი ვადით.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა*ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა*

ჯგუფი ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****დასაკუთრებული უზრუნველყოფა**

ყველა დასაკუთრებული მიწა და შენობა-ნაგებობა საწყისი აღიარებისას კლასიფიცირებული იყო, როგორც საინვესტიციო ქონება, იმ პირობით, რომ ისინი იმართებოდა კაპიტალის ღირებულების ზრდის ან საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. 2022 წლიდან მოყოლებული, ჯგუფმა განაახლა თავისი ქონების მართვის სტრატეგია და გადაწყვიტა, ასეთი ქონების რეალიზაციის უმეტესი ნაწილი უფრო სწრაფი ტემპით მოეხდინა. შესაბამისად, ყველა დასაკუთრებული უზრუნველყოფა, მათ შორის მიწა და შენობა-ნაგებობები, ახლა კლასიფიცირებულია, ან როგორც საინვესტიციო ქონება, ან დასაკუთრებული აქტივები, იმისდა მიხედვით, თუ რა არის ჯგუფის განზრახვა ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით.

დასაკუთრებული აქტივები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა გასაყიდ ღირებულებას შორის უმცირესით.

ჯგუფის დასაკუთრებული აქტივების უმეტესობა შედგება უძრავი ქონების აქტივებისა, რომლებიც დასაკუთრებული იქნა დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების ამოღების დროს. ასეთი აქტივები არის სპეციფიკური ხასიათის და, როგორც წესი, არ არის ურთიერთმენაცვლებადი, შესაბამისად, ჯგუფი მათი ინდივიდუალური თვითღირებულების კონკრეტულ იდენტიფიკაციას ახდენს. ზემოაღნიშნული აქტივების რეალიზაციით განპირობებული შემოსულობა/ზარალი აისახება სხვა წმინდა შემოსულობაში/(ზარალში) ჯგუფის კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები

გრძელვადიან აქტივებსა და გასასხვისებელ ჯგუფს გასაყიდად არსებულის კატეგორიას ჯგუფი იმ შემთხვევაში მიაკუთვნებს, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება ძირითადად გაყიდვის ოპერაციიდან და არა მათი უწყვეტი გამოყენებით მოხდება. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფები ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული რეალიზაციაზე დანახარჯები) შორის უმცირესით.

გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიაში შესული აქტივები და ვალდებულებები სხვა აქტივებისა და ვალდებულებებისგან ცალკეა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გადასახადები

მოგების გადასახადის მიმდინარე ხარჯს ჯგუფი გამოიანგარიშებს შესაბამის ტერიტორიაზე მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც ჯგუფი და მისი შვილობილი საწარმოები საქმიანობენ.

გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო ბაზასა და საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის.

გადავადებულ საგადასახადო აქტივს ჯგუფი აღიარებს მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღრიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც ძალაში იყო შესული ან ფაქტობრივად ძალაში შესული იყო საანგარიშგებო თარიღისთვის.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****გადასახადები (გაგრძელება)**

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ საწარმოებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის გაუქმების დრო და ახლო მომავალში მათი გაუქმება არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოსა და ბელარუსში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

განუსაზღვრელი საგადასახადო სტატუსი

ჯგუფი ხელახლა აფასებს განუსაზღვრელ საგადასახადო სტატუსს ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. შეფასება ეფუძნება საგადასახადო კანონმდებლობების ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ამოქმედდა ან ფაქტობრივად შევიდა ძალაში საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის, ასევე ამ საკითხებთან დაკავშირებით სასამართლოს ან სხვა უწყების ნებისმიერ გადაწყვეტილებას. ვალდებულებები აღირიცხება მოგების გადასახადის იმ პოზიციებისთვის, რომლებზეც უფრო არის მოსალოდნელი დამატებითი გადასახადების დაკისრება, თუ ამ პოზიციებს საგადასახადო ორგანოები ექვევებ დააყენებენ. ვალდებულებები ჯარიმების, პროცენტის და გადასახადების სახით, რომლებიც არ არის დაკავშირებული მიღებულ შემოსავალთან, აღიარებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ამ ვალდებულებების დაფარვისთვის საჭირო დანახარჯების საუკეთესო შეფასების ოდენობით.

საინვესტიციო ქონება

ჯგუფი საინვესტიციო ქონებას თავდაპირველად აღიარებს თვითღირებულებით, გარიგების დანახარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელშეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი, ასევე იჯარიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სხვა შემოსავლის მუხლში.

ძირითადი საშუალებები

ჯგუფი ძირითადი საშუალებებს აღრიცხავს თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება.

აქტივის ცვეთა აითვლება იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არის და ხელმისაწვდომია. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების შემდეგი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადების მიხედვით:

	<u>წელი</u>
საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	100 წლამდე
ავეჯი და მოწყობილობები	3-20
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	5-10
ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	2-7

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)**

ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადები და მეთოდები გადაისინჯება და დაკორექტირდება შესაბამისად.

დაუმთავრებელი მშენებლობები თვითღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება მანამ, სანამ არ გახდება ექსპლუატაციისთვის ვარგისი და მოხდება მათი კლასიფიცირება ძირითადი საშუალებების შესაბამის ჯგუფში.

საიჯარო ქონების გაუმჯობესებების ცვეთა ხდება შესაბამისი საიჯარო აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ან იჯარის მოსალოდნელ ვადაზე, რომელიც უფრო ხანმოკლეა.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

გუდვილის გაუფასურება

გუდვილის გაუფასურების შეფასება ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად თუ მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება გაუფასურებული იყოს.

გაუფასურების შემოწმების მიზნით, საწარმოთა გაერთიანებისას დარიცხული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულებზე ან ასეთ ერთეულთა ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს ან ერთეულთა ჯგუფებს ჯგუფის სხვა აქტივები განეკუთვნება, თუ ვალდებულებები. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეული ან ერთეულთა ჯგუფი, რომლებზეც გუდვილია გადანაწილებული:

- წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს შიდა მართვის მიზნებისთვის; და
- არ აღემატება ფასს (IFRS) 8-ის „საოპერაციო სეგმენტები“ შესაბამისად განმარტებული სეგმენტის სიდიდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკე შემენილი არამატერიალური აქტივები თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით და შემდეგ თვითღირებულებით, რომელსაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ითვლება სასრულად, ამორტიზდება ოთხიდან 15 წლამდე ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით და გაუფასურების დასადგენად მოწმდება მაშინ, როდესაც არსებობს არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ნიშნები. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება, სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)**

კომპიუტერული პროგრამების მართვასთან დაკავშირებული დანახარჯები მათი გაწვევითანავე აღირიცხება ხარჯების ნაწილში. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის დანახარჯები (რომლებიც უკავშირდება ახალი ან არსებითად გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის დიზაინს და ტესტირებას) აღიარებულია არამატერიალურ აქტივებში.

ანარიცხები

ჯგუფი ანარიცხებს აღიარებს მაშინ, როდესაც აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები

ჯგუფის თანამშრომლები (უმაღლესი რგოლის ადმინისტრაციული პირების ჩათვლით) იღებენ აქციებზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რომლის მიხედვითაც ისინი გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ ანაზღაურების სახით „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ წილობრივ ინსტრუმენტებს იღებენ („ოპერაცია წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით“).

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე. ფულადი სახით გამოხატული აქციების გადაცემა ფასდება მათი ფულადი ღირებულების მიხედვით (გადაცემის დროისთვის), რომელიც, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება ფულის დროითი ღირებულების შესაბამისად.

წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). შემდგომი ფლობის პერიოდი არ გულისხმობს რამე დასაქმების პირობას აქციის მიმღების მხრიდან, ამიტომ ის არ მოქმედებს ხარჯის აღიარების პერიოდზე. კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების ხარჯი ან დანარიცხი მოცემული პერიოდისთვის წარმოადგენს ამ პერიოდის დასაწყისში და დასასრულს აღიარებული კუმულაციური ხარჯების ცვლილების დინამიკას.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების პირობები შეიცვლება, ჯგუფი აღიარებს მინიმალურ ხარჯს ისე, თითქოს პირობები არ შეცვლილა. დამატებითი ხარჯის აღიარება მოხდება ნებისმიერი ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც ცვლილების დღეს ჩატარებული შეფასებით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სისტემის მთლიან სამართლიან ღირებულებას ზრდის ან სხვაგვარად არის სარგებლის მომტანი თანამშრომლისთვის.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული ახალი გადახდა განისაზღვრება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გაუქმებული გადახდის ჩანაცვლება, წილობრივი ინსტრუმენტების ჩანაცვლება აღირიცხება მოდიფიკაციის სახით.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები (გაგრძელება)**

თუ ჯგუფი აუქმებს აქციების გადაცემას წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით, ეს აღირიცხება ისე, თითქოს უფლების გადაცემა მოხდა გაუქმების დღეს და მასთან დაკავშირებული ყოველგვარი ხარჯი, რომელიც ჯერ არ არის აღიარებული, დაუყოვნებლივ აღიარდება. თუმცა თუ ახალი აქციების გადაცემა ჩანაცვლებს გაუქმებულს და გადაცემის დღეს აღირიცხება, როგორც ჩანაცვლებული გადაცემა, გაუქმებული და ახალი გადაცემა აისახება ისე, თითქოს ისინი წარმოადგენდნენ თავდაპირველი გადაცემის მოდიფიკაციას, წინა აბზაცში აღწერილის შესაბამისად.

საკუთარი კაპიტალი*სააქციო კაპიტალი*

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან გამოქვითვების სახით.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი

გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი. გარდა ამისა, აქციებზე დაფუძნებული გადახდების ეფექტების აღიარება ასევე ხდება დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც ჯგუფი იძენს საკუთარ აქციებს, გადახდილი საფასური, გარიგებისთვის მიკუთვნებადი ყოველგვარი დანახარჯის ჩათვლით (მოგების გადასახადის გარდა), გამოიქვითება მთლიანი საკუთარი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები აღირიცხება ნომინალური ღირებულებით და დაკორექტირდება პრემიებით დამატებით შეტანილ კაპიტალთან მიმართებით.

დივიდენდები

ჯგუფი დივიდენდებს აღიარებს ვალდებულებად და კაპიტალიდან გამოქვითავს საანგარიშგებო თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია საანგარიშგებო თარიღამდე ან საანგარიშგებო თარიღით და არ საჭიროებს შემდგომ დამტკიცებას. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება საანგარიშგებო თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****შემოსავლის და ხარჯის აღიარება**

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. ამონაგებისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული და პროცენტური ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

პირველ და მეორე სტადიებზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე. მესამე სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ანუ მთლიან საბალანსო ღირებულებას გამოკლებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი). ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირდება, როგორც მხოლოდ შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებად, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამ შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. ჯგუფი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილ საპროცენტო ამონაგებს ცალკე წარმოადგენს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღიარდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. საკომისიო საზღაური შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური

ჯგუფი გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებულ საკომისიო შემოსავალს აღიარებს ამავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიო მოსაკრებლიდან და გასამრჯელოებს აქტივების მართვიდან, მეურვეობიდან, მომსახურებების ან პროდუქტების პაკეტიდან, ასევე სხვა მართვის თუ საკონსულტაციო მომსახურებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა დამატებით დანახარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

მომხმარებელთა წახალისების პროგრამა

ბიზნესში მომხმარებელთა წახალისების პროგრამის დაგროვილი ქულები აღიარდება როგორც გადავადებული შემოსავალი და მისი აღიარება თანდათანობით, მათი მიღებისთანავე ხდება ამონაგებში. ჯგუფი მომხმარებელთა წახალისების პროგრამიდან მიღებულ მთლიან ამონაგებს აღიარებს მაშინ, როდესაც შესრულდება სახელშეკრულებო ვალდებულება ანუ როდესაც მომხმარებელი გამოისყიდის ქულებს ან ქულებს ვადა გაუვა.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)***სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება დროის გარკვეულ მომენტში ხდება*

ისეთი ტრანსაქციის ტიპის მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული საკომისიო შემოსავალი, როგორცაა ანგარიშსწორება, საბროკერო საქმიანობა, ნაღდი ფულის და ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები, აღირიცხება მაშინ, როდესაც დასრულდება მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ ასეთი საკომისიო არ ექვემდებარება დაბრუნებას ან სხვა პირობით ვალდებულებას, რომელიც ჯგუფის კონტროლს არ ექვემდებარება. ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი წარმოადგენს დამატებით საკომისიოს (გარდა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებისა, რომლის ამონაგებიც აღირიცხება წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში), რომელიც მომხმარებლებს ეკისრება ვალუტის კონვერტაციის მომსახურებისთვის საზღვარგარეთ ბარათების გამოყენების შემთხვევაში.

შემოსავალი დივიდენდის სახით

დივიდენდიდან ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

არარეგულარული მუხლები

ჯგუფი ცალკე ახდენს არარეგულარული ხასიათის შემოსავლისა და ხარჯების კლასიფიცირებასა და გაცხადებას. ჯგუფი არარეგულარულ შემოსავალს ან ხარჯს განსაზღვრავს, როგორც ეკონომიკური, ბიზნესის ან ფინანსური მოვლენის შედეგად განპირობებულ ან მისგან გამომდინარე შემოსავალს ან ხარჯს, რომელიც არ არის ჯგუფის ჩვეულებრივი და რეგულარული საქმიანობისთვის დამახასიათებელი და გამოწვეულია წინასწარ გაურკვეველი და არაპროგნოზირებადი გარე ფაქტორებით, რომელთა წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია და ამიტომ მათი გათვალისწინება არ უნდა მოხდეს სამომავლო პროგნოზების გაკეთებიდან.

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ჯგუფის წარსადგენი ვალუტაა. საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია. ჯგუფის თითოეული წევრი თავად განსაზღვრავს სამუშაო ვალუტას და თითოეული მათგანის ფინანსურ ანგარიშგებაში შესული მუხლები ფასდება ამ სამუშაო ვალუტის გამოყენებით.

უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის გადაყვანა ხდება ოპერაციის დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში. ხოლო როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა მოგებაში ან ზარალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია (გაგრძელება)

სხვაობები გარკვეული ოპერაციის სახელშეკრულებო სავალუტო კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს აისახება უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო:

	ლარი გირვანქა სტერლინგთან მიმართებით	ლარი აშშ დოლართან მიმართებით	ლარი ევროსთან მიმართებით	ლარი ბელარუსულ რუბლთან მიმართებით
2023 წლის 31 დეკემბერი	3.4228	2.6894	2.9753	0.8162
2022 წლის 31 დეკემბერი	3.2581	2.7020	2.8844	1.0730
2021 წლის 31 დეკემბერი	4.1737	3.0976	3.5040	1.2101

საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ სამეურნეო სუბიექტების აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამუშაო ვალუტა ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავდება, ლარში გადაიყვანება საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსით, ხოლო მათი მოგება-ზარალის ანგარიშგების კონვერტაცია ხდება წლის საშუალო სავალუტო კურსით. ვალუტის გადაყვანისას წარმომდგარი საკურსო სხვაობა აისახება სხვა სრულ შემოსავალში.

უცხოური ქვედანაყოფის შეძენის შედეგად მიღებული გუდვილი და ამ შეძენის შედეგად აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში სამართლიანი ღირებულების კორექტირებები აღირიცხება, როგორც უცხოური ქვედანაყოფების აქტივები და ვალდებულებები და კონვერტირდება საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი კურსით.

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2023 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი ცვლილებები

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“. მასში მოცემულია სააღრიცხვო მოთხოვნები სახელშეკრულებო უფლება-მოვალეობებისთვის, რომლებიც წარმოიშობა გაცემული სადაზღვევო ხელშეკრულებებიდან და ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებებიდან. ჯგუფმა შეაფასა თავისი ხელშეკრულებები შეიცავს თუ არა სადაზღვევო რისკს, რა დროსაც ყურადღება გაამახვილა ვალდებულების შესრულების გარანტიებზე და დაასკვნა, რომ მისი არსებითი ხელშეკრულებები არ ექვევა ფასს 17-ის მოქმედების არეალში, პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომის გათვალისწინებით.

ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12-ში

2021 წლის მაისში საბჭომ გამოსცა ცვლილებები ბასს 12-ში „გადავადებული გადასახადი“, რომლებიც უკავშირდება ერთი ოპერაციიდან წარმომდგარ აქტივებსა და ვალდებულებებზე და აკონკრეტებს, როგორ უნდა მოხდეს გადავადებული გადასახადის აღრიცხვა ისეთ ოპერაციებზე, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები. ცვლილებებმა დაავიწროვა აღიარებიდან გამონაკლისის მასშტაბი ბასს 12-ის მე-15 და 24-ე თავებში, ისე, რომ იგი აღარ ვრცელდება ისეთ ოპერაციებზე, რომლებიც საწყისი აღიარებისას განაპირობებს თანაბარ დასაბეგრ და გამოსაქვით დროებით სხვაობებს. ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)**

სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნება – ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში. 2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში „არსებითობის განსჯა“, რომლებიც შეიცავს მითითებებსა და მაგალითებს, რათა დაეხმაროს საწარმოებს სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებების არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებაში. შესწორებების მიზანია საწარმოებს დაეხმაროს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ უფრო სასარგებლო განმარტებით შენიშვნების წარმოდგენაში, რისთვისაც, საწარმოებისადმი მოთხოვნა, რომ განაცხადონ „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა, ჩანაცვლდა მოთხოვნით, რომ განაცხადონ თავიანთი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა და დაემატა ინსტრუქცია იმის შეახებ, თუ როგორ უნდა გამოიყენონ საწარმოებმა არსებითობის კონცეფცია სააღრიცხვო პოლიტიკის წარმოდგენასთან დაკავშირებით. ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ცვლილებები ბასს 8-ში, 2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოუშვა ბასს 8-ის შესწორებები, რომლებშიც წარმოადგინა „სააღრიცხვო შეფასებების“ განმარტება. შესწორებები განმარტავს განსხვავებას სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებსა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს შორის და შეცდომების გასწორებას. გარდა ამისა, იგი ასევე განმარტავს, როგორ იყენებენ საწარმოები შეფასების ხერხებს და ამოსავალ მონაცემებს სააღრიცხვო შეფასებების მისაღებად.

ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – პილარ 2-ის სანიმუშო წესები – შესწორება ბასს 12-ში. ბასს 12-ში შესწორებები შევიდა ეთგოს დასაბეგრი ბაზის შემცირება და მოგების გადატანის შესახებ პილარ 2-ის წესების პასუხად და მოიცავს შემდეგს:

- სავალდებულო დროებითი გამონაკლისი გადავადებული გადასახადების აღიარებიდან და წარდგენიდან, რომლებსაც განაპირობებს პილარ 2-ის სანიმუშო წესების კანონის ფარგლებში განხორციელება; და
- ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, რომლებიც ვრცელდება შესაბამის საწარმოებზე და ეხმარება ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს უკეთ გაერკვნენ საწარმოს პილარ 2-ით გათვალისწინებულ მოგების გადასახადებში, რომლებიც წარმოიშობა ამ კანონმდებლობიდან, განსაკუთრებით მისი ძალაში შესვლის თარიღამდე.

სავალდებულო დროებითი გამონაკლისის წესი – რომლის გამოყენების შესახებ ინფორმაცია უნდა გამჟღავნდეს – დაუყოვნებლივ ამოქმედდება. ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული დანარჩენი მოთხოვნები ეხება 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებულ წლიურ საანგარიშგებო პერიოდებს, მაგრამ არა 2023 წლის 31 დეკემბერს ან მანამდე დასრულებულ შუალედურ პერიოდებს. ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

„საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება“

გაერთიანებული სამეფოს ფინანსური ქვეყის ორგანომ 2021 წლის 5 მარტს გამოაცხადა, რომ მთავარი ლიბორის სავალუტო საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის გამოქვეყნება, ევრო ლიბორის ჩათვლით, შეწყდებოდა 2021 წლის ბოლოსთვის, ხოლო უფრო ფართოდ გამოყენებული აშშ დოლარი ლიბორის გამოქვეყნება გაგრძელდებოდა 2023 წლის 30 ივნისამდე. ამის შედეგად, ბანკმა წამოიწყო იმ ხელშეკრულებების გადაყვანის პროგრამა, რომლებიც ეყრდნობოდა ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსებს, ალტერნატიული განაკვეთის პროდუქტებზე. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ალტერნატიულ საორიენტაციო განაკვეთებზე ყველა არსებითი ხელშეკრულების გადასვლა მეტწილად დასრულებული იყო.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფინანსური ხელშეკრულებების შეჯამება, რომლებიც ჩამოილია მნიშვნელოვანი საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთების მიხედვით საანგარიშგებო თარიღისთვის, რომლებიც ჯერ არ გადასულა ალტერნატიულ საორიენტაციო განაკვეთზე:

	<u>ვალუტა</u>	<u>ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს</u>	<u>ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს</u>
ფინანსური აქტივები			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	აშშ დოლარი	70	631,180
ფინანსური ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	აშშ დოლარი	373,769	515,129
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	აშშ დოლარი	267,113	267,702

რეკლასიფიკაცია

თავისი კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ხარისხისა და აღქმადობის გასაუმჯობესებლად, ჯგუფმა გადახედა თავისი ამოღებული უზრუნველყოფის, მარაგების და სხვა აქტივების წარდგენას. ჯგუფმა უფრო მართებულად ჩათვალა ამოღებული უზრუნველყოფის სხვა აქტივებისგან განცალკევებით წარდგენა და მარაგების სხვა აქტივების მუხლში ასახვა. შედარებადი თანხები რეკლასიფიცირდა წარდგენის განახლების შესაბამისად.

2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებასა და კონსოლიდირებულ ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში შემდეგი რეკლასიფიკაციები შევიდა 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის წარდგენის მოთხოვნებთან შესაბამისობის მიზნით:

	<u>ადრე გაცხადებული რაოდენობით</u>	<u>რეკლასიფიკაცია</u>	<u>რეკლასიფიცირებული ოდენობით</u>
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის			
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე მარაგები	11,441	119,924	119,924
სხვა აქტივები	362,828	(11,441) (108,483)	- 254,345
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის			
წმინდა (ზრდა)/შემცირება საოპერაციო აქტივებში გადახდილი ავანსები და სხვა აქტივები	(40,170)	(11,700)	(51,870)
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე	-	11,700	11,700
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის			
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე მარაგები	6,243	3,216	3,216
სხვა აქტივები	241,200	(6,243) 3,027	- 244,227
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის			
წმინდა (ზრდა)/შემცირება საოპერაციო აქტივებში გადახდილი ავანსები და სხვა აქტივები	(49,629)	(5,907)	(55,536)
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე	-	5,907	5,907

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული**

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (თუ მას შეეხო) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ბასს (IAS) 1 „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“

2020 წლის იანვარში და 2020 წლის ივლისში, ბასსს-მა გამოუშვა ცვლილებები ბასს 1-ში „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა: ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად“. ისინი განმარტავს, რომ ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად უნდა ეყრდნობოდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის არსებულ უფლებებს. ცვლილებები ასევე განმარტავს, რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს იმის მოლოდინები, გამოიყენებს თუ არა საწარმო თავის უფლებას გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა და რომ დაფარვა გულისხმობს კონტრაქტისთვის ფულადი სახსრების, წილობრივი ინსტრუმენტების, სხვა აქტივების ან მომსახურების გადაცემას. ცვლილებები ძალაში შევა 2024 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე დანერგვა და გამოყენება.

ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების პოტენციურ გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში: საიჯარო ვალდებულება უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციაში

2022 წლის სექტემბერში ბასსს-მ გამოუშვა ცვლილებები ფასს 16-ში იმ მოთხოვნების დასაზუსტებლად, რომლებსაც გამყიდველი მოიჯარე იყენებს საიჯარო ვალდებულების შესაფასებლად აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციაში, რათა გამყიდველმა მოიჯარემ არ აღიაროს შემოსულობის ან ზარალის რამე თანხა, რომელიც უკავშირდება მის მიერ შენარჩუნებულ აქტივის გამოყენების უფლებას. ცვლილებები ძალაშია 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და რეტროსპექტიულად ვრცელდება იმ უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციებზე, რომლებიც განხორციელებულია ფასს 16-ის თავდაპირველი გამოყენების შემდეგ. უფრო ადრე გამოყენება ნებადართულია გამოყენების ფაქტის შესახებ განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენის პირობით.

ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების პოტენციურ გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფინანსური გარიგებები მომწოდებლებთან – ცვლილებები ბასს (IAS) 7-ში და ფასს (IFRS) 7-ში

2023 წლის მაისში ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“ და ფასს 7-ში „ფინანსური ინსტრუმენტები: განმარტებითი შენიშვნები“, რომელთა მიზანია მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების თავისებურებების განმარტება და ასეთი გარიგებების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნა. ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ამ ცვლილებებში მიზნად ისახავს ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს დაეხმაროს, უკეთ გაიგონ მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების გავლენა საწარმოს ვალდებულებებზე, ფულად ნაკადებზე და ლიკვიდობის რისკის მოცულობაზე. ცვლილებები ძალაში შევა 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადადელი გამოყენება, მაგრამ სავალდებულოა ინფორმაციის გამჟღავნება.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული (გაგრძელება)**

ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების პოტენციურ გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობის არარსებობა – ცვლილება ბასს (IAS) 21-ში

ბასსს-მა გამოაქვეყნა „ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობის არარსებობა“ (ცვლილებები ბასს 21-ში), რომელიც მოიცავს დაზუსტებას იმისა, თუ როდის არის ვალუტა გადაცვლადი და როგორ უნდა განისაზღვროს სავალუტო კურსი ასეთ შემთხვევებში. ცვლილებები ძალაშია 2025 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. დასაშვებია უფრო ადრე გამოყენებაც.

ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არ ექნება არსებითი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

გრძელვადიანი ვალდებულებები დათქმებით – ცვლილებები ბასს 1-ში

2022 წლის 31 ოქტომბერს ბასსს-მა გამოაქვეყნა „გრძელვადიანი ვალდებულებები დათქმებით“ (ცვლილებები ბასს 1-ში), რომლებითაც განმარტა ის, თუ როგორ მოქმედებს ვალდებულების კლასიფიკაციაზე პირობები, რომლებიც უნდა დააკმაყოფილოს საწარმომ საანგარიშგებო პერიოდიდან არაუგვიანეს თორმეტი თვის ვადაში. ცვლილებები ძალაშია 2024 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ცვლილებები გამოიყენება რეტროსპექტიულად ბასს 8-ის შესაბამისად და ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება.

ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არ ექნება არსებითი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

საინვესტიციო ქონების, გასაყიდად ფლობილი აქტივების და დასაკუთრებული აქტივების ღირებულების განსაზღვრასთან დაკავშირებული შეფასებები

საინვესტიციო ქონების, გასაყიდად ფლობილი აქტივების და დასაკუთრებული აქტივების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კვალიფიციური დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შიდა კაპიტალიზაციისა (იგივე დისკონტირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მეთოდი) და გაყიდვების შედარების მეთოდების კომბინაციის გამოყენებით.

ჯგუფი თავის საინვესტიციო ქონებას, გასაყიდად გამიზნულ აქტივებს და დასაკუთრებულ აქტივებს საკმარისი სიხშირით აფასებს, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების და შეფასების შესაბამისი პრინციპების გამოყენებით საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

ბოლო შეფასება 2022 წელს ჩატარდა. შეფასების შედეგები წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში, ხოლო შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და ხერხები აღწერილია 28-ე შენიშვნაში. ჯგუფის უძრავი ქონება ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში მდებარეობს. მართალია, საქართველოში მეორადი ბაზარი საკმარის საბაზრო ინფორმაციას იძლევა მცირე და საშუალო ზომის ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასებისთვის, დიდი ზომის ქონების შეფასება მოითხოვს სხვადასხვა ემპირიული და არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას ხელმისაწვდომ შედარებად გასაყიდ ფასებში შესატანი კორექტირებების განსაზღვრისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ყველაზე ზუსტ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მაინც განსხვავებული იყოს.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)***ფინანსური აქტივების რეზერვი*

ფასს 9 ხელმძღვანელობას ავალდებულებს მთელი რიგი გადაწყვეტილების (განსჯის), დაშვების და შეფასების გაკეთებას ხელმძღვანელობის ცოდნაზე და გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რაც გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვზე. ხელმძღვანელობის მიერ მიღებული ძირითადი გადაწყვეტილებები მოცემულია ქვემოთ.

დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (27-ე შენიშვნა)

ჯგუფი დეფოლტს განმარტავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. განმარტება შეიძლება სხვადასხვა პროდუქტისთვის განსხვავებული იყოს. განმარტება შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მართვის მიზნებისთვის გამოყენებულ განმარტებას და აკმაყოფილებს ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კლასიფიკაციის შიდა წესებს. კონტრაქტი დეფოლტში მყოფად კლასიფიცირდება ან პროცენტის, ძირითადი თანხის თუ საკომისიოს გადახდის 90 დღით დაგვიანების შემთხვევაში, ან გაკოტრების, თაღლითობის წარმოების, იძულებითი ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების თუ გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის სხვა მტკიცებულების აღმოჩენის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი დგება უფრო გვიან. იმის განსაზღვრა, ფინანსური ინსტრუმენტი არის თუ არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ეყრდნობა დეფოლტის რისკს და არ ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის შემამცირებელ ისეთ ფაქტორებს, როგორცაა უზრუნველყოფის საგანი ან გარანტია (თავდებობა).

ინსტრუმენტი საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად ითვლება მაშინ, თუ კონტრაქტი არის დეფოლტის სიტუაციაში და/ან ინსტრუმენტი არის შექმნისას ან შექმნისას გაუფასურებული.

როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად (გარდა შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივებისა), იგი ინარჩუნებს ამ კლასიფიკაციას, თუ ყველა ვადაგადაცილებული თანხა არ არის ამოღებული ან არ არსებობს კრედიტის დაფარვის ზოგადი მტკიცებულება. საკრედიტო რისკის გამო რესტრუქტურული ფინანსური აქტივების გასვლის კრიტერიუმებად გამოიყენება მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები. გამონაკლისია კორპორაციული სესხების პორტფელი და სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. მათ შემთხვევაში გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება გაკოტრებული ან კრედიტუნარო სტატუსის შეცვლა, ლიკვიდურობის პრობლემების აღმოფხვრა ან კრედიტის ამოღების სხვა ზოგადი მტკიცებულება, რაც ინდივიდუალურად ფასდება. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება მთლიანი ვადაგადაცილებული თანხის დაფარვა, რეფინანსირების ან უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარდა.

როდესაც საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივი დააკმაყოფილებს დეფოლტის სიტუაციიდან გასვლის კრიტერიუმებს, იგი დარჩება მეორე სტადიაზე მინიმუმ მომდევნო 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში დეფოლტის სტატუსი არ არის მინიჭებული, იგი გადადის პირველ სტადიაზე, თუ საკრედიტო რისკი ინსტრუმენტის შექმნის თარიღის შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ არის ფასს 9-ით განმარტებული ტერმინი და ამიტომ მის მნიშვნელობას განსაზღვრავს ხელმძღვანელობა თავისი გამოცდილებისა და განსჯის საფუძველზე. იმის შესაფასებლად, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა დაადგინა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმი სხვადასხვა ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ეს კრიტერიუმებია:

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რომელიც გამოიხატება საწყისი აღიარების შემდეგ დეფოლტის რისკის ფარდობითი და/ან აბსოლუტური ზრდით. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა განისაზღვრება სესხის გაცემის თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების (შიდა და გარე) და საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების თითოეული აქტივისთვის ინდივიდუალურად შედარების საფუძველზე. ზღვარი (ლიმიტები) ცალ-ცალკე განისაზღვრება კორპორაციული, საცალო და მცირე/საშუალო საწარმოებისთვის და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელისთვის იმისდა მიხედვით, თუ რა თავდაპირველი რეიტინგი ჰქონდა მინიჭებული ამ ინსტრუმენტებს მათი წარმოქმნისას. დადგენილი ზღვარი დამოკიდებულია მსესხებლების თავდაპირველ საკრედიტო რეიტინგზე. უფრო მაღალი ზღვარი განისაზღვრება იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომლებსაც თავდაპირველად დეფოლტის დაბალი ალბათობა ჰქონდათ.
- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.

ცხრილში შეჯამებულია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვრები (ფაქტობრივი ზღვრები უფრო ვიწრო კატეგორიებისთვის გამოიყენება):

სასესხო პორტფელის ტიპი	რეიტინგის ტიპი	საწყისი რეიტინგი	საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვარი (ნიშნულები)
კომერციული სესხები	შიდა მოხმარებისთვის	2-4+	5-12
	განკუთვნილი		
კომერციული სესხები	შიდა მოხმარებისთვის	5-7+	1-5
	განკუთვნილი		
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	გარე	A-C	5-8
იპოთეკური სესხები	გარე	A-C	6-8
სამომხმარებლო სესხები	გარე	A-C	4-10
სალომზარდო სესხები	გარე	A-C	6-10
მიკრო და მცირე და საშუალო ზომის სესხები, იპოთეკური, სამომხმარებლო, სალომზარდო სესხები	გარე	D-E	1-5

- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.
- სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაცია მსესხებლის ფინანსური პრობლემების გამო, გარდა დეფოლტისა
- ცალკეული ხელშეკრულების დონეზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა აღემატება დადგენილ 30-დღიან ნორმას.
- სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლები, მაგალითად, საკრედიტო რისკის გარე საბაზრო მაჩვენებლები ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები, რომლებიც მიაწინებებს იმაზე, რომ სესხის გაცემის თარიღიდან რისკის დონე მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)**

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზემოაღნიშნული ნიშნები ვლინდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, რათა მოხდეს საწყისი აღიარების თარიღიდან საკრედიტო რისკის ცვლილების დაფიქსირება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ, ალბათობით შეწონილ შეფასებას შემდეგი ძირითადი ფაქტორების ერთობლიობის საფუძველზე: დეფოლტის ალბათობა, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რომლებიც უფრო დაწვრილებით ქვემოთ არის განმარტებული:

დეფოლტის ალბათობის შეფასება: ჯგუფი დეფოლტის ალბათობას აფასებს სარეიტინგო მოდელის კლასიფიკაციის შედეგებისა და მიგრაციის მატრიცების მიდგომის ერთობლიობაზე დაყრდნობით, რაც კორექტირდება მინიმუმ სამწლიანი მაკროეკონომიკური მოლოდინების მიხედვით ყველა პორტფელისთვის, რათა წარმოადგენდეს დეფოლტის ალბათობის პარამეტრების საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) შეფასებებს. მიგრაციის მატრიცა იქმნება ისე, რომ ასახავდეს მონაცემების ისტორიული პერიოდის განმავლობაში წლიური მიგრაციის საშუალო შეწონილს. რისკის ჯგუფები განისაზღვრება იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს შიდაჯგუფურ ერთგვაროვნებას და დეფოლტის ალბათობის მოსალოდნელი დონეების დიფერენციაციას. სასესხო პორტფელების შემთხვევაში, გარდა კორპორაციული სესხებისა, დეფოლტის ალბათობა დამატებით კორექტირდება ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოქმნიდან გასული დროის გათვალისწინებით. მოდელები მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, სადაც შესაძლებელია, ეფუძნება წამყვანი სარეიტინგო სააგენტოების, საკრედიტო ბიუროს და შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემების ინფორმაციას. ვინაიდან მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები ვადაგადაცილებულია, დეფოლტის ალბათობა ამ შემთხვევაში 100%-ს უდრის.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური აქტივის არსებობის განმავლობაში პოტენციური დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. იგი წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ ფულად ნაკადებს, ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმების მოსალოდნელი გადახდების გათვალისწინებით, რომლებიც დისკონტირებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. პირველი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მეორე სტადიისა და შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის. ჯგუფი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას სხვადასხვანაირად აფასებს დაფარვის გრაფიკის მქონე პროდუქტებისა და დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტებისთვის. დაფარვის გრაფიკის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ საპროგნოზო დავალიანებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიდგომის გამოყენებით, რომელშიც შეაქვს კორექტირებები მოსალოდნელი ავანსებისა და ვადაგადაცილებული დღეების გათვალისწინებით. დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტების შემთხვევაში, როგორცაა საკრედიტო ბარათები, საკრედიტო ხაზები და ფინანსური გარანტიები, ჯგუფი გამოითვლის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ მოსალოდნელ დავალიანებას ლიმიტის ათვისების მიდგომის გამოყენებით. ზემოაღნიშნული მეთოდით დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი მოსალოდნელი დავალიანება გამოითვლება მოსალოდნელი უტილიზაციის განაკვეთის გამოყენებით და რეალურად ათვისებული თანხების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)**

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში: დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში განიმარტება, როგორც კონტრაქტის მხრიდან გადაუხდელობის შედეგად მოსალოდნელი დანაკარგი. იგი წარმოადგენს დავალიანების შეფასებას, რომლის ამოღებაც ვერ მოხერხდება დეფოლტის შემთხვევის გამო და ამიტომ თვალსაჩინოდ ასახავს დანაკარგების სერიოზულობას. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დადგენისას გასათვალისწინებელია უზრუნველყოფის საგნიდან და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებებიდან მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები ან გაკოტრების პროცესიდან მოსალოდნელ თანხებს არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, ასევე, სადაც შესაძლებელია, ქონების რეალიზაციისთვის საჭირო დროს და მოთხოვნების დაკმაყოფილების რიგითობას. ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს ყოფს ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში მიღებული ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის ტიპების უფრო ფართო სპექტრი). ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჯგუფი აფასებს დავალიანების ამოღების მაჩვენებელს (არა უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით), დეფოლტის აღმოფხვრის მაჩვენებელს და ხელახალი დეფოლტის ალბათობას. უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით დავალიანების ამოღება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე განიხილება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გაანგარიშებისას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გათვალისწინებული აქტივები

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში უნდა აისახოს უზრუნველყოფის საგნიდან და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები. უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვა და ასახვა ფასს 9-ის მიზნებისთვის შეესაბამება ჯგუფის რისკის მართვის ზოგად პრინციპებს, პოლიტიკასა და პროცესებს. უზრუნველყოფის საგანი, თუ დასაკუთრებული არ არის, არ აისახება ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე. იგი, ჩვეულებრივ, ფასდება უზრუნველყოფის გადაცემის თარიღიდან და გადაფასდება ყოველწლიურად, რათა ასახოს ყველა არსებითი რისკი.

ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის დახვეწა

წინა პერიოდებში, კოვიდ-19-ის პანდემიის უპრეცედენტო ხასიათისა და მასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების გამო, ჯგუფმა გამოიყენა ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის არსებულ მეთოდოლოგიასთან მიმართებით. ეს დაშვებები უკავშირდება კოვიდ-19-ის გამო რესტრუქტურისებული სესხების ეტაპებს და ასევე დეფოლტის აღმოფხვრისა და სესხების ამოღების მაჩვენებლებს. თუ გონივრული ვადაა გასული იმისათვის, რომ სტატისტიკამ სათანადოდ ასახოს კოვიდ-19-ის ეფექტები, ჯგუფმა გადაწყვიტა, გააუქმოს შესაბამისი ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე, რაც დადებითად აისახებოდა ჯგუფის საერთო მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. გარდა ამისა, ხელმძღვანელობამ თავიდან შეაფასა უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის ვადა დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გამოსათვლელად, რის შედეგადაც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გაიზარდა. ამან, ცვლილებებზე ხელმძღვანელობის დაშვებების გაუქმებასთან და მეთოდოლოგიაში სხვა მცირედ გაუმჯობესებებთან ერთად, განაპირობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 21.4 მილიონი ლარით შემცირება ჯგუფისთვის 2022 წელს.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება გონივრულ და დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მიიღება გაუმართლებელი დანახარჯისა და ძალისხმევის გარეშე და ითვალისწინებს წარსულში მომხდარ მოვლენებს, ამჟამად არსებულ პირობებს და სამომავლო ეკონომიკური პირობების პროგნოზს.

იმისათვის, რომ ჯგუფმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში ასახოს საპროგნოზო ინფორმაცია, იგი იყენებს სეზ-ის მიერ გამოცემულ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს საქართველოში მოქმედი შვილობილი საწარმოებისთვის, ხოლო ბელარუსის ეროვნული ბანკი იყენებს ბელარუსში მოქმედი არასამთავრობო კვლევითი ცენტრისგან მიღებულ ინფორმაციას. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომლებსაც ეს პროგნოზები შეიცავს და რომლებსაც ჯგუფი იყენებს თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში, მოიცავს მშპ-ის ზრდის ტემპს, სავალუტო კურსსა და ინფლაციის ტემპს. ეს საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები, როგორც წესი, ახლდება ნახევარწელიწადს ერთხელ ქართული კომპანიების, ხოლო კვარტალურად – ბელარუსის ეროვნული ბანკის შემთხვევაში.

ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად საჭიროა მთელი რიგი სამომავლო ეკონომიკური პირობის შეფასება. ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის სამ სხვადასხვა ეკონომიკურ სცენარს მიმართავს: ოპტიმისტურს (0.25-იანი წონა), საბაზოსა (0.50-იანი წონა) და პესიმისტურს (0.25-იანი წონა) თითოეული შესაბამისი პორტფელისთვის. თითოეული სცენარისთვის წონა გამოითვლება ალბათური ეკონომიკური მოდელის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს უახლეს ინფორმაციას და სეზ-ისგან მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს.

ჯგუფის აზრით, ეს პროგნოზები ყველაზე ზუსტად აფასებს მოვლენების შესაძლო განვითარებას იმ სარწმუნო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მისთვის ხელმისაწვდომია.

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები

ქვემოთ წარმოდგენილია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით თითოეული გეოგრაფიული სეგმენტისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული პერიოდის ბოლოს ყველაზე მნიშვნელოვანი დაშვებები. ყველა პორტფელისთვის გამოყენებულია „საბაზო“, „ოპტიმისტური“ და „პესიმისტური“ სცენარები.

საქართველო

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო	მინიჭებული წონა	2023 წლის 31 დეკემბრის			მინიჭებული წონა	2022 წლის 31 დეკემბრის			მინიჭებული წონა	2021 წლის 31 დეკემბრის		
			2024	2025	2026		2023	2024	2025		2022	2023	2024
მშპ-ის ზრდა, %													
	ოპტიმისტური	25%	6.50%	5.50%	5.00%	25%	6.00%	5.00%	5.00%	25%	6.00%	5.00%	4.50%
	საბაზოსა	50%	5.00%	4.50%	5.00%	50%	4.00%	5.50%	5.00%	50%	5.00%	4.00%	4.50%
	პესიმისტური	25%	3.00%	4.00%	5.00%	25%	2.00%	4.00%	5.00%	25%	2.00%	4.00%	5.00%
ლარი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსი, %													
	ოპტიმისტური	25%	3.00%	2.00%	0.00%	25%	2.00%	0.00%	0.00%	25%	4.00%	2.00%	2.00%
	საბაზოსა	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%
	პესიმისტური	25%	-15.00%	0.00%	5.00%	25%	-15.00%	5.00%	5.00%	25%	-10.00%	2.00%	3.00%
სფი.ს ინფლაციის ტემპი, %													
	ოპტიმისტური	25%	3.25%	3.00%	3.00%	25%	5.00%	3.00%	3.00%	25%	5.50%	3.00%	3.00%
	საბაზოსა	50%	3.60%	3.10%	3.00%	50%	5.30%	3.10%	3.00%	50%	7.00%	2.50%	3.00%
	პესიმისტური	25%	5.00%	4.00%	3.00%	25%	9.00%	6.00%	3.00%	25%	8.00%	4.00%	3.00%

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ბელარუსი

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო	მინიჭებული წონა	2023 წლის 31 დეკემბრის		მინიჭებული წონა	2022 წლის 31 დეკემბრის		მინიჭებული წონა	2021 წლის 31 დეკემბრის	
			2024	2025		2023	2024		2022	2023
მშპ-ის ზრდა, %										
	ოპტიმისტური	25.00%	3.77%	3.13%	10%	2.66%	4.26%	25%	2.92%	5.01%
	საბაზისო	50.00%	1.95%	0.49%	50%	0.31%	0.50%	50%	0.56%	1.24%
	პესიმიისტური	25.00%	0.14%	-2.15%	40%	-2.05%	-3.26%	25%	-1.80%	-2.52%
ბელარუსული რუბლი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსი, %										
	ოპტიმისტური	25.00%	0.66%	0.62%	10%	0.71%	0.65%	25%	0.56%	0.52%
	საბაზისო	50.00%	1.00%	1.23%	50%	2.53%	1.65%	50%	2.44%	1.37%
	პესიმიისტური	25.00%	1.31%	1.77%	40%	4.09%	2.41%	25%	4.05%	1.98%
სფი-ს ინფლაციის ტემპი, %										
	ოპტიმისტური	25.00%	-0.09%	-0.52%	10%	0.38%	-0.58%	25%	-0.07%	-0.85%
	საბაზისო	50.00%	1.94%	1.82%	50%	2.20%	1.66%	50%	1.83%	1.38%
	პესიმიისტური	25.00%	3.86%	4.01%	40%	3.93%	3.76%	25%	3.63%	3.46%

ყველა სხვა პარამეტრი თუ უცვლელი დარჩება, მშპ-ის ზრდა, ხოლო სავალუტო კურსის ვარდნა და ინფლაციის ტემპის კლება გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას, ხოლო ამის საპირისპირო ცვლილებები გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. მშპ-ის ზრდის მაჩვენებელი ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. მას მოჰყვება სავალუტო კურსი და ინფლაცია. საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნაკლებად მოქმედებს სავალუტო კურსი, რადგან დიდი წილი ლარში გამოხატულ დავალიანებაზე მოდის. თუმცა, საცალო პორტფელიდან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მოქმედებს ინფლაცია, რომელსაც საწარმოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ აქვს.

ცხრილში ნაჩვენებია აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხების მგრძობელობა ამ მოდელში გამოყენებული საპროგნოზო დაშვებების მიმართ. ამ მიზნით, თითოეულ მაკროეკონომიკურ სცენარს ინდივიდუალურად 100%-იანი წონა მიენიჭა და გადაანგარიშდა შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მგრძობელობა საპროგნოზო დაშვებების მიმართ

მთავარი ფაქტორები	2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით		
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმიისტური
კომერციული სესხები	98,379	1.40%	1.37%	1.40%	1.44%
იპოთეკური სესხები	22,748	0.50%	0.49%	0.50%	0.51%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	71,661	1.76%	1.74%	1.76%	1.78%
სამომხმარებლო სესხები	131,633	2.80%	2.75%	2.79%	2.86%
სალომბარდო სესხები	1,389	0.92%	0.92%	0.92%	0.93%
მთავარი ფაქტორები	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით		
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმიისტური
კომერციული სესხები	89,608	1.69%	1.55%	1.67%	1.78%
იპოთეკური სესხები	30,053	0.72%	0.71%	0.71%	0.73%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	63,502	1.66%	1.61%	1.65%	1.70%
სამომხმარებლო სესხები	135,450	3.76%	3.70%	3.74%	3.84%
სალომბარდო სესხები	5,440	3.31%	3.30%	3.30%	3.31%
მთავარი ფაქტორები	2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით		
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმიისტური
კომერციული სესხები	156,237	2.90%	2.89%	2.90%	2.93%
იპოთეკური სესხები	33,036	0.82%	0.80%	0.81%	0.85%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	74,441	1.99%	1.93%	1.96%	2.13%
სამომხმარებლო სესხები	136,035	4.56%	4.46%	4.54%	4.70%
სალომბარდო სესხები	2,074	1.25%	1.25%	1.25%	1.26%

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)****საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)***ფინანსური ინსტრუმენტების დაჯგუფება კოლექტიური შეფასებისთვის*

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნებისთვის, ერთგვაროვანი ფინანსური ინსტრუმენტები ერთიანდება შემდეგი წესით: კორპორაციული სესხების პორტფელი ჯგუფდება სესხის დაფარვის წყაროს ტიპების მიხედვით; ხოლო საცალო სესხების პორტფელი ჯგუფდება საკრედიტო რისკის ისეთი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორცაა აქტივის ტიპი, უზრუნველყოფის დონე, დაფარვის წყაროს ტიპი და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორები. რაც შეეხება საშუალო და მცირე საწარმოებზე გაცემულ და მიკროსესხების პორტფელს, აქ ფინანსური ინსტრუმენტები ჯგუფდება აქტივის ტიპის, ვადაგადაცილების პერიოდის, უზრუნველყოფის დონისა და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მიხედვით.

განახლებადი პროდუქტების მოსალოდნელი ვადის განსაზღვრა

განახლებადი პროდუქტების შემთხვევაში, ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადა განისაზღვრება ან მომდევნო განახლების თარიღზე დაყრდნობით, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ფაქტობრივ ვადაზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება ემპირიული დაკვირვებით ამ ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში.

ჩამოწერა

ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც მათი ამოღების გონივრული მოლოდინი აღარ არსებობს. იპოთეკური სესხების ჩამოწერის საჭიროება ინდივიდუალურად ფასდება, იპოთეკების და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სხვა სესხების შემთხვევაში ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა, რომლის შემდეგაც ნაშთები მიიჩნევა უიმედოდ და ჩამოიწერება, შეადგენდა 1,460 დღეს, ხოლო სხვა არაუზრუნველყოფილი პორტფელი ჩამოიწერება 150-დღიანი ვადაგადაცილების შემდეგ. თუ ჩამოსაწერი თანხა სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარიცხვულ რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ აღირიცხება, როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის რეტროსპექტიული ტესტირება

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის ხარისხისა და საიმედოობის მონიტორინგისთვის ჯგუფი პერიოდულად ატარებს რეტროსპექტიული ტესტირების და საბაზრო მონაცემებთან შედარების პროცედურებს, რაც გულისხმობს მოდელის შედეგების შედარებას ფაქტობრივ შედეგებთან, შიდა გამოცდილებასა და გარე დაკვირვებადი მონაცემების მიხედვით. დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის ჯგუფი მიმართავს სტატისტიკურ მოდელირებას, რათა მიიღოს დეფოლტის რაოდენობის პროგნოზირებული განაწილება. დეფოლტების დაკვირვებადი რაოდენობა შემდეგ ედრება ამ განაწილებას, რაც ჯგუფს მოდელში სტატისტიკური ნდობის ინტერვალის მიღების საშუალებას აძლევს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრისთვის რეტროსპექტიული ტესტირებისას ხდება დაკვირვებადი ზარალის შედარება პროგნოზირებულ დანაკარგებთან დეფოლტის შემთხვევაში. თუ სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი გადახრის ან პარამეტრიზაციის ნაკლოვანებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება შესაბამისი მოდელის დახვეწა და გადახედვა. რეტროსპექტიული ტესტირების პროცედურების შედეგად მოდელში შესული ნებისმიერი ცვლილებები აღირიცხება, როგორც ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში პერსპექტიულად გამოყენებით.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)****საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)***კლიმატთან დაკავშირებული რისკის გავლენა მნიშვნელოვან სააღრიცხვო შეფასებებზე და დაშვებებზე*

კლიმატი და კლიმატის გავლენა ჯგუფის ბალანსზე მიიჩნევა სააღრიცხვო შეფასების და განსჯის ასპექტად, რომელსაც ახასიათებს სამომავლო მოვლენების განუსაზღვრელობა და ამ განუსაზღვრელობის გავლენა ჯგუფის აქტივებსა და ვალდებულებებზე. მართალია, კლიმატის ცვლილება განუსაზღვრელობის წყაროა, 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ კლიმატი რაოდენობრივად არსებით გავლენას არ ახდენს ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ქვემოთ წარმოდგენილია ჯგუფის მიერ თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე კლიმატის რისკის გავლენის შეფასება.

შეფასება იყო მხოლოდ ხარისხობრივი და მოიცავს სავარაუდო გავლენის შემდეგი ასპექტები: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და გავლენა საკრედიტო პორტფელებზე, მათ შორის ფიზიკური რისკი იპოთეკური სესხების პორტფელზე და საპროგნოზო ფულადი ნაკადები, რომლებიც გავლენას ახდენს გარკვეული აქტივების ამოღებაზე. გარდამავლობის რისკის მართვა ხდება ჯგუფის რისკის მართვის განყოფილების მიერ კლიენტების გადამოწმებით, რაც მოიცავს გარდამავლობის რისკების (კლიმატის ცვლილების შემცირებაზე გადასვლის რისკების) მიმართ მგრძობიარე კლიენტების გამოვლენის მუდმივ პროცესს.

ჯგუფის კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული რისკების მართვის გუნდმა ჩაატარა ფასს 9-ის მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის შექმნაზე კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული რისკების გავლენის „ზემოდან ქვემოთ“ ხარისხობრივი შეფასება. შეფასებამ ძირითადად მოიცავს კორპორაციული და იპოთეკური სესხების პორტფელები. კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული რისკების მიმართ ყველაზე მგრძობიარე აღმოჩნდა სამთო-მოპოვებითი, მძიმე ლითონების და მშენებლობის დარგები, რომელთა კონცენტრაცია არ არის მნიშვნელოვანი ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელისთვის. პორტფელების შეფასება ხდება სესხების ვადიანობის ანალიზის გათვალისწინებით, რომელიც უფრო ხანმოკლეა კლიმატის გრძელვადიან გავლენასთან შედარებით. ამ შეფასებებს არანაირი არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

მაშინ, როცა ზოგიერთი მაჩვენებელი, რომლებზეც უფრო მეტ გავლენას ახდენს კლიმატური ცვლილება (მაგ. ელექტროენერჯის ფასები) ასახულია დეფოლტის ალბათობის არსებულ მოდელებში, სადაც ისინი სტატისტიკურად რელევანტურია, ჯგუფი ამჟამად დამატებით არ იყენებს კონკრეტულ კლიმატის რისკთან დაკავშირებულ სცენარს, გარდა არსებული ეკონომიკური სცენარებისა, რომლებიც გამოიყენება საშუალო შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად. ამის მიზეზია საკმარისი ისტორიული მონაცემების არარსებობა და რისკის შეფასებების შეზღუდული ხასიათი. იმ შემთხვევებში, თუ კლიმატურმა ფაქტორებმა გავლენა მოახდინა ეკონომიკაზე უახლოეს წარსულში ამ ახლა ახდენს გავლენას, ეს გავლენები არაპირდაპირ ჩართულია ფასს 9-ის მიხედვით ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის მოდელებში მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების (მაგ. ინფლაციის განაკვეთები) პროგნოზირებით და კორპორაციულ სესხთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების ინდივიდუალური ანალიზით.

ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ ჯგუფი ამჟამად მუშაობს კორპორაციულ გეგმაზე, რომელიც ეხება კლიმატის რისკზე მის რეაგირებას, რაც მოიცავს ვალდებულების აღებას, რომ გადაინაცვლოს მაღალხანშირბადიანი სექტორის დაფინანსებიდან ან შეზღუდოს ამ სექტორის დაფინანსება და დანერგოს უფრო „მწვანე“ ფინანსური პროდუქტები.

ამ კონსოლიდირებული წლიური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის ხელმისაწვდომი ყველაზე ზუსტი ინფორმაციის საფუძველზე, ჯგუფს მიაჩნია, რომ დამატებითი კლიმატური ცვლილების რისკს არ ექნება არსებითი გავლენა მის საკუთარ კაპიტალზე, ფინანსურ სიტუაციაზე და შედეგებზე 2024 წელს. თუმცა, ვინაიდან ეს სფერო მუდმივად იცვლება, ჯგუფი მუშაობს ისეთი მეთოდოლოგიის შემუშავებაზე, რომელიც უკეთ შეაფასებს პოტენციურ ზარალს სესხებზე ახალი მართვის საჭიროებების, საუკეთესო პრაქტიკისა და მარეგულირებლის მოთხოვნების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

ჯგუფი ახდენს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ამონაგების დეზაგრეგირებას თითოეული სეგმენტის პროდუქტების და მომსახურებების მიხედვით, რადგან ჯგუფს მიაჩნია, რომ ამ გზით ყველაზე ნათლად ასახავს იმას, თუ როგორ მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები ამონაგებისა და ფულადი ნაკადების ხასიათზე, ოდენობაზე, დროულობასა და გაურკვევლობაზე.

მართვის მიზნებისათვის ჯგუფი დაყოფილია შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებად პროდუქტებისა და მომსახურების მიხედვით:

- საცალო საბანკო მომსახურება (ბელარუსის ეროვნული ბანკის საცალო საბანკო მომსახურების გამოკლებით) - ძირითადად გულისხმობს სამომხმარებლო, იპოთეკური სესხების, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათების და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულადი გზავნილების და ანგარიშსწორების მომსახურებას, იურიდიული და ფიზიკური პირების ანაბრების მართვას. საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულება კონცენტრირებულია მასობრივ საცალო, მასობრივ შეძლებულ და დიდი კაპიტალის მქონე კლიენტების სეგმენტებზე.
- მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები - მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების საბანკო მომსახურება (ბელარუსის ეროვნული ბანკის მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების საბანკო მომსახურების გამოკლებით) - ძირითადად მოიცავს მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხებს, მიკროსესხებს, სამომხმარებლო და იპოთეკურ სესხებს, ფულად გადარიცხვებს და ანგარიშსწორების მომსახურებად, ასევე სამომხმარებლების ანაბრების მართვას იურიდიული პირებისთვის. მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების საბანკო მომსახურების მიმართულება კონცენტრირებულია მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებზე და მიკრობიზნესებზე.
- კორპორაციული / საინვესტიციო ბანკინგი - მოიცავს კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას და ინვესტიციის მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორაციული საბანკო მომსახურება ძირითადად გულისხმობს სესხებისა და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულად გზავნილებსა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას და კორპორაციული მომხმარებლებისთვის შემნახველი და ვადიანი ანაბრების მართვას; ინვესტიციის მართვის ბიზნესი, ძირითადად, გულისხმობს კერძო საბანკო მომსახურების გაწევას შეძლებული კლიენტებისთვის.
- „ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ - ძირითადად ნიშნავს სს „ბელარუსკი ნაროდნი ბანკს“, რომელიც ძირითადად საცალო და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას სწევს ბელარუსში.

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს თავისი სეგმენტების საოპერაციო შედეგებს ცალ-ცალკე, რათა მიიღოს გადაწყვეტილებები რესურსების განაწილებასა და შესრულებული საქმიანობის შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობა, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, ისევე ფასდება, როგორც მოგება ან ზარალი კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

საოპერაციო სეგმენტებს შორის გარიგებები ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით, ანუ მესამე პირებთან შემდგარი გარიგებების მსგავსად.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული, ბელარუსის ეროვნული ბანკის გარდა, რომელიც ბელარუსში საქმიანობს.

2023, 2022 და 2021 წლებში არცერთ გარე მომხმარებელთან ან კონტრაქტთან დადებული გარიგებებიდან მიღებული ამონაგები არ შეადგენდა ჯგუფის საოპერაციო შემოსავლის 10%-ს ან მეტს.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

2023 წლის პირველ კვარტალში მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების საბანკო მომსახურების სეგმენტი გამოეყო საცალო საბანკო მომსახურებას და მიკროსესხების პორტფელის უმეტესი ნაწილი, სადაც მომხმარებლებს ჰქონდათ ბიზნესთან დაკავშირებული საჭიროებები, მიეკუთვნა მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების საბანკო მომსახურებას. დანარჩენი მიკროსესხების პორტფელი მიეკუთვნა მასობრივ საცალო პორტფელს. მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სეგმენტი ბოლო რამდენიმე წელიწადში მნიშვნელოვნად გაიზარდა. ამასთან, ბიზნესკლიენტების ფასეული შეთავაზება განსხვავდებოდა საცალო მომხმარებლებისთვის ფასეული შეთავაზებისგან, რამაც გადაგვაწყვეტინა სეგმენტებად დაყოფაში ცვლილების შეტანა. შესაძარისი რიცხოვრივი მონაცემები შესაბამისად გადაანგარიშდა, რომ აესახა ეს ცვლილება. 2021 წლის თანხები არ გადაანგარიშებულა, რადგან არ იყო ხელმისაწვდომი საჭირო მონაცემები და გადაანგარიშება არ იყო პრაქტიკული.

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საცალო საბანკო საქმიანობა	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	ელიმინირებები	ჯგუფი სულ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	788,734	256,014	492,691	48,486	75	1,586,000
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	244,118	40,574	48,601	7,379	-	340,672
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტიდან	197,596	38,357	93,288	41,606	-	370,847
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) ვალის დაფარვიდან	184	52	107	221	-	564
სხვა წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)	14,357	6,931	91,553	1,788	(83)	114,546
საოპერაციო შემოსავალი	1,244,989	341,928	726,240	99,480	(8)	2,412,629
საოპერაციო ხარჯები	(408,588)	(97,731)	(107,130)	(65,514)	8	(678,955)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	919	65	-	-	-	984
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	837,320	244,262	619,110	33,966	-	1,734,658
რისკის ხარჯი	(83,840)	(32,316)	(28,463)	2,648	-	(141,971)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	753,480	211,946	590,647	36,614	-	1,592,687
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	-	-	-	-	-	-
მოგება დაბეგრამდე	753,480	211,946	590,647	36,614	-	1,592,687
მოგების გადასახადის ხარჯი	(121,120)	(34,094)	(95,277)	(8,477)	-	(258,968)
წლის მოგება	632,360	177,852	495,370	28,137	-	1,333,719
აქტივები და ვალდებულებები						
სულ აქტივები	14,090,429	5,969,054	10,078,157	1,280,167	(23,697)	31,394,110
სულ ვალდებულებები	12,460,818	5,137,241	8,236,256	1,131,442	(23,697)	26,942,060
სხვა ინფორმაცია სეგმენტის შესახებ						
ძირითადი საშუალებები	75,602	8,392	2,542	5,273	-	91,809
არამატერიალური აქტივები	32,577	5,919	2,399	7,031	-	47,926
კაპიტალური დანახარჯი	108,179	14,311	4,941	12,304	-	139,735
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(84,383)	(12,206)	(4,891)	(9,260)	-	(110,740)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საკალო საბანკო საქმიანობა	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	ელიმინირებები	ჯამური სულ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	563,853	202,004	371,159	37,510	85	1,174,611
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	171,715	34,790	43,415	11,500	-	261,420
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტიდან	234,615	43,177	120,917	64,493	-	463,202
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) ვალის დაფარვიდან	(1,886)	(708)	(5,564)	(304)	-	(8,462)
სხვა წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)	17,673	3,235	18,171	1,477	-	40,556
საოპერაციო შემოსავალი	985,970	282,498	548,098	114,676	85	1,931,327
საოპერაციო ხარჯები	(337,502)	(92,835)	(95,899)	(55,347)	(85)	(581,668)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	765	54	-	-	-	819
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	649,233	189,717	452,199	59,329	-	1,350,478
რისკის ხარჯი	(164,820)	(8,606)	31,591	(25,829)	-	(167,664)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	484,413	181,111	483,790	33,500	-	1,182,814
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	1	-	-	(204)	-	(203)
მოგება დახეგვრამდე	484,414	181,111	483,790	33,296	-	1,182,611
მოგების გადასახადის ხარჯი	(76,928)	(28,824)	(77,171)	(7,684)	-	(190,607)
წლის მოგება	407,486	152,287	406,619	25,612	-	992,004
აქტივები და ვალდებულებები						
სულ აქტივები	13,129,291	5,435,568	8,504,530	1,381,366	(83,697)	28,367,058
სულ ვალდებულებები	11,669,114	4,691,613	7,072,733	1,229,928	(83,698)	24,579,690
სხვა ინფორმაცია სეგმენტის შესახებ						
ძირითადი საშუალებები	60,250	6,133	2,112	2,241	-	70,736
არამატერიალური აქტივები	21,883	5,567	1,788	4,886	-	34,124
კაპიტალური დანახარჯი	82,133	11,700	3,900	7,127	-	104,860
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(72,113)	(13,173)	(4,633)	(6,058)	-	(95,977)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საცალო საბანკო საქმიანობა	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	ელმინირებები	ჯგუფი სულ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	581,594	319,587	39,675	27	940,883
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	141,623	41,237	5,476	-	188,336
წმინდა შემოსულობა უცხოური	57,904	36,556	13,341	-	107,801
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) ვალის დაფარვიდან	(459)	(1,330)	(1,103)	-	(2,892)
სხვა წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)	23,902	44,152	2,348	1	70,403
საოპერაციო შემოსავალი	804,564	440,202	59,737	28	1,304,531
საოპერაციო ხარჯები	(350,094)	(71,418)	(39,675)	(28)	(461,215)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	(3,781)	-	-	-	(3,781)
საოპერაციო შემოსავალი (შემოსავლის ხარჯი) რისკის ხარჯამდე	450,689	368,784	20,062	-	839,535
რისკის ხარჯი	(71,100)	52,526	(1,725)	-	(20,299)
წმინდა საოპერაციო (ზარალი) შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	379,589	421,310	18,337	-	819,236
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	1	(78)	(533)	-	(610)
მოგება (ზარალი) დაბეგრამდე	379,590	421,232	17,804	-	818,626
მოგების გადასახადის ხარჯი	(33,692)	(37,729)	(3,394)	-	(74,815)
წლის მოგება (ზარალი)	345,898	383,503	14,410	-	743,811
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	14,799,515	7,383,371	980,920	(2,594)	23,161,212
სულ ვალდებულებები	13,056,931	6,209,389	846,263	(2,594)	20,109,989
სხვა ინფორმაცია სეგმენტის შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	44,524	2,948	2,031	-	49,503
არამატერიალური აქტივები	29,439	2,578	4,992	-	37,009
კაპიტალური დანახარჯი	73,963	5,526	7,023	-	86,512
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(70,673)	(8,069)	(4,940)	-	(83,682)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2023	2022	2021
ნაღდი ფული	966,670	1,000,596	774,253
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	650,630	927,388	364,912
მიმდინარე ანგარიშები ცენტრალურ ბანკებში	713,212	805,503	126,627
ვადიანი ანაბრები საკრედიტო დაწესებულებებში 90 დღემდე დაფარვის ვადით	712,786	762,592	228,685
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, მთლიანი	3,043,298	3,496,079	1,494,477
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(466)	(351)	(25)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წმინდა	3,042,832	3,495,728	1,494,452

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 974,224 ლარი (2022 წ.: 1,453,123 ლარი, 2021 წ.: 417,228 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე და ვადიან ანაბრებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ და ცენტრალურ ბანკებში, რომლებიც კონტრაქტებად გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში. ჯგუფმა მიიღო 0.00%-10.35% წლიური პროცენტი ამ ანაბრებზე (2022 წ.: 11.10%-მდე, 2021 წ.: 0.07%-მდე). ხელმძღვანელობა არ მოელის ზარალს, რომელიც გამოწვეულია ისეთი კონტრაქტების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით, სადაც განთავსებულია ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ამასთან, მათი საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება.

(ათას ლარში)

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2023	2022	2021
სავალდებულო რეზერვი ცენტრალურ ბანკებში	1,746,289	2,354,470	1,898,052
ვადიანი ანაზრები 90 დღეზე მეტი ვადიანობით	-	-	15,488
შეზღუდული ფულადი სახსრები	7,263	68,154	4,730
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მთლიანი	1,753,552	2,422,624	1,918,270
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(894)	(5,318)	(331)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, წმინდა	1,752,658	2,417,306	1,917,939

ცენტრალურ ბანკებში განთავსებული სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ თანხებს. საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ჯგუფმა საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ სავალდებულო რეზერვებზე 0.00%-მდე პროცენტი მიიღო (2022 წ.: 0.00%, 2021 წ.: 0.00%).

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2023	2022	2021
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	4,349,609	3,960,300	2,558,542
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც განიხილებასამართლიანი ღირებულებით შეფასებულად, სხვა სრულშემოსავალში ასახვით - კაპიტალის ინვესტიციები	7,098	4,912	5,419
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	4,356,707	3,965,212	2,563,961
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	524,433	381,735	-
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(325)	(3,198)	-
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, წმინდა	524,108	378,537	-

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

	2023	2022	2021
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	1,891,684	1,470,473	1,312,001
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	155,955	176,483	82,196
უცხოური სახაზინო თამასუქები	1,621,219	1,062,095	-
უცხოური სახაზინო ობლიგაციები	54,151	92,816	79,156
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები	10,855	17,675	39,410
სხვა სავალო ინსტრუმენტი	615,745	1,140,758	1,045,779
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო	4,349,609	3,960,300	2,558,542
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	-	119,918	-
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები	-	-	-
სხვა სავალო ინსტრუმენტი	524,433	261,817	-
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო	524,433	381,735	-
ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები, მთლიანი	(325)	(3,198)	-
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	-	-	-
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო	524,108	378,537	-
ფასიანი ქაღალდები, წმინდა	-	-	-
დაგირავებული სახაზინო ობლიგაციები	2023	2022	2021
სებ-სგან აღებული მოკლევადიანი სესხებისთვის	1,375,687	709,597	490,592
რეპო-ოპერაციებისთვის კომერციული ბანკებთან	-	380,065	-
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ანაზრებისთვის	-	97,109	220,480
სებ-ის მიერ ჯგუფის ობიექტებში ნაღდი ფულის სამეურვეო	-	-	14,720
მომსახურების ფარგლებში დაცული ფულადი სახსრებისთვის	-	-	-
სულ	1,375,687	1,186,771	725,792
დაგირავებული სახაზინო თამასუქები	2023	2022	2021
სებ-ის მიერ ჯგუფის ობიექტებში ნაღდი ფულის სამეურვეო	-	24,180	-
მომსახურების ფარგლებში დაცული ფულადი სახსრებისთვის	-	24,180	-
სულ	-	24,180	-
დაგირავებული კორპორაციული ობლიგაციები	2023	2022	2021
სებ-სგან აღებული მოკლევადიანი სესხებისთვის	127,685	121,592	-
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ანაზრებისთვის	-	205,079	109,109
სულ	127,685	326,671	109,109

სხვა სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – სავალო ინსტრუმენტები 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ძირითადად მოიცავდა ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის მიერ გამოშვებულ 326,916 ლარის ობლიგაციებს (2022 წ.: 531,351 ლარი, 2021 წ.: 521,394 ლარი), საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მიერ გამოშვებულ 203,617 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2022 წ.: 56,523 ლარი, 2021 წ.: 203,351 ლარი), ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიის მიერ გამოშვებულ ნული ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2022 წ.: 131,126 ლარი, 2021 წ.: 163,593 ლარი), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ ნული ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2022 წ.: 200,913 ლარი, 2021 წ.: 65,407 ლარი), და აზიის განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 30,594 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2022 წ.: 107,835 ლარი, 2021 წ.: 61,609 ლარი).

უცხოური სახაზინო თამასუქები და ობლიგაციები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – სავალო ინსტრუმენტები შედგება აშშ-ის სახაზინო სერტიფიკატებისგან 1,621,219 ლარის ოდენობით (2022 წ.: 1,062,095 ლარი, 2021 წ.: ნული ლარი), ლიტვის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან ნული ლარის ოდენობით (2022 წ.: ნული ლარი, 2021 წ.: 15,992 ლარი), გაერთიანებული სამეფოს სახაზინო ობლიგაციებისგან ნული ლარის ოდენობით (2022 წ.: 32,516 ლარი, 2021 წ.: ნული ლარი) და ბელარუსის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან 54,151 ლარის ოდენობით (2022 წ.: 60,300 ლარი, 2021 წ.: 63,164 ლარი).

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების აღიარების შეწყვეტიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა შედგებოდა 18,512 ლარისგან (2022 წ.: 7,528 ლარი, 2021 წ.: 30,044 ლარი), რომელიც აისახა წმინდა სხვა შემოსავალში.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იმ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებზე, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი შედგებოდა 7,673 ლარისგან (2022 წ.: 7,068 ლარი, 2021 წ.: 3,156 ლარი).

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2023	2022	2021
კომერციული სესხები	7,030,961	5,293,611	5,380,396
სამომხმარებლო სესხები	4,699,969	3,602,054	2,981,305
იპოთეკური სესხები	4,557,525	4,193,204	4,022,058
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	4,073,022	3,825,663	3,731,756
სალომბარდო სესხები	150,228	164,554	165,417
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	20,511,705	17,079,086	16,280,932
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(325,810)	(324,053)	(401,823)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული	20,185,895	16,755,033	15,879,109
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	73,487	95,348	124,952
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(11,315)	(8,778)	(5,895)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	62,172	86,570	119,057
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	20,248,067	16,841,603	15,998,166

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 954,695 ლარის საბალანსო ღირებულების სესხებით (2022 წ.: 1,092,475 ლარი, 2021 წ.: 1,125,955 ლარი) იყო უზრუნველყოფილი სეზონისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვის ცვლილების დინამიკა სეგმენტების მიხედვით, სადაც შექმნილ ან შექმნილ ახალ ფინანსურ აქტივებში და წლის განმავლობაში დაფარულ აქტივებში შედის განახლებადი სესხებისა და კლიენტების დავალიანების ზრდის ეფექტი, როცა არსებული სესხები გადაიფარება წლის განმავლობაში გაფორმებული ახალი ხელშეკრულებებით: ყველა ახალი ფინანსური აქტივი წარმოიქმნება ან პირველ სტადიაზე, ან „შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურების“ კატეგორიაში. არსებულ ფინანსურ აქტივებზე დამატებითი ტრანშებს ათვისება ასახულია მეორე და მესამე სტადიებში, თუ მსესხებლის საკრედიტო რისკი გაუარესებულია. საკურსო სხვაობები უკავშირდება ჯგუფის იმ შვილობილი საწარმოების მიერ გაცემულ სესხებს, რომელთა სამუშაო ვალუტა განსხვავდება ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან, ხოლო სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა უკავშირდება ჯგუფის მიერ გაცემულ სესხებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული. წმინდა სხვა ცვლილებები მთლიან სასესხო ნაშთებში მოიცავს დარიცხულ პროცენტში მომხმარებლის ცვლილებების ეფექტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება მოიცავს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ეფექტს, რომელიც გამოწვეულია მოდელირების შემდგომი კორექტირებებით, დეფოლტის ალბათობების და სხვა ამოსავალი მონაცემების ცვლილებით, ასევე დარიცხული პროცენტის ცვლილებებისთვის მისაკუთვნილებელი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტით.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	4,493,371	611,307	172,983	15,950	5,293,611
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	6,382,411	62,180	8	15,820	6,460,419
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	218,262	(218,262)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(408,616)	413,869	(5,253)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(9,314)	(35,720)	45,034	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(165,947)	(418)	(164)	-	(166,529)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(4,244,904)	(318,744)	(96,967)	(10,324)	(4,670,939)
გადახდილი აქტივები	76,352	(56)	2,959	-	79,255
ხელახალი სეგმენტაცია	(755)	733	(143)	9	(156)
მოდულიზაციის გავლენა	-	-	(11,502)	-	(11,502)
ჩამოწერები	-	-	8,723	957	9,680
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	-	416	(1,808)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	(113,669)	(3,701)	(4,516)	-	(121,886)
საკურსო სხვაობა	105,029	4,490	(365)	83	109,237
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	61,656	111	(10,852)	664	51,579
სხვა წმინდა ცვლილებები	6,393,876	515,789	97,721	23,575	7,030,961
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	-	-	89,158	21,497	110,655
ინდივიდუალურად შეფასებული	6,393,876	515,789	8,563	2,078	6,920,306
ერთობლივად შეფასებული	6,393,876	515,789	97,721	23,575	7,030,961

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	19,219	23,530	42,292	4,567	89,608
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	31,952	697	1	-	32,650
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	3,811	(3,811)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(5,004)	6,393	(1,389)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(994)	(1,406)	2,400	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,777)	4,522	17,549	-	20,294
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(529)	(9)	-	-	(538)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(13,364)	(12,030)	(29,709)	(1,325)	(56,428)
გადახდილი აქტივები	1,102	(1,224)	870	-	748
ხელახალი სეგმენტაცია	(1)	17	(149)	3	(130)
მოდულიზაციის გავლენა	(14)	103	(641)	127	(425)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(20,005)	16,327	16,960	4,195	17,477
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(4,823)	9,579	5,892	3,000	13,648
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	-	-	(11,502)	-	(11,502)
ჩამოწერები	-	-	8,723	957	9,680
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	-	416	(1,808)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	(278)	84	(1,054)	1	(1,247)
საკურსო სხვაობა	14,118	33,193	42,127	8,941	98,379
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	-	-	37,559	8,936	46,495
ინდივიდუალურად შეფასებული	14,118	33,193	4,568	5	51,884
ერთობლივად შეფასებული	14,118	33,193	42,127	8,941	98,379

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
				გაუფასურებული	
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	1,527,164	32	-	14,796	1,541,992
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	268,798	(268,798)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(320,140)	352,400	(32,260)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(17,355)	(33,670)	51,025	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,081,098)	(45,148)	(37,682)	(11,487)	(1,175,415)
მოდIFIციების გავლენა	530	137	(83)	(185)	399
ჩამოწერები	-	-	(2,534)	(263)	(2,797)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	1,385	543	1,928
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	215	94	309
საკურსო სხვაობა	(6,950)	(170)	(85)	-	(7,205)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	11,210	(150)	(263)	165	10,962
სხვა წმინდა ცვლილებები	(7,727)	(147)	1,571	451	(5,852)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,300,338	174,052	50,946	32,189	4,557,525
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	168	2,092	2,260
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,300,338	174,052	50,778	30,097	4,555,265
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,300,338	174,052	50,946	32,189	4,557,525

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
				გაუფასურებული	
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	8,860	2,601	14,085	4,507	30,053
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	8,396	-	-	-	8,396
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	4,415	(4,415)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(2,766)	9,962	(7,196)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(3,612)	(1,152)	4,764	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,133)	(5,845)	5,016	-	(1,962)
გადახდილი აქტივები	(1,516)	(747)	(8,701)	(3,395)	(14,359)
მოდIFIციების გავლენა	19	5	1,049	43	1,116
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(1)	(3)	(46)	28	(22)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(8,690)	1,632	3,842	3,318	102
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	(4,888)	(563)	(1,272)	(6)	(6,729)
ჩამოწერები	-	-	(2,534)	(263)	(2,797)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	1,385	543	1,928
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	215	94	309
საკურსო სხვაობა	(2)	(2)	(12)	-	(16)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	3,970	2,036	11,867	4,875	22,748
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	50	271	321
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	3,970	2,036	11,817	4,604	22,427
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	3,970	2,036	11,867	4,875	22,748

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,475,839	200,463	146,517	2,844	3,825,663
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	2,729,133	606	1,502	1,685	2,732,926
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	147,013	(147,013)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(308,580)	333,045	(24,465)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(20,855)	(115,231)	136,086	-	-
გადახდილი აქტივები	(2,273,519)	(81,401)	(65,161)	(1,572)	(2,421,653)
ხელახალი სეგმენტაცია	(75,858)	88	(3,141)	-	(78,911)
მოდიფიცირების გავლენა	(86)	616	(2,971)	(7)	(2,448)
ჩამოწერები	-	-	(36,568)	(70)	(36,638)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	7,998	124	8,122
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	2,316	56	2,372
საკურსო სხვაობა	(15,785)	(1,998)	(2,369)	-	(20,152)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	27,031	1,678	2,494	7	31,210
სხვა წმინდა ცვლილებები	25,537	677	6,187	130	32,531
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	3,709,870	191,530	168,425	3,197	4,073,022
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	29,131	-	29,131
ერთობლივად შეფასებული	3,709,870	191,530	139,294	3,197	4,043,891
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	3,709,870	191,530	168,425	3,197	4,073,022

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	20,078	5,448	37,317	659	63,502
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	16,897	-	128	-	17,025
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	4,627	(4,627)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(5,665)	11,372	(5,707)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(2,902)	(6,647)	9,549	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(754)	(4,692)	29,591	-	24,145
გადახდილი აქტივები	(7,515)	(3,001)	(18,747)	(524)	(29,787)
ხელახალი სეგმენტაცია	(1,093)	1,226	(868)	-	(735)
მოდიფიცირების გავლენა	2	19	(1,241)	(7)	(1,227)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	129	149	1,179	(1)	1,456
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(12,661)	6,463	30,543	596	24,941
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	(8,935)	262	44,427	64	35,818
ჩამოწერები	-	-	(36,568)	(70)	(36,638)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	7,998	124	8,122
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	2,316	56	2,372
საკურსო სხვაობა	(139)	(172)	(1,204)	-	(1,515)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	11,004	5,538	54,286	833	71,661
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	14,564	-	14,564
ერთობლივად შეფასებული	11,004	5,538	39,722	833	57,097
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	11,004	5,538	54,286	833	71,661

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	4,547,920	5,818	833	17,964	4,572,535
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	289,459	(289,423)	(36)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(473,300)	524,075	(50,775)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(72,199)	(110,688)	182,887	-	-
გადახდილი აქტივები	(3,179,954)	(107,858)	(69,753)	(12,030)	(3,369,595)
ხელახალი სეგმენტაცია	(494)	(32)	517	-	(9)
მოდებიცირების გავლენა	699	(11)	(12,180)	(600)	(12,092)
ჩამოწერები	-	-	(113,820)	(2,408)	(116,228)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	25,870	1,376	27,246
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	4,199	530	4,729
საკურსო სხვაობა	(34,164)	(259)	(355)	-	(34,778)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	5,109	65	524	89	5,787
სხვა წმინდა ცვლილებები	(508)	(1,333)	21,566	595	20,320
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,325,760	234,229	111,469	28,511	4,699,969
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	2,464	-	2,464
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,325,760	234,229	109,005	28,511	4,697,505
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,325,760	234,229	111,469	28,511	4,699,969

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	40,598	19,309	67,956	7,587	135,450
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	128,968	702	380	-	130,050
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	19,103	(19,094)	(9)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(23,869)	54,205	(30,336)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(49,393)	(21,319)	70,712	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(2,120)	(24,929)	26,592	-	(457)
გადახდილი აქტივები	(41,913)	(8,393)	(41,821)	(4,886)	(97,013)
ხელახალი სეგმენტაცია	(9)	(2)	(2)	-	(13)
მოდებიცირების გავლენა	13	(7)	(5,235)	(122)	(5,351)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	13	4	34	(4)	47
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(29,175)	17,623	59,529	5,681	53,658
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	1,618	(1,210)	79,844	669	80,921
ჩამოწერები	-	-	(113,820)	(2,408)	(116,228)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	25,870	1,376	27,246
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	4,199	530	4,729
საკურსო სხვაობა	(269)	(55)	(161)	-	(485)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	41,947	18,044	63,888	7,754	131,633
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	1,062	-	1,062
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	41,947	18,044	62,826	7,754	130,571
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	41,947	18,044	63,888	7,754	131,633

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	147,525	8,613	8,416	-	164,554
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	103,553	-	401	-	103,954
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	11,660	(11,660)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(16,775)	18,268	(1,493)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(2,147)	(2,800)	4,947	-	-
გადახდილი აქტივები	(106,379)	(3,676)	(2,124)	-	(112,179)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	(335)	-	(335)
ჩამოწერები	-	-	(5,438)	-	(5,438)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	(13)	-	(13)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	549	-	549
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(2)	(1)	(48)	-	(51)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(19)	(48)	(746)	-	(813)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	137,416	8,696	4,116	-	150,228
ერთობლივად შეფასებული	137,416	8,696	4,116	-	150,228
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	137,416	8,696	4,116	-	150,228

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	69	32	5,339	-	5,440
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	32	(32)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(19)	184	(165)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(2)	(8)	10	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	(1)	-	-	(1)
გადახდილი აქტივები	(24)	(8)	1,007	-	975
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(13)	(143)	33	-	(123)
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	(26)	(8)	885	-	851
ჩამოწერები	-	-	(5,438)	-	(5,438)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	(13)	-	(13)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	549	-	549
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	43	24	1,322	-	1,389
ერთობლივად შეფასებული	43	24	1,322	-	1,389
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	43	24	1,322	-	1,389

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანი:	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული			სულ	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	4,574,787	34,779	693	6,969	4,617,228
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	202,422	(202,422)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(773,437)	803,734	(30,297)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(5,553)	(98,586)	104,139	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(23,721)	(20)	(83)	-	(23,824)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(3,950,533)	(217,064)	(83,154)	(9,763)	(4,260,514)
გადახდილი აქტივები	194,578	2,622	(6,567)	-	190,633
ხელახალი სეგმენტაცია	1,330	1,983	184	2	3,499
მოდიფიცირების გავლენა	-	-	(55,962)	-	(55,962)
ჩამოწერები	-	-	42,501	2,865	45,366
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	(1,921)	359	(1,562)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	(36,086)	(1,051)	(1,888)	-	(39,025)
საკურსო სხვაობა	(505,333)	(89,055)	(24,019)	(1,843)	(620,250)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	50,869	1,454	5,956	(653)	57,626
სხვა წმინდა ცვლილებები	4,493,371	611,307	172,983	15,950	5,293,611
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	4,493,371	611,307	172,983	15,950	5,293,611
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	155,882	13,603	169,485
ერთობლივად შეფასებული	4,493,371	611,307	17,101	2,347	5,124,126
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	4,493,371	611,307	172,983	15,950	5,293,611

კომერციული სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული			სულ	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი		
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	23,237	166	230	2,997	26,630
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	4,323	(4,323)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(6,172)	12,308	(6,136)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(485)	(1,503)	1,988	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენამოსალოდნელ	(2,382)	(3,448)	28,233	-	22,403
საკრედიტო ზარალზე	(62)	-	(34)	-	(96)
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(62)	-	(34)	-	(96)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(9,473)	(4,325)	(59,872)	(3,151)	(76,821)
გადახდილი აქტივები	5,404	(27)	(997)	-	4,380
ხელახალი სეგმენტაცია	30	104	1	2	137
მოდიფიცირების გავლენა	(871)	(1,696)	(10,614)	(883)	(14,064)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(6,532)	20,460	(25,611)	(547)	(12,230)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვაწმინდა შეფასება	7,017	17,716	(72,812)	(1,582)	(49,661)
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	-	-	(55,962)	-	(55,962)
ჩამოწერები	-	-	42,501	2,865	45,366
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	(1,921)	359	(1,562)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	(790)	(1,079)	(2,940)	(1)	(4,810)
საკურსო სხვაობა	19,219	23,530	42,292	4,567	89,608
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	19,219	23,530	42,292	4,567	89,608
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	35,537	4,496	40,033
ერთობლივად შეფასებული	19,219	23,530	6,755	71	49,575
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	19,219	23,530	42,292	4,567	89,608

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანი:	1-ლი ეტაპი			შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	1,466,957	14	-	13,524	1,480,495
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	403,540	(403,398)	(142)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(375,932)	443,567	(67,635)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(45,171)	(49,817)	94,988	-	-
გადახდილი აქტივები	(901,792)	(57,945)	(49,096)	(10,849)	(1,019,682)
ხელახალი სეგმენტაცია	(603)	-	-	-	(603)
მოდიფიცირების გავლენა	179	37	(2,949)	(169)	(2,902)
ჩამოწერები	-	-	(4,445)	(730)	(5,175)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	3,937	357	4,294
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	182	109	291
საკურსო სხვაობა	(4,670)	(98)	(23)	-	(4,791)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(254,899)	(20,553)	(10,022)	(2,527)	(288,001)
სხვა წმინდა ცვლილებები	8,928	(2,211)	348	155	7,220
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	2,940	-	2,940
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,925,906	169,566	66,717	28,075	4,190,264
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი ეტაპი			შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	14,452	-	-	2,403	16,855
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	5,673	(5,608)	(65)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(3,236)	15,977	(12,741)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(7,463)	(1,484)	8,947	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ	(1,807)	(10,903)	6,767	-	(5,943)
საკრედიტო ზარალზე	(1,731)	(961)	(11,220)	(2,103)	(16,015)
გადახდილი აქტივები	4	1	937	64	1,006
მოდიფიცირების გავლენა	(244)	(122)	(1,652)	(498)	(2,516)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(6,487)	1,898	6,399	2,412	4,222
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვაწმინდა შეფასება	(839)	(1,202)	(2,628)	2,278	(2,391)
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	-	-	(4,445)	(730)	(5,175)
ჩამოწერები	-	-	3,937	357	4,294
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	182	109	291
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	-	-	-
საკურსო სხვაობა	(2)	-	-	-	(2)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	8,860	2,601	14,085	4,507	30,053
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	576	-	576
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	8,860	2,601	13,509	4,507	29,477
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	8,860	2,601	14,085	4,507	30,053

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებითაღრიცხული მიკრო, მცირე დასაშუალო სესხები, მთლიანი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	2,953,940	7,854	1,859	2,435	2,966,088
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	337,049	(337,049)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(442,020)	501,877	(59,857)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(50,683)	(106,474)	157,157	-	-
გადახდილი აქტივები	(2,142,937)	(125,830)	(71,105)	(5,917)	(2,345,789)
ხელახალი სეგმენტაცია	(224,709)	(4,680)	5,034	-	(224,355)
მოდIFIციების გავლენა	194	139	(2,627)	(36)	(2,330)
ჩამოწერები	-	-	(37,629)	(98)	(37,727)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	11,875	79	11,954
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	1,262	58	1,320
საკურსო სხვაობა	(11,551)	(1,097)	(1,147)	-	(13,795)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(275,010)	(27,918)	(17,669)	(350)	(320,947)
სხვა წმინდა ცვლილებები	51,417	168	7,865	38	59,488
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,475,839	200,463	146,517	2,844	3,825,663
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	39,448	-	39,448
ერთობლივად შეფასებული	3,475,839	200,463	107,069	2,844	3,786,215
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,475,839	200,463	146,517	2,844	3,825,663

ამორტიზებული ღირებულებითაღრიცხული მიკრო, მცირე დასაშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	39,584	124	74,441
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	38,841	81	97	281	39,300
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	7,921	(7,921)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(8,873)	20,802	(11,929)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(8,295)	(7,503)	15,798	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენამოსალოდნელ	(962)	(9,903)	29,077	-	18,212
საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(13,663)	(3,065)	(24,514)	(496)	(41,738)
ხელახალი სეგმენტაცია	(5,935)	(129)	541	-	(5,523)
მოდIFIციების გავლენა	10	(24)	(1,147)	16	(1,145)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(1,071)	(114)	(3,448)	(67)	(4,700)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვაწმინდა შეფასება	(15,929)	6,764	18,514	762	10,111
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	(7,956)	(1,012)	22,989	496	14,517
ჩამოწერები	-	-	(37,629)	(98)	(37,727)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	11,875	79	11,954
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	1,262	58	1,320
საკურსო სხვაობა	(143)	(96)	(764)	-	(1,003)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	20,078	5,448	37,317	659	63,502
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	10,552	-	10,552
ერთობლივად შეფასებული	20,078	5,448	26,765	659	52,950
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	20,078	5,448	37,317	659	63,502

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირეზულეებით, მთლიანად:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	3,313,393	7,566	969	15,493	3,337,421
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	344,640	(344,445)	(195)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(534,425)	608,146	(73,721)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(121,557)	(167,897)	289,454	-	-
გადახდილი აქტივები	(2,357,992)	(102,236)	(64,593)	(12,241)	(2,537,062)
ხელახალი სეგმენტაცია	30,506	2,058	1,578	-	34,142
მოდიფიცირების გავლენა	1,152	(84)	(24,515)	(1,236)	(24,683)
ჩამოწერები	-	-	(171,142)	(4,431)	(175,573)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	22,074	879	22,953
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	4,252	922	5,174
საკურსო სხვაობა	(14,539)	(80)	(163)	-	(14,782)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(86,830)	(4,100)	(1,319)	(611)	(92,860)
სხვა წმინდა ცვლილებები	33,406	(79)	31,671	1,021	66,019
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	2,650	(1)	2,649
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,243,192	213,875	119,342	22,996	3,599,405
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირეზულეებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	57,083	19,410	58,731	811	136,035
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	131,916	1,199	478	4,325	137,918
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	26,886	(26,872)	(14)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(36,429)	72,075	(35,646)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(61,445)	(37,845)	99,290	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენამოსალოდნელ	(3,821)	(29,191)	48,501	-	15,489
საკრედიტო ზარალზე გადახდილი აქტივები	(41,829)	(8,884)	(38,047)	(3,763)	(92,523)
ხელახალი სეგმენტაცია	531	156	456	-	1,143
მოდიფიცირების გავლენა	121	(12)	(10,792)	122	(10,561)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(191)	(60)	(763)	(63)	(1,077)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვაწმინდა შეფასება	(32,188)	29,344	90,779	8,785	96,720
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	(16,449)	(90)	154,242	9,406	147,109
ჩამოწერები	-	-	(171,142)	(4,431)	(175,573)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	22,074	879	22,953
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	4,252	922	5,174
საკურსო სხვაობა	(36)	(11)	(201)	-	(248)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	40,598	19,309	67,956	7,587	135,450
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	1,054	-	1,054
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	40,598	19,309	66,902	7,587	134,396
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	40,598	19,309	67,956	7,587	135,450

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული დირეზულებით, მთლიანად:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	122,438	1	54	-	122,493
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	17,460	(17,460)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(24,040)	25,642	(1,602)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(7,251)	(2,757)	10,008	-	-
გადახდილი აქტივები	(112,603)	(6,938)	(4,054)	-	(123,595)
ხელახალი სეგმენტაცია	228	-	(45)	-	183
ჩამოწერები	-	-	(635)	-	(635)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	(25)	-	(25)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	1	-	1
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(33)	(4)	4	-	(33)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(1,461)	13	2,196	-	748
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	147,525	8,613	8,416	-	164,554
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	4,337	-	4,337
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	147,525	8,613	4,079	-	160,217
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	147,525	8,613	8,416	-	164,554

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული დირეზულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,822	11	241	-	2,074
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	27	(27)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(16)	149	(133)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(2,502)	(6)	2,508	-	-
გადახდილი აქტივები	(18)	(6)	(30)	-	(54)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვაწმინდა შეფასება	756	(89)	3,412	-	4,079
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	(1,753)	21	5,757	-	4,025
ჩამოწერები	-	-	(635)	-	(635)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	(25)	-	(25)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	1	-	1
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	69	32	5,339	-	5,440
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	4,337	-	4,337
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	69	32	1,002	-	1,103
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	69	32	5,339	-	5,440

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	4,363,757	34,815	3,202	10,032	4,411,806
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	231,287	(229,399)	(1,888)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(373,532)	394,553	(21,021)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(10,148)	(52,529)	62,677	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(28,338)	(2,048)	(124)	-	(30,510)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(3,477,879)	(159,200)	(102,689)	(144)	(3,739,912)
გადახდილი აქტივები	109,367	35,325	2,164	-	146,856
ხელახალი სეგმენტაცია	686	258	152	(22)	1,074
მოდულიზაციის გავლენა	-	-	(4,574)	-	(4,574)
ჩამოწერები	-	-	47,192	69	47,261
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,959	4	2,963
დისკონტის პოზიციის დახურვა	(13,676)	(358)	(866)	-	(14,900)
საკურსო სხვაობა	(350,775)	(27,796)	(9,555)	(380)	(388,506)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	16,416	(806)	3,951	79	19,640
სხვა წმინდა ცვლილებები	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	199,907	9,566	209,473
ერთობლივად შეფასებული	4,764,048	374,933	23,494	8,448	5,170,923
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	20,591	1,973	312	3,481	26,357
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	2,934	(2,932)	(2)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(2,904)	11,116	(8,212)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(1,769)	(374)	2,143	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,373)	(6,710)	10,153	-	2,070
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(138)	(74)	(70)	-	(282)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(9,349)	(3,694)	(67,366)	(80)	(80,489)
გადახდილი აქტივები	192	298	-	-	490
ხელახალი სეგმენტაცია	11	(2)	12	(14)	7
მოდულიზაციის გავლენა	(498)	(141)	(5,254)	10	(5,883)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(22,754)	(648)	19,943	(551)	(4,010)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(15,057)	(1,188)	(48,341)	2,846	(61,740)
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	-	-	(4,574)	-	(4,574)
ჩამოწერები	-	-	47,192	69	47,261
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,959	4	2,963
დისკონტის პოზიციის დახურვა	(131)	(76)	(382)	-	(589)
საკურსო სხვაობა	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	125,089	2,837	127,926
ერთობლივად შეფასებული	12,992	6,893	8,337	89	28,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	1,549,472	238	103	13,615	1,563,428
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	428,840	(407,795)	(21,045)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(344,981)	588,640	(243,659)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(158,425)	(129,954)	288,379	-	-
გადახდილი აქტივები	(975,730)	(94,131)	(73,544)	(9,287)	(1,152,692)
ხელახალი სეგმენტაცია	5,514	970	-	-	6,484
მოდიფიცირების გავლენა	988	670	143	(283)	1,518
ჩამოწერები	-	-	(5,750)	(561)	(6,311)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	993	205	1,198
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	244	17	261
საკურსო სხვაობა	(1,910)	(45)	2	(2)	(1,955)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(155,793)	(11,366)	(9,238)	(1,648)	(178,045)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(6,450)	(1,472)	(590)	300	(8,212)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	277	-	277
ერთობლივად შეფასებული	3,629,369	259,970	104,237	28,205	4,021,781
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	29,065	3	4	887	29,959
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	15,750	(12,962)	(2,788)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(5,679)	46,641	(40,962)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(18,908)	(5,725)	24,633	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელი	(5,562)	(37,935)	22,414	-	(21,083)
საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(2,621)	(2,674)	(12,902)	(1,763)	(19,960)
ხელახალი სეგმენტაცია	21	1	-	-	22
მოდიფიცირების გავლენა	-	-	438	(198)	240
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(470)	101	(1,732)	(409)	(2,510)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(10,545)	4,943	7,211	1,004	2,613
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	9,701	3,803	21,552	2,832	37,888
ჩამოწერები	-	-	(5,750)	(561)	(6,311)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	993	205	1,198
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	244	17	261
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	7	-	7
ერთობლივად შეფასებული	9,701	3,803	17,032	2,493	33,029
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	3,303,744	17,798	1,152	7,599	3,330,293
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	384,411	(377,752)	(6,659)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(571,845)	678,669	(106,824)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(108,524)	(112,029)	220,553	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,987,068)	(282,948)	(96,106)	(4,718)	(2,370,840)
ხელახალი სეგმენტაცია	(247,911)	(40,492)	(2,790)	(5)	(291,198)
მოდიფიცირების გავლენა	319	210	(4,384)	(11)	(3,866)
ჩამოწერები	-	-	(40,195)	(214)	(40,409)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	12,628	686	13,314
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	265	23	288
საკურსო სხვაობა	(5,494)	(473)	(386)	2	(6,351)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(180,781)	(27,138)	(9,910)	(271)	(218,100)
სხვა წმინდა ცვლილებები	44,191	(1,777)	6,684	73	49,171
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	23,466	-	23,466
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	128,033	6,635	3,708,290
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	58,476	804	92	81	59,453
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	20,352	(18,841)	(1,511)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(14,284)	35,909	(21,625)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(13,914)	(7,459)	21,373	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(4,218)	(18,652)	27,259	-	4,389
გადახდილი აქტივები	(16,879)	(7,632)	(26,573)	(968)	(52,052)
ხელახალი სეგმენტაცია	(1,280)	(476)	(182)	-	(1,938)
მოდიფიცირების გავლენა	2	(7)	(2,180)	1	(2,184)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(1,020)	(184)	(2,826)	(79)	(4,109)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(25,153)	2,557	17,767	530	(4,299)
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	28,239	6,590	67,154	(371)	101,612
ჩამოწერები	-	-	(40,195)	(214)	(40,409)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	12,628	686	13,314
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	265	23	288
საკურსო სხვაობა	(62)	(34)	(268)	-	(364)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	39,584	124	74,441
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	10,613	-	10,613
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	28,971	124	63,828
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	39,584	124	74,441

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს					
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	2,747,021	7,001	1,718	19,540	2,775,280
გადატანა მე-2 ეტაპზე	270,620	(253,910)	(16,710)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(367,600)	489,718	(122,118)	-	-
გადახდილი აქტივები	(134,641)	(123,558)	258,199	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,849,334)	(100,322)	(65,394)	(4,297)	(2,019,347)
ხელახალი სეგმენტაცია	110,449	3,487	706	5	114,647
მოდიფიცირების გავლენა	246	82	(9,482)	(46)	(9,200)
ჩამოწერები	-	-	(72,832)	(415)	(73,247)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	19,405	148	19,553
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	397	345	742
საკურსო სხვაობა	(6,094)	(33)	(68)	-	(6,195)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(51,792)	(1,590)	(688)	(223)	(54,293)
სხვა წმინდა ცვლილებები	12,381	(215)	13,559	(373)	25,352
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,481	-	1,481
ერთობლივად შეფასებული	2,635,438	215,026	106,161	23,199	2,979,824
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს					
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	153,477	1,570	546	251	155,844
გადატანა მე-2 ეტაპზე	33,951	(26,256)	(7,695)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(26,684)	75,148	(48,464)	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ	(57,627)	(20,176)	77,803	-	-
საკრედიტო ზარალზე	(12,239)	(40,279)	53,664	-	1,146
გადახდილი აქტივები	(47,437)	(11,239)	(36,001)	(1,449)	(96,126)
ხელახალი სეგმენტაცია	548	83	182	-	813
მოდიფიცირების გავლენა	(2)	(1)	(5,036)	5	(5,034)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(153)	(37)	(643)	(29)	(862)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(27,338)	15,067	30,779	925	19,433
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამომწევა)/დარიცხვები	57,093	19,413	111,776	733	189,015
ჩამოწერები	-	-	(72,832)	(415)	(73,247)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	19,405	148	19,553
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	397	345	742
საკურსო სხვაობა	(10)	(3)	(15)	-	(28)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	57,083	19,410	58,731	811	136,035
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	585	-	585
ერთობლივად შეფასებული	57,083	19,410	58,146	811	135,450
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	57,083	19,410	58,731	811	136,035

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	170,198	1,117	219	-	171,534
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	10,556	(10,148)	(408)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(21,129)	23,266	(2,137)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(3,856)	(2,531)	6,387	-	-
გადახდილი აქტივები	(123,964)	(6,222)	(3,071)	-	(133,257)
ხელახალი სემენტაცია	22,581	710	(80)	-	23,211
ჩამოწერები	-	-	(253)	-	(253)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	3	-	3
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	(1)	-	(1)
საკურსო სხვაობა	(1)	-	1	-	-
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(18)	(6)	(3)	-	(27)
სხვა წმინდა ცვლილებები	644	51	128	-	823
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417
ერთობლივად შეფასებული	152,787	10,116	2,514	-	165,417
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	-	227
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	497	138	-	-	635
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	34	(10)	(24)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	-	85	(85)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(2)	(4)	6	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(24)	-	-	-	(24)
გადახდილი აქტივები	(177)	(27)	(24)	-	(228)
ხელახალი სემენტაცია	519	94	-	-	613
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	936	(281)	447	-	1,102
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	1,822	11	492	-	2,325
ჩამოწერები	-	-	(253)	-	(253)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	3	-	3
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	(1)	-	(1)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,822	11	241	-	2,074
ერთობლივად შეფასებული	1,822	11	241	-	2,074
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,822	11	241	-	2,074

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაშია ჩამოწერილი, მაგრამ მათზე მაინც ვრცელდება იძულებითი აღსრულების ღონისძიება შეადგენდა 138,972 ლარს (2022 წ.: 188,545 ლარი, 2021 წ.: 95,469 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებები

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- კომერციული სესხებისათვის – უძრავი ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა, კომპანიის აქციები/წილები, მარაგები, სავაჭრო მოთხოვნები, მესამე მხარის კორპორაციული თავდებობა და აქციონერების პირადი თავდებობა.
- ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, ავტომანქანები, ოქრო და ძვირფასეულობა, მესამე მხარის კომპანიის გარანტია და კომპანიის მფლობელების თავდებობა.

ხელმძღვანელობა მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის შესაბამისი ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ჯგუფის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ობიექტების რეალიზაცია ხდება სათანადო წესით ან ნარჩუნდება კაპიტალის ღირებულების ზრდისა თუ საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. ზოგადად, ჯგუფი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასეთი იქნებოდა:

	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გაუფასურებული სესხებისთვის</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე</i>
2023		
კომერციული სესხები	51,068	116,365
იპოთეკური სესხები	16,742	56,851
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	55,119	152,430
სამომხმარებლო სესხები	71,642	105,437
სალომბარდო სესხები	1,322	3,290
სულ	195,893	434,373
2022		
კომერციული სესხები	46,859	185,698
იპოთეკური სესხები	18,592	67,537
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	37,976	131,404
სამომხმარებლო სესხები	75,543	103,597
სალომბარდო სესხები	5,339	6,947
სულ	184,309	495,183
2021		
კომერციული სესხები	136,352	230,333
იპოთეკური სესხები	19,532	93,804
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	39,708	140,929
სამომხმარებლო სესხები	59,542	87,891
სალომბარდო სესხები	241	1,805
სულ	255,375	554,762

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვი 238,480 ლარით მეტი იქნებოდა 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წ.: 310,874 ლარით მეტი, 2021 წ.: 299,387 ლარით მეტი).

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,507,812 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 7%-ს (2022 წ.: 1,017,629 ლარი და 6%, შესაბამისად; 2021 წ.: 1,187,521 ლარი და 7%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 13,524 ლარის ოდენობით (2022 წ.: 8,209 ლარი, 2021 წ.: 1,424 ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე (მსესხებელი და მისი დაკავშირებული მხარეები) გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 2,414,054 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 12%-ს (2022 წ.: 1,736,614 ლარი და 10%, შესაბამისად; 2021 წ.: 1,976,154 ლარი და 12%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 3,599 ლარის ოდენობით (2022 წ.: 17,392 ლარი, 2021 წ.: 6,128 ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხები, ძირითადად, საქართველოს ტერიტორიაზე იყო გაცემული და საქმიანობის სფეროებზე შემდეგნაირად ნაწილდებოდა:

	2023	2022	2021
ფიზიკური პირები	11,445,733	10,011,378	9,184,255
უმრავი ქონება	1,608,487	1,024,364	1,025,298
წარმოება	1,477,204	1,030,899	1,189,008
ვაჭრობა	1,472,682	1,132,089	1,185,512
სასტუმრო საქმე	975,621	828,577	946,224
ელექტროენერჯის, გაზის და წყლის მიწოდება	665,454	458,415	384,554
ფინანსური შუამავლობა	418,103	308,121	261,965
მშენებლობა	377,857	512,345	379,813
მომსახურება	306,465	302,442	307,602
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	273,071	190,175	234,512
სამთო-მოპოვებითი მრეწველობა	160,261	148,489	183,270
სხვა	1,330,767	1,131,792	998,919
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	20,511,705	17,079,086	16,280,932
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(325,810)	(324,053)	(401,823)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	20,185,895	16,755,033	15,879,109

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზეა გაცემული:

	2023	2022	2021
ფიზიკური პირები	11,445,733	10,011,378	9,184,255
კერძო კომპანიები	9,063,405	7,064,014	7,084,205
სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი პირები	2,567	3,694	12,472
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	20,511,705	17,079,086	16,280,932
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(325,810)	(324,053)	(401,823)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	20,185,895	16,755,033	15,879,109

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2023	2022	2021
მინიმალური საიჯარო გადახდის მოთხოვნა	91,182	120,740	168,508
გამოკლებული - გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარის შემოსავალი	(17,695)	(25,392)	(43,556)
	<u>73,487</u>	<u>95,348</u>	<u>124,952</u>
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი / გაუფასურების ზარალი	(11,315)	(8,778)	(5,895)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	<u>62,172</u>	<u>86,570</u>	<u>119,057</u>

სხვაობა მომავალში მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადახდებსა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელ ფინანსურ შემოსავალს.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები არ დაგირავებულა რამდენიმე საკრედიტო დაწესებულებისგან მიღებული ბანკთაშორისი სესხების უზრუნველსაყოფად (2022 წ.: 16,965 ლარი, 2021 წ.: 67,556 ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინვესტიციის კონცენტრაცია ხუთ უმსხვილეს საიჯარო მოთხოვნაზე შეადგენდა 18,436 ლარს ანუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი მოთხოვნების 25%-ს (2022 წ.: 20,273 ლარი, ანუ 21%; 2021 წ.: 22,417 ლარი, ანუ 18%) და მათგან მიღებული ფინანსური შემოსავალი 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 2,857 ლარს, ანუ იჯარიდან მიღებული მთლიანი ფინანსური შემოსავლის 20%-ს (2022 წ.: 793 ლარი, ანუ 4%, 2021 წ.: 1,706 ლარი, ანუ 6%).

ქვემოთ მოცემულია სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადახდები, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ:

	2023	2022	2021
1 წლის განმავლობაში	48,985	51,944	76,407
1-დან 2 წლამდე	10,136	22,480	35,929
2-დან 3 წლამდე	7,639	18,109	24,390
3-დან 4 წლამდე	2,053	7,613	14,996
4-დან 5 წლამდე	3,169	3,036	3,159
5 წელზე მეტი	19,200	17,559	13,627
მისაღები მინიმალური საიჯარო გადახდები	<u>91,182</u>	<u>120,740</u>	<u>168,508</u>

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების ცვლილების დინამიკა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების შესაბამისი რეზერვი:

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანად	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	14,156	95,348
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	28,851	-	-	39,376
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	9,296	(8,702)	(594)	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(17,459)	21,451	(3,992)	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(1,597)	(10,139)	11,736	-
გადახდილი აქტივები	(37,236)	(3,603)	(5,285)	(52,513)
მოდიფიცირების გავლენა	(221)	-	138	(83)
ჩამოწერები	-	-	(3,429)	313
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	66	66
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	23	284
საკურსო სხვაობა	(7,420)	(426)	(626)	(8,472)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	2,285	198	117	1,796
სხვა წმინდა ცვლილებები	987	(2)	(148)	778
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	37,017	5,228	12,162	73,487
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	384	384
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	37,017	5,228	11,778	73,103
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	37,017	5,228	12,162	73,487

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852	258	3,587	8,778
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	1,375	-	-	1,375
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	275	(262)	(13)	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(663)	782	(119)	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(542)	(434)	976	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(142)	238	291	387
გადახდილი აქტივები	(558)	(184)	(3,122)	(6,258)
მოდიფიცირების გავლენა	(2)	-	-	(2)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	51	37	3	91
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	353	(56)	5,307	7,169
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	147	121	3,323	2,762
ჩამოწერები	-	-	(316)	(3)
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	66	66
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	23	307
საკურსო სხვაობა	178	106	(879)	(595)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	1,177	485	5,804	11,315
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	158	158
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	1,177	485	5,646	11,157
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	1,177	485	5,804	11,315

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	47,812	-	-	12,081	59,893
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	25,182	(19,801)	(5,381)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(26,267)	33,605	(7,338)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(3,139)	(15,782)	18,921	-	-
გადახდილი აქტივები	(60,440)	(8,077)	(5,299)	(6,537)	(80,353)
მოდიფიცირების გავლენა	278	-	-	-	278
ჩამოწერები	-	-	(2,724)	-	(2,724)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	105	-	105
საკურსო სხვაობა	(6,273)	(1,022)	(1,039)	-	(8,334)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	865	(66)	86	-	885
სხვა წმინდა ცვლილებები	339	10	213	84	646
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	14,156	15,210	95,348
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	1,245	-	1,245
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	12,911	15,210	94,103
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	14,156	15,210	95,348

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	2,810	1,196	5,895
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	1,537	-	-	-	1,537
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	1,686	(1,044)	(642)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(1,241)	2,013	(772)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(188)	(1,253)	1,441	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,513)	586	2,104	-	1,177
გადახდილი აქტივები	(664)	(299)	(1,645)	(1,856)	(4,464)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	64	(3)	5	-	66
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	27	(487)	611	4,741	4,892
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/ დარიცხვები	(292)	(487)	1,102	2,885	3,208
ჩამოწერები	-	-	(480)	-	(480)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	105	-	105
საკურსო სხვაობა	18	(18)	50	-	50
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852	258	3,587	4,081	8,778
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	352	-	352
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852	258	3,235	4,081	8,426
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852	258	3,587	4,081	8,778

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანად	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	90,739	-	465	3,107	94,311
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	34,761	(34,715)	(46)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(43,879)	57,480	(13,601)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(3,925)	(33,434)	37,359	-	-
გადახდილი აქტივები	(60,625)	(23,912)	(4,116)	(122)	(88,775)
მოდოფიცირების გავლენა	20	-	-	-	20
ჩამოწერები	-	-	(21,232)	-	(21,232)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	10	13	23
საკურსო სხვაობა	(2,087)	(1,057)	(931)	-	(4,075)
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების დინამიკა	(641)	(47)	(66)	(249)	(1,003)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(535)	(7)	20	6,833	6,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952
ინდივიდუალურად შეფასებული ერთობლივად შეფასებული	-	-	2,746	-	2,746
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	13,866	9,582	122,206
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	1,570	-	256	-	1,826
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	684	(683)	(1)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(976)	2,371	(1,395)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(85)	(1,975)	2,060	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ	(12)	1,036	2,151	-	3,175
საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(461)	(467)	(361)	-	(1,289)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(207)	(78)	328	1,195	1,238
მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების (გამოშვება)/დარიცხვები	1,162	1,313	5,656	1,195	9,326
ჩამოწერები	-	-	(2,704)	-	(2,704)
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	10	13	23
საკურსო სხვაობა	(36)	(550)	(152)	(12)	(750)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	2,810	1,196	5,895
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,236	-	1,236
ერთობლივად შეფასებული	1,126	763	1,574	1,196	4,659
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	2,810	1,196	5,895

ჯგუფი ჩამოწერს ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ნაშთს, როდესაც იგი დაისაკუთრებს საიჯარო აქტივს. სხვაობა მთლიან და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაშთებს შორის ჩამოწერის მომენტში წარმოადგენს დასაკუთრებული აქტივის ღირებულებას.

(ათას ლარში)

10. აქტივის გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

	2023	2022	2021
აქტივის გამოყენების უფლება	134,422	115,404	77,676
საიჯარო ვალდებულება	137,554	112,624	85,098

ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს დატვირთვის და იჯარის ხარჯებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებიდან, რომლებზეც გავრცელდა აღიარების გამონაკლისები:

	2023	2022	2021
მოკლევადიანი იჯარა	(4,601)	(4,413)	(3,595)
დაბალფასიანი აქტივების იჯარა	(1,665)	(1,385)	(1,553)
	<u>(6,266)</u>	<u>(5,798)</u>	<u>(5,148)</u>

ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა

	ცვლილება საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვარს	95,201
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები	(28,672)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	193
შესყიდვები	39,289
სხვა ცვლილებები*	(20,913)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბერს	85,098
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები	(25,020)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	1,089
შესყიდვები	70,095
სხვა ცვლილებები*	(18,638)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბერს	112,624
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები	(31,606)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	(743)
შესყიდვები	59,709
სხვა ცვლილებები*	(2,430)
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბერს	137,554

* სხვა ცვლილების დინამიკა ძირითადად მოიცავს უცხოურ ვალუტაში ხელშეკრულებების და გაუქმებული საიჯარო ხელშეკრულებების გადაყვანის ეფექტს.

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლების ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

	<i>საოფისე შენობები და სერვისცენტრები</i>	<i>კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება			
2022 წლის 31 დეკემბერი	177,533	2,333	179,866
შესყიდვები	59,974	-	59,974
გასვლა	(14,548)	-	(14,548)
საკურსო სხვაობა	(5,284)	(559)	(5,843)
2023 წლის 31 დეკემბერი	217,675	1,774	219,449
დაგროვილი ცვეთა			
2022 წლის 31 დეკემბერი	63,362	1,100	64,462
ცვეთის დარიცხვა	31,782	315	32,097
გასვლა	(10,164)	-	(10,164)
საკურსო სხვაობა	(1,052)	(316)	(1,368)
2023 წლის 31 დეკემბერი	83,928	1,099	85,027
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
2022 წლის 31 დეკემბერი	114,171	1,233	115,404
2023 წლის 31 დეკემბერი	133,747	675	134,422

	<i>საოფისე შენობები და სერვისცენტრები</i>	<i>კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება			
2021 წლის 31 დეკემბერი	123,669	2,631	126,300
შესყიდვები	73,773	-	73,773
გასვლა	(18,960)	-	(18,960)
საკურსო სხვაობა	(949)	(298)	(1,247)
2022 წლის 31 დეკემბერი	177,533	2,333	179,866
დაგროვილი ცვეთა			
2021 წლის 31 დეკემბერი	47,760	864	48,624
ცვეთის დარიცხვა	24,473	345	24,818
გასვლა	(8,656)	-	(8,656)
საკურსო სხვაობა	(215)	(109)	(324)
2022 წლის 31 დეკემბერი	63,362	1,100	64,462
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
2021 წლის 31 დეკემბერი	75,909	1,767	77,676
2022 წლის 31 დეკემბერი	114,171	1,233	115,404

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	115,349	2,749	118,098
შესყიდვები	39,780	-	39,780
გასვლა	(31,315)	-	(31,315)
საკურსო სხვაობა	(145)	(118)	(263)
2021 წლის 31 დეკემბერი	123,669	2,631	126,300
დაგროვილი ცვეთა			
2020 წლის 31 დეკემბერი	34,778	516	35,294
ცვეთის დარიცხვა	20,757	388	21,145
გასვლა	(7,719)	-	(7,719)
საკურსო სხვაობა	(56)	(40)	(96)
2021 წლის 31 დეკემბერი	47,760	864	48,624
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	80,571	2,233	82,804
2021 წლის 31 დეკემბერი	75,909	1,767	77,676

ძირითადი საშუალებების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	დაუმთავრებელი შენიშვნა	სულ
თვითღირებულება							
2022 წლის 31 დეკემბერი	229,184	190,730	219,231	6,063	26,574	1,346	673,128
შესყიდვები	20,379	24,936	25,362	2,795	1,544	16,793	91,809
გადატანები	2,557	-	-	-	8,507	(11,064)	-
გადატანები სარწევსტოლო ქონებაში	(641)	-	-	-	-	-	(641)
გადატანები გასაყიდად გამოწვლულ აქტივებში	(1,363)	-	-	-	-	-	(1,363)
გადატანები გამოსყიდვის უფლების გარეშე დაგროვილი აქტივებიდან გადატანები სხვა აქტივებში/აქტივებიდან	3,516	-	-	-	-	-	3,516
გასვლა	934	(1,421)	(7,714)	(207)	(29)	(243)	(8,680)
ჩამოწერები	-	(267)	(480)	(194)	(222)	-	(1,163)
საკურსო სხვაობა	(2,662)	(452)	(2,128)	(141)	(402)	(34)	(5,819)
2023 წლის 31 დეკემბერი	251,904	213,526	234,269	8,032	33,811	6,480	748,022
დაგროვილი გაუმჯობესება							
2022 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
2023 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2022 წლის 31 დეკემბერი	29,859	119,721	141,695	3,556	11,992	-	306,823
ცვეთის დარიცხვა	4,947	11,583	26,109	910	4,576	-	48,125
გადატანები სარწევსტოლო ქონებაში	(225)	(1)	-	-	-	-	(226)
გადატანები გასაყიდად გამოწვლულ აქტივებში	(1,065)	-	-	-	-	-	(1,065)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(996)	(5,526)	(203)	-	-	(6,725)
გასვლა	-	(194)	(445)	(112)	(217)	-	(968)
ჩამოწერები	-	(354)	(745)	(85)	(1,147)	-	(2,331)
საკურსო სხვაობა	(1,239)	(198)	(985)	(25)	(166)	-	(2,613)
2023 წლის 31 დეკემბერი	32,277	129,561	160,103	4,041	15,038	-	341,020
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
2022 წლის 31 დეკემბერი	196,768	70,973	77,438	2,499	14,582	1,346	363,606
2023 წლის 31 დეკემბერი	217,070	83,929	74,068	3,983	18,773	6,480	404,303

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	აგროსატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	დაუმთავრებელი მშენებლობა	სულ
თვითღირებულება							
2021 წლის 31 დეკემბერი	210,883	186,683	194,705	5,029	26,863	1,095	625,258
შესყიდვები	120	10,566	30,290	1,952	72	27,736	70,736
გადატანები	23,333	32	77	-	3,804	(27,246)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	769	-	-	-	-	-	769
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,571)	(2,135)	(265)	-	(231)	(4,202)
გასვლა	(3,011)	(83)	(439)	(365)	(27)	(1)	(3,926)
ჩამოწერები	(29)	(4,699)	(2,455)	(241)	(4,051)	-	(11,475)
საკურსო სხვაობა	(2,881)	(198)	(812)	(47)	(87)	(7)	(4,032)
2022 წლის 31 დეკემბერი	229,184	190,730	219,231	6,063	26,574	1,346	673,128
დაგროვილი გაუფასურება							
2021 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
2022 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,512	111,842	124,814	3,381	11,985	-	279,534
ცვეთის დარიცხვა	4,159	13,618	22,606	643	4,130	-	45,156
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(155)	-	-	-	-	-	(155)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(916)	(2,479)	(230)	-	-	(3,625)
გასვლა	(795)	(176)	(366)	(88)	(25)	-	(1,450)
ჩამოწერები	2	(4,546)	(2,414)	(130)	(4,027)	-	(11,115)
საკურსო სხვაობა	(851)	(114)	(466)	(20)	(71)	-	(1,522)
2022 წლის 31 დეკემბერი	29,859	119,721	141,695	3,556	11,992	-	306,823
წმინდა საადრისხო ღირებულება							
2021 წლის 31 დეკემბერი	180,814	74,805	69,793	1,640	14,878	1,095	343,025
2022 წლის 31 დეკემბერი	196,768	70,973	77,438	2,499	14,582	1,346	363,606
	<i>საოფისე შენობები და სერვისცენტრები</i>	<i>ავეჯი და მოწყობილობები</i>	<i>კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა</i>	<i>აგროსატრანსპორტო საშუალებები</i>	<i>საიჯარო ქონების გაუმჯობესება</i>	<i>დაუმთავრებელი მშენებლობა</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	210,632	176,395	175,854	5,210	31,810	3,222	603,123
შესყიდვები	1,985	11,785	28,214	438	10	7,071	49,503
გადატანები	6,416	-	-	-	2,493	(8,909)	-
გადაფასება	2,359	-	-	-	-	-	2,359
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(11,320)	-	-	-	-	-	(11,320)
გადატანები სასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	2,245	-	-	-	-	-	2,245
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(998)	(8,647)	-	-	(183)	(9,828)
გასვლა	(766)	(406)	(484)	-	-	-	(1,656)
ჩამოწერები	-	(43)	-	(602)	(7,416)	-	(8,061)
საკურსო სხვაობა	(668)	(50)	(232)	(17)	(34)	(106)	(1,107)
2021 წლის 31 დეკემბერი	210,883	186,683	194,705	5,029	26,863	1,095	625,258
დაგროვილი გაუფასურება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
2021 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2020 წლის 31 დეკემბერი	24,829	100,785	109,284	3,340	15,319	-	253,557
ცვეთის დარიცხვა	4,123	12,673	18,758	624	4,109	-	40,287
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(1,119)	-	-	-	-	-	(1,119)
გადატანები სასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,225)	(2,639)	-	-	-	(3,864)
გასვლა	(51)	(307)	(428)	-	-	-	(786)
ჩამოწერები	5	(23)	4	(576)	(7,416)	-	(8,006)
საკურსო სხვაობა	(275)	(61)	(165)	(7)	(27)	-	(535)
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,512	111,842	124,814	3,381	11,985	-	279,534
წმინდა საადრისხო ღირებულება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	183,246	75,574	66,472	1,862	16,491	3,222	346,867
2021 წლის 31 დეკემბერი	180,814	74,805	69,793	1,640	14,878	1,095	343,025

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივების ცვლილების დინამიკა ასეთი იყო:

	<i>პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია</i>		
	<i>სხვა</i>	<i>სულ</i>	
თვითღირებულება			
2022 წლის 31 დეკემბერი	212,765	26,253	239,018
შესყიდვები	47,926	-	47,926
გასვლა	(8,320)	-	(8,320)
ჩამოწერები	-	-	-
საკურსო სხვაობა	(4,214)	-	(4,214)
2023 წლის 31 დეკემბერი	<u>248,157</u>	<u>26,253</u>	<u>274,410</u>
დაგროვილი გაუფასურება			
2022 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
გაუფასურების ხარჯი	2,201	-	2,201
2023 წლის 31 დეკემბერი	<u>2,201</u>	<u>-</u>	<u>2,201</u>
დაგროვილი ამორტიზაცია			
2022 წლის 31 დეკემბერი	103,273	5,438	108,711
ამორტიზაციის დანარიცხი	28,302	15	28,317
გასვლა	(7,814)	-	(7,814)
ჩამოწერები	(4)	-	(4)
საკურსო სხვაობა	(1,358)	-	(1,358)
2023 წლის 31 დეკემბერი	<u>122,399</u>	<u>5,453</u>	<u>127,852</u>
წმინდა საადრიცხვო ღირებულება			
2022 წლის 31 დეკემბერი	<u>109,492</u>	<u>20,815</u>	<u>130,307</u>
2023 წლის 31 დეკემბერი	<u><u>123,557</u></u>	<u><u>20,800</u></u>	<u><u>144,357</u></u>
	<i>პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია</i>		
	<i>სხვა</i>	<i>სულ</i>	
თვითღირებულება			
2021 წლის 31 დეკემბერი	187,760	26,254	214,014
შესყიდვები	34,124	-	34,124
გასვლა	(7,330)	-	(7,330)
საკურსო სხვაობა	(1,413)	-	(1,413)
2022 წლის 31 დეკემბერი	<u>212,765</u>	<u>26,253</u>	<u>239,018</u>
დაგროვილი ამორტიზაცია			
2021 წლის 31 დეკემბერი	83,820	5,419	89,239
ამორტიზაციის დანარიცხი	25,983	20	26,003
გასვლა	(5,683)	-	(5,683)
ჩამოწერები	(377)	(1)	(378)
საკურსო სხვაობა	(470)	-	(470)
2022 წლის 31 დეკემბერი	<u>103,273</u>	<u>5,438</u>	<u>108,711</u>
წმინდა საადრიცხვო ღირებულება			
2021 წლის 31 დეკემბერი	<u>103,940</u>	<u>20,835</u>	<u>124,775</u>
2022 წლის 31 დეკემბერი	<u><u>109,492</u></u>	<u><u>20,815</u></u>	<u><u>130,307</u></u>

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	<i>პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია</i>		
	<i>სხვა</i>	<i>სულ</i>	
თვითღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	152,019	26,254	178,273
შესყიდვები	37,009	-	37,009
გასვლა	(741)	-	(741)
ჩამოწერები	-	-	-
საკურსო სხვაობა	(527)	-	(527)
2021 წლის 31 დეკემბერი	187,760	26,254	214,014
დაგროვილი ამორტიზაცია			
2020 წლის 31 დეკემბერი	62,604	5,308	67,912
ამორტიზაციის დანარიცხი	22,141	109	22,250
გასვლა	(747)	-	(747)
ჩამოწერები	-	2	2
საკურსო სხვაობა	(178)	-	(178)
2021 წლის 31 დეკემბერი	83,820	5,419	89,239
წმინდა საადრიცხვო ღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	89,415	20,946	110,361
2021 წლის 31 დეკემბერი	103,940	20,835	124,775

11. საინვესტიციო ქონება

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
1 იანვარს	170,629	231,707	234,835
შესყიდვები	4,882	5,845	83,912
გასვლა	(38,175)	(54,713)	(68,713)
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	579	6,645	437
გადატანები გასაყიდად გამოზნულ აქტივებში	(10,756)	(16,955)	(28,390)
გადატანები ძირითადი საშუალებებიდან/ძირითად საშუალებებში	415	(924)	10,201
გადატანები გამოსყიდვის უფლების გარეშე დაგირავებული აქტივებიდან	3,428	-	-
საკურსო სხვაობა	(3,078)	(976)	(575)
31 დეკემბერს	127,924	170,629	231,707

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქონების სამართლიანი ღირებულებები ეყრდნობა აკრედიტებული დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ ჩატარებულ შეფასებას. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 28-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

12. დასაკუთრებული უზრუნველყოფა

	2023	2022	2021
1 იანვარს	119,924	3,216	5,989
შესყიდვები	239,872	128,170	2,587
გასვლა	(77,324)	(8,063)	(5,168)
ჩამოწერა	(2,114)	(3,399)	(192)
გადატანები ძირითად საშუალებებში	(3,516)	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(3,428)	-	-
საკურსო სხვაობა	(1,702)	-	-
31 დეკემბერს	<u>271,712</u>	<u>119,924</u>	<u>3,216</u>

13. გუდვილი

გუდვილის ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურებოდა:

	2023	2022	2021
თვითღირებულება			
1 იანვარი	57,209	57,209	57,209
31 დეკემბერს	<u>57,209</u>	<u>57,209</u>	<u>57,209</u>
დაგროვილი გაუფასურება			
1 იანვარი	23,756	23,756	23,756
31 დეკემბერს	<u>23,756</u>	<u>23,756</u>	<u>23,756</u>
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება:			
1 იანვარი	33,453	33,453	33,453
31 დეკემბერს	<u><u>33,453</u></u>	<u><u>33,453</u></u>	<u><u>33,453</u></u>

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

საწარმოთა გაერთიანებების მეშვეობით შეძენილი გუდვილი გაუფასურების ტესტირების მიზნით გადანაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ინდივიდუალურ ერთეულზე: კორპორაციული და საცალო საბანკო მომსახურება.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ თითოეულ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება შემდეგია:

	2023	2022	2021
საცალო საბანკო საქმიანობა	23,488	23,488	23,488
კორპორაციული საბანკო საქმიანობა	9,965	9,965	9,965
სულ	<u><u>33,453</u></u>	<u><u>33,453</u></u>	<u><u>33,453</u></u>

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ანაზღაურებადი ღირებულებები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ დამტკიცებულ, ერთიდან სამ წლამდე ვადის, ფინანსურ ბიუჯეტებზე დაყრდნობით ფულადი ნაკადების პროგნოზების გამოყენებით გაანგარიშებული გამოყენების ღირებულების საფუძველზე. დისკონტირების განაკვეთი არ დაკორექტირდა მუდმივი ან კლებადი ზრდის ტემპისთვის იმ სამწლიანი პერიოდების მიღმა, რომლებსაც ფინანსური ბიუჯეტები მოიცავს. გაუფასურების შემოწმების მიზნებისთვის, დაშვებულია მუდმივი ზრდის 3%-იანი ტემპი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის სამომავლო საოპერაციო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად ფინანსურ ბიუჯეტებში გათვალისწინებული სამწლიანი ვადის შემდეგ.

(ათას ლარში)

13. გუდვილი (გაგრძელება)

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები (გაგრძელება)

ჯგუფმა დისკონტირების შემდეგი განაკვეთები გამოიყენა კორპორაციული საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურებისთვის:

	კორპორაციული საბანკო საქმიანობა			საცალო საბანკო საქმიანობა		
	2023, %	2022, %	2021, %	2023, %	2022, %	2021, %
დისკონტირების განაკვეთი	5.3%	4.3%	3.9%	6.6%	8.4%	8.1%

დისკონტირების განაკვეთები

დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ხელმძღვანელობის მოლოდინს თითოეული მიმართულებიდან მისაღები უკუგების მიმართ. სწორედ ამაზე დაყრდნობით აფასებს ხელმძღვანელობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგებს და სამომავლო საინვესტიციო წინადადებებს. დისკონტირების განაკვეთები გამოითვლება კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაზე დაყრდნობით, გადასახადით დაბეგრამდე.

საცალო საბანკო მომსახურების და კორპორაციული საბანკო მომსახურების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის შემდეგი დამატებითი დაშვებები გაკეთდა:

- სესხებისა და ანაზღაურების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- თვითღირებულებაში / შემოსავლების სტრუქტურაში ან კოეფიციენტში არსებითი ცვლილებების გარეშე; და
- ვაჭრობის დაფინანსების ან სხვა დოკუმენტური საქმიანობების სტაბილური, ორგანული ზრდა.

მგრძობელობა დაშვებებში შესული ცვლილებების მიმართ

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებულ ძირითად დაშვებებში გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებები არ გამოიწვევს გუდვილის გაუფასურებას. გამოყენების ღირებულების ნამეტი საბალანსო ღირებულებაზე განისაზღვრება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული წმინდა სააღრიცხვო ღირებულების საფუძველზე. შესაძლო ცვლილებაა მიჩნეული იქნა +/-3% დისკონტირების განაკვეთსა და ზრდის ტემპში.

14. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში მოიცავს:

	2023	2022	2021
მიმდინარე შემოსავლის სარგებელს (ხარჯს)	(324,449)	(137,386)	(111,643)
გადავადებულ მოგების გადასახადის სარგებელს (ხარჯს)	65,481	(53,221)	36,828
მოგების გადასახადის ხარჯი	(258,968)	(190,607)	(74,815)

ჯგუფის შემოსავლის დიდ ნაწილზე ვრცელდება მოგების გადასახადის განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი საწარმოების შემოსავალი, და მერყეობს 15%-დან 25%-მდე (2022 წ.: 15%-დან 25%-მდე, 2021 წ.: 15%-დან 25%-მდე).

(ათას ლარში)

14. გადასახადები (გაგრძელება)

2018 წლის 12 ივნისის ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან. 2022 წლის 16 დეკემბერს მოგების გადასახადის კოდექსში ცვლილება შევიდა, რომლითაც გაუქმდა მოსალოდნელი გადასვლა განაწილებული მოგების დაბეგვრაზე 2023 წლის 1 იანვრიდან. ცვლილების მიხედვით, რომელიც ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვრიდან, შენარჩუნდება არსებული საგადასახადო წესები ფინანსური დაწესებულებებისთვის, მათ შორის ბანკებისთვის. ამავდროულად, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 2023 წლიდან 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრება ფასს-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის ადგილობრივი რეგულაციების მიხედვით. სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში და საპროცენტო შემოსავალში ერთჯერადად, შესაბამისად, 15%-ით და 20%-ით, დაიბეგრება.

ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები გადაფასდა განახლებული კანონმდებლობის შესაბამისად. ცვლილებამ განაპირობა არსებითი ერთჯერადი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი, ვინაიდან მანამდე ბანკმა აღიარა გადავადებული გადასახადები მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მოსალოდნელი იყო მათი რეალიზება 2023 წლის 1 იანვრამდე.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ტარიფის მიხედვით გამოთვლილი მოგების გადასახადის ხარჯის და რეალური ხარჯის შედარება:

	2023	2022	2021
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე	1,592,687	1,182,611	818,626
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი საქართველოში	20%	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი საშუალო საგადასახადო განაკვეთით	(318,537)	(177,392)	(122,794)
დაუბეგრავი შემოსავალი	61,739	47,610	51,571
გამოუქვითავი ხარჯები	(2,086)	(1,371)	(1,612)
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	(2,342)	(2,846)	(15)
გადასახადი თითოეულ ქვეყანაში მოგების გადასახადის ადგილობრივი განაკვეთის შემთხვევაში	(965)	(3,585)	(2,108)
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	110	(53,074)	-
გადასახადის დასაქვითი ხარჯები	7,030	-	-
სხვა	(3,917)	51	143
მოგების გადასახადის ხარჯი	(258,968)	(190,607)	(74,815)

საქართველოსა და ბელარუსში მოქმედი გადასახადები მოიცავს მოგების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, ქონების გადასახადს, დამატებითი ღირებულების გადასახადს და სხვ. თუმცა მათი რეგულირება ხშირად ბუნდოვანია ან საერთოდ არ ხდება, და არასაკმარისი პრეცედენტი არსებობს. ამის გამო საგადასახადო რისკები საქართველოსა და ბელარუსში ჩვეულებრივ გაცილებით მაღალია, ვიდრე უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემის მქონე ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფი არსებითად აკმაყოფილებს იმ საგადასახადო კანონებს, რომლებიც მის საქმიანობას ეხება. ამის მიუხედავად, მაინც არსებობს იმის რისკი, რომ შესაბამისმა ორგანოებმა ამა თუ იმ კანონის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია მოახდინონ.

(ათას ლარში)

14. გადასახადები (გაგრძელება)

მოგების გადასახადის აქტივები და ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	მდგომარეობით		
	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივები	-	224	109
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივები	464	640	183
მოგების გადასახადის აქტივები	<u>464</u>	<u>864</u>	<u>292</u>
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები	185,440	20,258	85,270
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულებები	13,618	79,275	25,598
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	<u>199,058</u>	<u>99,533</u>	<u>110,868</u>

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი ცვლილების დინამიკა შესაბამის წლებში:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში	
	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
დაბეგრის შედეგი დაქვითვად დროებით სხვაობებზე:						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	-	193	193	(30)	163
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	294	294	(489)	(195)
საინვესტიციო კონცეზი	59	108	1,954	2,121	(2,121)	-
ძირითადი საშუალებები	2,385	29	(182)	2,232	(1,072)	1,160
არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	24	24
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	-	-	465	465	(127)	338
საოჯარო ვალდებულება	6,006	(2,236)	19,389	23,159	5,012	28,171
დარიცხვები და გადავადებული სხვა აქტივები და სხვა	7,205	12,539	18,388	38,132	5,393	43,525
	<u>67</u>	<u>368</u>	<u>3,845</u>	<u>4,280</u>	<u>1,415</u>	<u>5,695</u>
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	<u>15,722</u>	<u>10,808</u>	<u>44,346</u>	<u>70,876</u>	<u>8,005</u>	<u>78,881</u>
დაბეგრის შედეგი დასახეგრ დროებით სხვაობებზე:						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,228	59	1,660	3,947	(651)	3,296
გამომწვეული სავალო ფასიანი ფულადი სახსრები და მათი მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,624	(932)	1,259	1,951	(414)	1,537
კლენტის ანაზღაურებები	-	-	-	-	240	240
პირითადი საშუალებები	54,066	(24,192)	30,697	60,571	(57,006)	3,565
აქტივის გამოყენების უფლება	176	(176)	-	-	104	104
საინვესტიციო კონცეზი	9,021	(3,121)	37,342	43,242	4,309	47,551
არამატერიალური აქტივები	5,510	(2,294)	20,606	23,822	3,719	27,541
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	340	625	7,822	8,787	(1,277)	7,510
დარიცხვები და გადავადებული სხვა აქტივები და სხვა	1,540	(1,055)	(485)	-	-	-
	293	(180)	(113)	-	-	-
	<u>3,166</u>	<u>5,246</u>	<u>(1,221)</u>	<u>7,191</u>	<u>(6,500)</u>	<u>691</u>
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	<u>77,964</u>	<u>(26,020)</u>	<u>97,567</u>	<u>149,511</u>	<u>(57,476)</u>	<u>92,035</u>
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	<u>(62,242)</u>	<u>36,828</u>	<u>(53,221)</u>	<u>(78,635)</u>	<u>65,481</u>	<u>(13,154)</u>

(ათას ლარში)

15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2023	2022	2021
მოთხოვნები ფულადი გზავნილების ოპერაციებიდან	138,833	86,701	34,996
სხვა მოთხოვნები	70,538	69,907	18,463
მარაგები	13,756	11,441	6,243
დერივატივების მარჟა	12,129	21,053	18,586
წარმოქმნილი ფინანსური აქტივები	10,942	39,270	135,079
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	9,537	9,249	8,917
საოპერაციო საგადასახადო აქტივები	6,219	3,897	7,000
ფინანსური იჯარის მიზნით შეძენილი აქტივები	2,019	2,140	13,093
სხვა	40,975	27,540	16,216
სხვა აქტივები, მთლიანი	304,948	271,198	258,593
გამოკლებული - სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(14,796)	(16,853)	(14,366)
სხვა აქტივები, წმინდა	290,152	254,345	244,227

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022	2021
ფულადი გზავნილების ოპერაციების ვალდებულება	59,079	24,671	8,457
კრედიტორები	36,878	32,381	28,447
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	25,779	59,020	7,865
ანარიცხები	6,304	5,127	5,793
სხვა საგადასახადო ვალდებულებები	3,926	5,619	10,093
გადასახდელი დივიდენდები	3,522	2,346	1,713
ვალდებულებები	1,469	2,131	3,423
მიღებული ავანსები	629	805	265
დერივატივების მარჟა	-	-	98,844
სხვა	12,261	21,491	12,144
სხვა ვალდებულებები	149,847	153,591	177,044

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2023		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება
ხელშეკრულება უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვაზე			
ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში	1,099,787	2,703	3,712
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	3,776,221	8,239	22,067
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები			
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში (IR)	-	-	-
მთლიანი წარმოებული აქტივები / ვალდებულებები	4,876,008	10,942	25,779

	2022			2021		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება
ხელშეკრულება უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვაზე						
ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში	1,392,118	5,688	2,873	1,065,639	931	3,141
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	4,615,758	33,234	56,147	5,678,727	131,321	3,339
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები						
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	1,209	348	-	1,129	296	-
ოფიონები - უცხოურ ვალუტაში (IR)	-	-	-	7,434	2,531	1,385
მთლიანი წარმოებული აქტივები / ვალდებულებები	6,009,085	39,270	59,020	6,752,929	135,079	7,865

(ათას ლარში)

16. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	2023	2022	2021
მიმდინარე ანგარიშები	12,445,328	11,029,798	7,053,360
ვადიანი დეპოზიტები	8,331,488	7,244,263	7,028,078
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	20,776,816	18,274,061	14,081,438

რომლის ფლობა ხდება უზრუნველყოფის სახით, აკრედიტის და გარანტიების სანაცვლოდ (მე-19 შენიშვნა)	334,092	121,753	117,379
--	---------	---------	---------

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლების წინაშე ვალდებულებები 2,042,323 ლარის (10%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მენაბრეზე მოდიოდა (2022 წ.: 2,107,058 ლარი (12%), 2021 წ.: 1,953,107 ლარი (14%)).

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს მომხმარებლების შემდეგ ტიპებთან:

	2023	2022	2021
ფიზიკური პირები	12,883,062	11,158,313	8,399,292
კერძო საწარმოები	7,399,436	6,424,514	5,060,010
სახელმწიფო და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საწარმოები	494,318	691,234	622,136
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	20,776,816	18,274,061	14,081,438

მომხმარებელთა ანგარიშები საქმიანობის სფეროების მიხედვით:

	2023	2022	2021
ფიზიკური პირები	12,883,062	11,158,313	8,399,292
ფინანსური შუამავლობა	1,716,673	1,316,330	1,433,939
ვაჭრობა	1,367,950	1,158,681	853,235
მშენებლობა	1,140,925	796,019	664,695
მომსახურება	862,354	734,205	361,158
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	621,322	488,132	399,010
წარმოება	492,516	758,774	443,864
სახელმწიფო სერვისები	445,880	682,809	613,710
უძრავი ქონება	346,751	233,177	214,670
სასტუმრო საქმე	108,103	172,925	70,375
ელექტროენერჯის, გაზის და წყლის მიწოდება	76,384	186,517	112,244
სხვა	714,896	588,179	515,246
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	20,776,816	18,274,061	14,081,438

(ათას ლარში)

17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2023	2022	2021
მოკლევადიანი სესხები საქართველოს ეროვნული ბანკისგან	2,101,653	1,715,257	1,413,333
ნასესხები სახსრები საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან	1,771,716	1,500,037	1,667,915
ვადიანი ანაზრები და შიდა საბანკო სესხები	130,382	777,638	198,037
საკორესპონდენტო ანგარიშები	431,232	660,768	170,411
	4,434,983	4,653,700	3,449,696
არაკონვერტირებადი სუბორდინირებული სესხი	562,520	401,733	668,766
დამატებითი ძირითადი კაპიტალი	135,526	136,061	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,133,029	5,191,494	4,118,462

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 9.36%-მდე გადაიხადა საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აშშ დოლარში ნასესხებ სახსრებზე (2022 წ.: 7.52%-მდე, 2021 წ.: 4.18%-მდე). 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 11.82%-მდე გადაიხადა აშშ დოლარში აღებულ სუბორდინირებულ სესხზე (2022 წ.: 10.73%-მდე და 2021 წ.: 7.75%-მდე).

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ზოგი გრძელვადიანი სესხი აღებულია გარკვეული პირობებით („კრედიტორის პირობები“), რომ ჯგუფი შეინარჩუნებს კაპიტალის ადეკვატურობის გარკვეულ ლიმიტებს, ლიკვიდურობას, სავალუტო პოზიციებს, საკრედიტო რისკების მოცულობას, მოზიდული სახსრების წილს და ა.შ. 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აღებულ მნიშვნელოვან სესხებზე აკმაყოფილებდა კრედიტორთა ყველა პირობას.

2023 წლის 31 აგვისტოს ბანკმა გააფორმა 100 მილიონი აშშ დოლარის სასესხო ხელშეკრულება იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტოსთან, როგორც კრედიტორთან, ხუთწლიანი ვადით, რომელიც სრულად იყო ათვისებული 2023 წლის 31 დეკემბრის ბოლოსთვის.

2023 წლის 13 სექტემბერს ბანკმა გააფორმა სასესხო ხელშეკრულება აზიის განვითარების ბანკთან, როგორც კრედიტორთან, ხუთწლიანი ვადით, 100 მილიონი აშშ დოლარის ეკვივალენტურ თანხაზე ლარში, რომელიც 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად იყო ათვისებული.

2022 წლის 31 მაისს ბანკმა გააფორმა 50 მილიონი აშშ დოლარის დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის ხელშეკრულება კრედიტორებთან – ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკთან და Swedfund International AB-თან. ეს თანხა მთლიანად იყო ათვისებული 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის.

2022 წლის ივნისში ბანკმა დაფარა მიმდინარე 70 მილიონი აშშ დოლარი საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციისგან მიღებული თავდაპირველი 90 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხიდან, საიდანაც 42 მილიონი აშშ დოლარი მიეკუთვნება მეორად კაპიტალს.

სუბორდინირებული ვალის ხელშეკრულების დეტალები (მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ზე მეტი, ხელშეკრულების საფუძველზე):

საკრედიტო ხაზის განმეობი	ვადის დაწყების თარიღი	დაფარვის თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	ხელშეკრულების თავდაპირველი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
FMO - დანიური სამეწარმეო განვითარების ბანკი	20-Dec-19	20-Dec-29	libor+ 5.65	აშშ დოლარი	127,000	345,364	345,709	390,058
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი	7-Jun-22	10-Jun-27	14.1%	აშშ დოლარი	35,000	94,868	95,243	-
GREEN FOR GROWTH FUND, SOUTHEAST EUROPE S.A.S	27-Dec-23	15-Dec-33	libor+ 5.3	ევრო	25,000	74,459	-	-
Swedfund International AB	7-Jun-22	10-Jun-27	14.1%	აშშ დოლარი	15,000	40,658	40,818	-
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია	29-Jun-15	15-Jun-25	libor+ 7.5	აშშ დოლარი	70,000	-	-	215,732
სუბორდინირებული ვალი (მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ზე მეტი)						555,349	481,770	605,790

(ათას ლარში)

18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022	2021
დამატებითი ძირითადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები	267,113	267,702	306,239
გამოშვებული დამატებითი კაპიტალის თამასუქები	83,158	-	-
გამოშვებული ევროობლიგაციები და თამასუქები	-	226,857	938,372
სადეპოზიტო სერტიფიკატები	64,278	107,022	128,484
ადგილობრივი ობლიგაციები	6,810	44,556	87,384
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	421,359	646,137	1,460,479

ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	გამოშვებული ევროობლიგაციები და თამასუქები	დამატებითი ძირითადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები	გამოშვებული Tier 2 თამასუქები
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,020,428	323,320	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	(28,825)	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი წილის დაფარვა	(46,706)	-	-
სხვა ცვლილებები	(6,525)	(17,081)	-
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბერს	938,372	306,239	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	(617,194)	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი წილის დაფარვა	(31,581)	-	-
სხვა ცვლილებები	(62,740)	(38,537)	-
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბერს	226,857	267,702	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	(20,980)	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი წილის დაფარვა	(230,995)	-	-
შემოსულობა გამოშვებული დამატებითი კაპიტალის თამასუქებიდან	-	-	78,921
სხვა ცვლილებები	25,118	(589)	4,237
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბერს	-	267,113	83,158

19. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული საკითხები

საი-ინვესტი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა სასამართლო დავა შპს „საი-ინვესტიან“ („საი-ინვესტი“) 7 მილიონი ევროს ოდენობის ანაზარზე გირაოსთან დაკავშირებით, რომლითაც უზრუნველყოფილი იყო სს „საქართველოს ბანკის“ მიმართ შპს „სპორტ ინვესტის“ სესხები. შპს „საი-ინვესტიან“ ანაზარზე გირაოს კანონიერება საქართველოს სასამართლო სისტემაში გაასაჩივრა. მისი სარჩელი სააპელაციო სასამართლომ არსებითად დააკმაყოფილა, რაც ბანკის აზრით, მცდარი და უსაფუძვლო გადაწყვეტილებაა და რომელიც ბანკმა გაასაჩივრა უზენაეს სასამართლოში. საქმეს ამჟამად განიხილავს უზენაესი სასამართლო და ჯერ არ არის ცნობილი, როდის არის მოსალოდნელი გადაწყვეტილების მიღება. ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ამ სარჩელის გამო არსებითი ზარალის მიღების დაბალი ალბათობა არსებობს, შესაბამისად, ანარიცხები ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ შეუქმნია.

(ათას ლარში)

19. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები

2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2023	2022	2021
საკრედიტო ვალდებულებები			
გაცემული ფინანსური და შესრულების გარანტიები*	1,918,997	1,717,308	1,686,913
აკრედიტივები	77,545	116,309	71,676
გამოუხმობი საკრედიტო ხაზები	1,014,951	869,061	809,481
	<u>3,011,493</u>	<u>2,702,678</u>	<u>2,568,070</u>
გამოკლებული - ფულადი სახსრები, რომელთა ფლობა ხდება უზრუნველყოფის სახით, აკრედიტივის და გარანტიების სანაცვლოდ (მე-16 შენიშვნა)	(334,092)	(121,753)	(117,379)
გამოკლებული – ანარიცხები	(6,304)	(5,127)	(5,793)
საოპერაციო იჯარის ვალდებულებები			
არაუგვიანეს 1 წლისა	1,808	1,975	1,875
1-დან 5 წლამდე	2,293	2,592	2,486
5 წელზე მეტი	-	451	986
	<u>4,101</u>	<u>5,018</u>	<u>5,347</u>
კაპიტალური დანახარჯის ვალდებულებები	<u>7,559</u>	<u>6,790</u>	<u>4,539</u>

* 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცემული მთლიანი გარანტიებიდან ჯგუფის ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები შეადგენდა 1,162,825 ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 988,094 ლარი, 2021 წლის 31 დეკემბერი 1,030,122 ლარი) და 756,172 ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 729,214 ლარი, 2021 წლის 31 დეკემბერი: 656,791 ლარი), შესაბამისად.

ჯგუფი თავის აუთვისებელ სასესხო ნაშთებს წარმოადგენს ხელშეკრულებების პირობების და ამ თანხების გაცემასთან დაკავშირებით არსებული პრაქტიკის მიხედვით. ნაშთები ვალდებულებების სახით წარმოდგენილია, თუ ჯგუფს აქვს აუთვისებელი თანხების დამატებითი დამტკიცების გარეშე გაცემის დამკვიდრებული პრაქტიკა.

20. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 43,308,125 ჩვეულებრივი აქციისგან. 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 27,993,660 ჩვეულებრივი აქციისგან, რომელთაგან ყველა სრულად განაღდებული იყო. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება ერთი (1) ლარია. ქვემოთ მოცემულია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული აქციები:

	<i>ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა</i>	<i>ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა</i>
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2022 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2023 წლის 31 დეკემბერი	<u>27,993,660</u>	<u>27,994</u>

*(ათას ლარში)***20. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)****გამოსყიდული აქციები**

ჯგუფის მფლობელობაში არსებული გამოსყიდული აქციების რაოდენობა 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 11,366-ს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 10,173, 2021 წლის 31 დეკემბერი: 10,173), რომელთა ნომინალური ღირებულება იყო 11 ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი, 2021 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი).

დივიდენდები

აქციონერებს ლარში გამოხატული დივიდენდების მიღების უფლება აქვთ.

2023 წლის 23 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2023 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 7.04 ლარის ოდენობით. 2023 წლის 26 სექტემბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური მოგების დივიდენდები სულ 196,956 ლარის ოდენობით.

2023 წლის 1 მაისს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2022 წლის საბოლოო დივიდენდები 1 აქციაზე 14.69 ლარის ოდენობით. 2023 წლის 8 მაისს აქციონერებმა მიიღეს დივიდენდები სულ 410,999 ლარის ოდენობით.

2022 წლის 16 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2022 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 4.65 ლარის ოდენობით. 2022 წლის 10 ოქტომბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური დივიდენდები სულ 129,914 ლარის ოდენობით.

2022 წლის 20 ივნისს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2021 წლის საბოლოო დივიდენდები 1 აქციაზე 5.18 ლარის ოდენობით. 2022 წლის 5 ივლისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 145,065 ლარის ოდენობით.

2021 წლის 17 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2021 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 2.52 ლარის ოდენობით. 2021 წლის 5 ნოემბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური მოგების დივიდენდები სულ 70,390 ლარის ოდენობით.

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში შესულ ცვლილებებს.

არსებულ შვილობილ საწარმოებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებული არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს არსებულ შვილობილ საწარმოებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებულ არარეალიზებულ შემოსულობას (ზარალს)

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი გამოიყენება იმისათვის, რომ აღრიცხოს ლარისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების გადანგარიშების შედეგად წარმოშობილი საკურსო სხვაობები.

(ათას ლარში)

20. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება (გაგრძელება)

ცვლილების დინამიკა ამ ანგარიშზე 2023 წლის 31 დეკემბრით, 2022 წლის 31 დეკემბრით და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში წარმოდგენილია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებში.

უცხოური ვალუტის გადაყვანის რეზერვის ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

	<i>უცხოურ ვალუტაში გადაყვანის შედეგად წარმოქმნილი რეზერვი</i>
2020 წლის 31 დეკემბერი	(832)
ზარალი საკურსო სხვაობიდან	(4,544)
2021 წლის 31 დეკემბერი	(5,376)
ზარალი საკურსო სხვაობიდან	(9,372)
2022 წლის 31 დეკემბერი	(14,748)
ზარალი საკურსო სხვაობიდან	(8,376)
2023 წლის 31 დეკემბერი	(23,124)

შემოსავალი აქციაზე

	2023	2022	2021
ძირითადი და გაზაფხული შემოსავლები ერთ აქციაზე			
ბანკის ჩვეულებრივ აქციონერებზე მიკუთვნებადი წლის მოგება	1,333,719	992,004	743,811
წლის განმავლობაში დაუფარავი ჩვეულებრივი აქციების საშუალო			
შეწონილი რაოდენობა	27,983,526	27,983,827	27,983,827
შემოსავალი აქციაზე	47.6609	35.4492	26.5800

21. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2023	2022	2021
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	2,715,232	2,223,455	1,796,788
მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	2,315,430	1,906,884	1,593,053
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	339,520	296,517	197,240
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	74,662	46,192	16,949
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) ფინანსური აქტივების მოდიფიცირებიდან	(14,380)	(26,138)	(10,454)
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	14,053	20,573	28,737
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან	13,962	20,573	28,727
სხვა აქტივებიდან	91	-	10
საპროცენტო შემოსავალი	2,729,285	2,244,028	1,825,525
კლიენტის ანაზრებსა და თამასუქებზე ვალდებულებებზე საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	(811,254)	(573,148)	(499,279)
გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე	(286,093)	(418,941)	(286,771)
სავალუტო სვოპების პროცენტის ელემენტი	(45,480)	(84,254)	(109,715)
საიჯარო ვალდებულებაზე	25,276	29,402	30,632
საკრედიტო ვალდებულებაზე	(5,487)	(4,759)	(4,880)
საპროცენტო ხარჯი	(1,123,038)	(1,051,700)	(870,013)
ანაზრის დაზღვევის საზღაური	(20,247)	(17,717)	(14,629)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,586,000	1,174,611	940,883

(ათას ლარში)

22. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2023	2022	2021
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	537,730	444,629	306,567
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	49,370	34,546	15,783
გარანტიები და აკრედიტივები	45,323	35,283	34,402
საკასო ოპერაციები	27,935	28,230	18,409
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	616	49	460
სხვა	8,562	6,045	7,009
საკომისიო შემოსავალი	669,536	548,782	382,630
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(291,105)	(248,530)	(176,329)
საკასო ოპერაციები	(19,473)	(26,426)	(8,826)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(8,971)	(5,378)	(1,668)
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	(1,600)	(1,152)	(1,208)
გარანტიები და აკრედიტივები	(239)	(323)	(724)
სხვა	(7,476)	(5,553)	(5,539)
საკომისიო ხარჯი	(328,864)	(287,362)	(194,294)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	340,672	261,420	188,336

მომხმარებლებისგან მიღებული ამონაგები

2023 წელს ჯგუფმა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარა 583,053 ლარის ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან, საკომისიო და სხვა წმინდა შემოსავლის ჩათვლით (2022 წ.: 479,912 ლარი, 2021 წ.: 340,969 ლარი).

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აღიარებული აქვს 60,151 ლარის ამონაგებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებები (2022 წ.: 50,440 ლარი, 2021 წ.: 40,798 ლარი). სავაჭრო მოთხოვნების აღიარება ხორციელდება მაშინ, როდესაც ანაზღაურებაზე უფლება უპირობო ხდება. გადავადებული შემოსავლის აღიარება ხდება ამონაგებად სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებასთან ერთად.

ჯგუფი არ აკორექტირებს ანაზღაურების დაპირებულ თანხას დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის შესაბამისად, თუ ჯგუფი ხელშეკრულების გაფორმებისას მოელოდა, რომ მომხმარებლისთვის ჯგუფის მიერ დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ საქონლის ან მომსახურების ღირებულების გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

2023 წელს ბანკმა აღიარა 48,303 ლარის ამონაგები (2022 წ.: 38,495 ლარი, 2021 წ.: 10,619 ლარი), ძირითადად საქართველოდან, რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და მანამდე ასახული იყო გადავადებულ შემოსავალში.

დარჩენილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე განაწილებული გარიგების ფასი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ამონაგები, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომავალში იმ შესასრულებელ ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის დაკმაყოფილებული:

	1 წელიწადში	2 წელიწადში	3 წელიწადში	3-დან 5 წლამდე	5-დან 10 წლამდე	სულ
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	55,724	2,425	1,324	593	87	60,153
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	47,788	2,465	126	43	18	50,440
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	39,212	1,119	388	76	3	40,798

(ათას ლარში)

23. ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ხელფასები და პრემიები	(366,362)	(319,285)	(245,363)
სოციალური უსაფრთხოების დანახარჯები	(7,877)	(6,818)	(5,107)
საპენსიო დანახარჯები	(5,477)	(4,273)	(3,683)
ხელფასი და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	(379,716)	(330,376)	(254,153)

2023 წელს ხელფასები და პრემიები მოიცავს 70,970 ლარის დანახარჯებს წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში (2022 წ.: 80,955 ლარი, 2021 წ.: 44,445 ლარი), რომელიც უკავშირდება აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ჯგუფის მასშტაბით დამტკიცებულ სქემას (26-ე შენიშვნა).

ჯგუფის მიერ დაქირავებული თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2023 წლის 31 დეკემბრით, 2022 წლის 31 დეკემბრითა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ბანკი	6,981	6,324	6,012
ბელარუსის ეროვნული ბანკი	802	654	540
სხვა	32	187	104
დასაქმებულ პირთა საშუალო მთლიანი რაოდენობა	7,815	7,165	6,656

წლის განმავლობაში თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
მუდმივ შტატზე:			
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	15	27	25
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	148	112	104
სხვა თანამშრომლები	7,633	6,981	6,467
	7,796	7,120	6,596
დროებით დასაქმებული:			
სხვა თანამშრომლები	19	45	60
	19	45	60
სულ	7,815	7,165	6,656

(ათას ლარში)

23. ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
რემონტი და ტექნომოსახურება	(53,374)	(44,543)	(37,655)
მარკეტინგი და რეკლამა	(45,348)	(36,637)	(24,477)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	(19,447)	(12,088)	(10,111)
საოპერაციო გადასახადები	(11,846)	(11,578)	(12,298)
საოფისე ინვენტარი	(9,208)	(7,920)	(6,062)
კორპორაციული სასტუმრო საქმე და გართობა	(7,021)	(6,048)	(1,995)
მგზავრობის ხარჯები	(7,005)	(5,298)	(3,711)
პერსონალის გადამზადება და დასაქმება	(6,888)	(4,290)	(1,852)
კომუნიკაცია	(6,787)	(7,072)	(5,663)
იჯარა და ქირა	(6,266)	(5,798)	(5,148)
დაცვა	(4,303)	(3,176)	(3,420)
დაზღვევა	(3,242)	(3,727)	(3,496)
სხვა	(4,122)	(3,537)	(3,670)
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	(184,857)	(151,712)	(119,558)

იურიდიულ და სხვა პროფესიულ მომსახურებასთან დაკავშირებული ხარჯების ზრდა ნაწილობრივ განპირობებული იყო გარიგების დანახარჯებით, რომლებიც გაიწია „ამერიკაბანკის“ შეძენის, ასევე საინფორმაციო ტექნოლოგიების და ბიზნესის სხვა რამდენიმე მიმართულების საკონსულტაციო პროექტების გამო (ჯამში 4.5 მილიონი ლარი).

აუდიტორის გასამრჯელო

აუდიტორის გასამრჯელო მოიცავს შემდეგს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ბანკის წლიური ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტის საფასური	771	634	592
სხვა მარწმუნებელი მომსახურებების დანახარჯები	471	386	517
სხვა პროფესიული მომსახურებების დანახარჯები	9	9	9
სულ საფასურები	1,251	1,029	1,118

ზედა ცხრილში წარმოდგენილი თანხები ასახავს შპს „იუაისთვის“ („იუაი“) და მისი მეკავშირე საწარმოების გასამრჯელოებს. 2023 წელს მშობელი საწარმოსა და ჯგუფის შვილობილი საწარმოების აუდიტში სხვა აუდიტორებისთვის გადახდილი გასამრჯელო, რომლებიც იუაისთან არ არიან დაკავშირებულნი, შეადგენდა 719 ლარს (2022 წ.: 106 ლარი, 2021 წ.: 129 ლარი), ხოლო ჯგუფისთვის გაწეულ სხვა მომსახურებაში გადახდილი გასამრჯელო იყო 230 ლარი (2022 წ.: 579 ლარი, 2021 წ.: 452 ლარი).

(ათას ლარში)

24. რისკის ხარჯი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული წლისთვის:

	1-ლი ეტაპი		მე-2 ეტაპი		მე-3 ეტაპი		შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
	ერთობლივი	ერთობლივი	ინდივიდუალური	ერთობლივი	ინდივიდუალური	ერთობლივი		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(182)	-	-	-	-	-	-	(182)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	4,260	-	-	-	-	-	-	4,260
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -	3,766	-	-	-	-	-	-	3,766
სავალო ინსტრუმენტები	(1,932)	-	-	-	-	-	-	(1,932)
მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	17,054	(8,060)	(157)	(129,119)	(3,727)	(124,009)	(124,009)	
ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(147)	(121)	(92)	(3,231)	829	(2,762)	(2,762)	
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	(3,855)	-	-	(3,855)	(3,855)	
ფინანსური გარანტიები	284	(2)	24	5	-	311	311	
მომხმარებელზე გაცემული აკრედიტოვი	15	-	-	-	-	15	15	
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	721	13	-	-	-	734	734	
2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	23,839	(8,170)	(4,080)	(132,345)	(2,898)	(123,654)		

	1-ლი ეტაპი		მე-2 ეტაპი		მე-3 ეტაპი		შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
	ერთობლივი	ერთობლივი	ინდივიდუალური	ერთობლივი	ინდივიდუალური	ერთობლივი		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(334)	-	-	-	-	-	-	(334)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -	(5,179)	-	-	-	-	-	-	(5,179)
სავალო ინსტრუმენტები	(3,896)	-	-	-	-	-	-	(3,896)
მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	19,980	(15,433)	53,516	(177,169)	(10,598)	(129,704)	(129,704)	
ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული	292	487	784	(1,886)	(2,885)	(3,208)	(3,208)	
სხვა ფინანსური აქტივები	(4,204)	-	-	-	-	(4,204)	(4,204)	
ფინანსური გარანტიები	(437)	6	32	2	-	(397)	(397)	
მომხმარებელზე გაცემული აკრედიტოვი	(33)	-	65	-	-	32	32	
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	140	292	-	-	-	432	432	
2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	3,130	(14,648)	54,397	(179,053)	(13,483)	(149,657)		

	1-ლი ეტაპი		მე-2 ეტაპი		მე-3 ეტაპი		შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
	ერთობლივი	ერთობლივი	ინდივიდუალური	ერთობლივი	ინდივიდუალური	ერთობლივი		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	48	-	-	-	-	-	-	48
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -	66	-	-	-	-	-	-	66
სავალო ინსტრუმენტები	1,090	-	-	-	-	-	-	1,090
მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	(6,355)	28,901	6,267	(31,291)	(1,635)	(4,113)	(4,113)	
ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(513)	(204)	(264)	(2,774)	(1,195)	(4,950)	(4,950)	
სხვა ფინანსური აქტივები	(2,621)	-	-	-	-	(2,621)	(2,621)	
ფინანსური გარანტიები	6,599	53	3,733	(7)	-	10,378	10,378	
მომხმარებელზე გაცემული აკრედიტოვი	1,543	-	328	-	-	1,871	1,871	
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(1,137)	(443)	-	-	-	(1,580)	(1,580)	
2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	(1,280)	28,307	10,064	(34,072)	(2,830)	189		

გარდა ამისა, 2023 წელს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი მოიცავს 500 ლარის ხარჯს (2022 წ.: 16,105 ლარი), რომელიც ჯგუფმა იკისრა სინთეზური შეთანხმებით დავალიანების ამოღების პროცესის დასაქმრებლად თავის ერთ-ერთ დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი მსესხებლის მიმართ. ეს ხარჯი არ არის ასახული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილების დინამიკაში, არამედ ასახულია პირდაპირ კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

24. რისკის ხარჯი (გაგრძელება)

სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022	2021
სასამართლო დავებთან დაკავშირებული ანარიცხების გაუქმება/(დანარიცხი)	(2,388)	341	(2,421)
გაუფასურების (ხარჯი)/გაუქმება გასაყიდად გამიზნულ აქტივებზე	(4,550)	(4,295)	(3,805)
სხვა გაუფასურების ხარჯი	(11,379)	(14,053)	(14,262)
გაუფასურების ხარჯი სხვა აქტივებზე და ანარიცხები	(18,317)	(18,007)	(20,488)

25. წმინდა სხვა შემოსულობა/(ზარალი)

	2023	2022	2021
წმინდა უძრავი ქონების შემოსულობა / (ზარალი)	92,520	21,128	33,704
წმინდა შემოსულობა / (ზარალი) სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტიდან	18,512	7,528	30,044
წმინდა შემოსულობა / (ზარალი) მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე	-	(1,204)	760
წმინდა შემოსულობა / (ზარალი) საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	579	6,645	437
სხვა წმინდა შემოსულობა / (ზარალი)	2,935	6,459	5,458
სხვა წმინდა შემოსულობა / (ზარალი)	114,546	40,556	70,403

2021-2023 წლების განმავლობაში ჯგუფმა დიდი ფასდაკლებით დაისაკუთრა მნიშვნელოვანი მოძრავი და უძრავი აქტივები თავისი მსესხებლების დეფოლტირებული ჯგუფისგან საჯარო აუქციონის გზით, მსესხებლის გაკოტრების პროცედურის შედეგად. აქტივები კლასიფიცირდა, როგორც ამოღებული უზრუნველყოფა და შეფასდა თვითღირებულებასა და წმინდა გასაყიდ ღირებულებას შორის უმცირესით. 2023 წელს ჯგუფმა მოახერხა მსხვილი აქტივების რეალიზაცია მაშინდელი მიმდინარე საბაზრო ფასებით და შესაბამისი უძრავი ქონებიდან მიღებული შემოსულობა 81,327 ლარის ოდენობით აღრიცხა თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა

2015 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“. ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ხორციელებს EECF-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი საწარმოსა და საბოლოო მშობელი საწარმოს რწმუნებულად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია – Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“.

2023 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 109,667 ლარი გამოყო შიდაჯგუფური გადანაწილებისთვის (2022 წ.: 71,891 ლარი, 2021 წ.: 80,449 ლარი).

*(ათას ლარში)***26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)****აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)***აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები ფულადი სახით*

2022 წელს ჯგუფმა დაწერა ანაზღაურების ახალი პოლიტიკა დირექტორთა საბჭო და მატერიალური რისკის ამღები (MRT) ძირითადი თანამშრომლებისთვის. ახალი პოლიტიკის მიხედვით, ანაზღაურების ფიქსირებული კომპონენტის ნაწილი გამოიხატება ფულადი სახით ხელშეკრულების თარიღისთვის და გადაიხდება აქციების იმ რაოდენობის გადაცემით, რომელიც გადაცემის თარიღისთვის ეკვივალენტურია ფიქსირებული ფულადი ღირებულებისა. ასეთ აქციებზე უფლების გადაცემა ხდება დაუყოვნებლივ, გადაცემის წლის შემდეგ და ექვემდებარება ფლობის 4 წლამდე ვადას. გენერალური დირექტორის შემთხვევაში, აქციების სახით გადახდილი ანაზღაურება განისაზღვრება ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ, ხოლო დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებისა და მატერიალური რისკის ამღები პირების შემთხვევაში ანაზღაურება განისაზღვრება ყოველწლიურად. ანაზღაურების ცვალებად ნაწილს რაც შეეხება, იგი გაიცემა ყოველწლიურად ნულოვანი დანახარჯის მქონე ოფციონის სახით საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ აქციებზე და ასევე ფულადი სახით არის ფიქსირებული ხელშეკრულების თარიღისთვის. ასეთი აქციების გადაცემა ექვემდებარება უფლების გადაცემას და ფლობის ვადას.

ფულადი სახით გამოხატული აქციების გადაცემა აღირიცხება, როგორც გარიგებები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით და ფასდება მათი ფულადი ღირებულების მიხედვით (გადაცემის დროისთვის), რომელიც, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება ფულის დროითი ღირებულების შესაბამისად. წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“).

2023 წლის თებერვალში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 241,500 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ჯგუფის 18 აღმასრულებელი პირისთვის – საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 74,520 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ხუთწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 18 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი პერიოდები, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2023 წლის 9 თებერვალს, 10 მაისს და 20 ოქტომბერს. ჯგუფის შეფასებით, 2023 წლის 9 თებერვალს, 10 მაისს და 20 ოქტომბერს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 87.65 ლარი, 99.04 ლარი და 106.31 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

2022 წლის იანვარში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 350,017 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ჯგუფის 13 აღმასრულებელი პირისთვის – საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 54,851 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ორწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 13 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი პერიოდები, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად განიხილავს 2022 წლის 31 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, 2022 წლის 31 იანვარს გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება იყო 59.98 ლარი.

(ათას ლარში)

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)**აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)**

2021 წლის მარტში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 20,100 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 46 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 176,218 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და დანარჩენი 46 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე - სამწლიანი ვადა და, ორივე შემთხვევაში, ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 11 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, 2021 წლის 11 მარტს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 50.12 ლარი ერთ აქციაზე.

2023 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 16,248 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2023 წლის 1 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 82.91 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2022 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2023 წელს ჯგუფის სხვა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 4,149 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2023 წლის 1 იანვარს, 2023 წლის 1 აპრილს, 2023 წლის 27 აპრილს, 2023 წლის 1 მაისს და 2023 წლის 1 ივნისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 82.91, 78.44, 76.77, 76.61 და 79.99 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2022 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2022 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 46,168 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2022 წლის 1 იანვარს და 2022 წლის 30 ივნისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 64.10 და 60.77 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2022 წელს ჯგუფის სხვა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 4,493 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2022 წლის 1 იანვარს და 2022 წლის 1 ივლისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 64.10 და 60.76 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2021 წელს მთავარმა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს ჯამში საქართველოს ბანკის ჯგუფის 10,000 ჩვეულებრივი აქციაზე. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის სამწლიან ვადას. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 1 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება 2021 წლის 1 მარტს იყო 45.89 ლარი.

(ათას ლარში)

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

2021 წელს მთავარმა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 2,065 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი გამოყოფილ წილობრივ ინსტრუმენტებზე უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 1 მაისს და 2021 წლის 1 ოქტომბერს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 51.57 და 66.12 ქართული ლარი, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 1 მაისს და 2021 წლის 1 ოქტომბერს უფლების მინიჭების თარიღებამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

ბანკი თავის არააღმასრულებელ თანამშრომლებს კომპენსაციის სახით აქციებს გადასცემს. 2023 წლის თებერვალში, 2022 წლის იანვარში და 2021 წლის მარტში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა, შესაბამისად, 127,676, 189,382 და 169,605 ჩვეულებრივი აქციის გადაცემა თავისი ზოგიერთი არააღმასრულებელი თანამშრომლისთვის. ყველა გადაცემულ აქციაზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა და უფლების გადაცემის ერთადერთი პირობა უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი ამ გამოყოფილ წილობრივ ინსტრუმენტებზე უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2023 წლის 20 თებერვალს, 2022 წლის 31 იანვარს და 2021 წლის 11 მარტს, შესაბამისად. ჯგუფის შეფასებით, 2023 წლის 09 თებერვალს, 2022 წლის 31 იანვარს და 2021 წლის 11 მარტს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 87.65, 59.98 და 50.12 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

შეჯამება

შეფასების თარიღისთვის გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ბაზარზე არსებული ფასებით.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ჯილდოების საშუალო შეწონილი სამართლიანი ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის იყო 88.47 ლარი ერთ აქციაზე 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 62.28 ლარი ერთ აქციაზე; 2021 წლის 31 დეკემბერი: 50.70 ლარი ერთ აქციაზე).

ჯგუფის მთლიანი აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 70,970 ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 80,955 ლარი; 2021 წლის 31 დეკემბერი: 44,445 ლარი) და შევიდა „ხელფასებსა და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოებში“, როგორც „ხელფასები და ბონუსები“. ქვემოთ შეჯამებულია ინფორმაცია აქციებზე დაფუძნებული გადახდების შესახებ:

	2023	2022	2021
მინიჭებული წილობრივი ინსტრუმენტების მთლიანი რაოდენობა	694,826	1,382,444	415,681
- მათ შორის, დირექტორთა საბჭოსთვის	437,461	1,071,053	30,100
აქციებზე დაფუძნებულ გადახდაზე უფლების მინიჭების თარიღში საშუალო შეწონილი ღირებულება, ერთ აქციაზე (მთლიანი თანხა ლარში)	88.47	62.28	50.70
ღირებულება აქციებზე დაფუძნებულ გადახდაზე უფლების მინიჭების თარიღში, მთლიანი (ლარი)	61,469	86,105	21,074
წლის განმავლობაში მთლიანი აღიარებული ხარჯი (ლარი)	(70,970)	(80,955)	(44,445)

*(ათას ლარში)***27. რისკის მართვა****შესავალი**

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

ბანკის რისკის მართვის სისტემისა და რისკის დასაშვები დონის სისტემის პოლიტიკა ეყრდნობა სამ თავდაცვით მოდელს და ასახავს სებ-ის მიერ შემოღებული კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს. დაცვის სამი მოდელი ხელს უწყობს რისკის მართვის გააზრებას და კონტროლს ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა ორგანოსა და ბიზნესერთეულის როლების და პასუხისმგებლობების განმარტებით, რათა გაიზარდოს რისკის ეფექტური მართვა და კონტროლი.

სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში მომუშავე კომიტეტი:აუდიტის და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ჯგუფის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი აკონტროლებს ფინანსური ანგარიშგების სისრულეს და პასუხს აგებს მართვის ფუნქციაზე როგორც შიდა აუდიტის, ისე გარე აუდიტორის წინაშე, რის შესახებაც ანგარიშებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. ამოწმებს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და შიდა უსაფრთხოების (კიბერუსაფრთხოების ჩათვლით) და სხვა დანერგილი პოლიტიკის, პროცედურების და სისტემების გამართულობას და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკის კომიტეტთან რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობის შესაფასებლად.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება რისკის ზედამხედველობაში. იგი ამოწმებს ჯგუფის ამტანობას რისკების მიმართ სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობას და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობს რისკის შემცირების სტრატეგიის განხორციელებას და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას.

სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება გაყოფის შემდგომი პროცესების ზედამხედველობაში, მათ შორის ბანკსა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ჯორჯია კაპიტალის ჯგუფის“ (საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ ყოფილი საინვესტიციო მიმართულება) ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული ოპერაციების მიმოხილვასა და დამტკიცებაში.

*(ათას ლარში)***27. რისკის მართვა (გაგრძელება)****შესავალი (გაგრძელება)**რისკის მართვის სხვა ორგანოები:დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და რისკის მართვაზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკის მართვის სისტემის ეფექტურად დანერგვის მიზნით, დირექტორთა საბჭო ცალკეული რისკის მართვის ფუნქციის დელეგირებას ახდენს ბანკის სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებ და აღმასრულებელ ორგანოზე.

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი („ალკო“) არის რისკის მართვის უმთავრესი ორგანო, რომელიც ადგენს პოლიტიკასა და სახელმძღვანელოებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის და შესაბამისი ლიმიტების, საპროცენტო განაკვეთის და წინასწარ გადახდის რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, ფულადი ბაზრების ზოგადი პირობების და საკრედიტო რისკის ლიმიტების შესახებ, შეიმუშავებს და პრაქტიკაში განახორციელებს რისკის მართვის და სტრუქტურული ტესტირების მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს რისკების წინასწარ დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

შიდა აუდიტი

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და კორპორაციული მართვის პროცესების აუდიტზე, რომლის მიზანიც არის საოპერაციო და სხვა რისკების დონების დაწევა, ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემების აუდიტზე და ჯგუფის სხვადასხვა დეპარტამენტისა და სამმართველოს დარღვევების ან შეცდომების გამოვლენაზე. იგი ამოწმებს ჯგუფის ადეკვატურობას და შესაბამისობას ამ პროცესებთან. ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგებს, რომელიც წარმოადგენს პროგნოზირების სხვადასხვა მოდელის საფუძველზე ნავარაუდევ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს წარსულში მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომლებიც დაკორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გასათვალისწინებლად. ჯგუფი სამ სხვადასხვა ძირითად სცენარს განიხილავს, საიდანაც ერთი არის საბაზო სცენარი (ანუ პროგნოზი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში), ხოლო დანარჩენი ორი არის პრობლემური და კრიზისული სცენარები, რომლებიც შესაბამისად წარმოადგენენ უფრო ცუდ და ყველაზე ცუდ შემთხვევებს და უკიდურესი და ნაკლებად სავარაუდო მოვლენების დადგომისას არის მოსალოდნელი.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს, ამავდროულად განსაკუთრებული ყურადღება მახვილდება შერჩეულ დარგებზე. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით.

*(ათას ლარში)***27. რისკის მართვა (გაგრძელება)****შესავალი (გაგრძელება)**

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიშები ასახავს აგრეგირებულ საკრედიტო რისკებს და მათ ლიმიტებს, ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ლიკვიდურობის ლიმიტებს, საბაზრო რისკის კოეფიციენტებს და მათ ლიმიტებს და ცვლილებებს რისკის პროფილში. წამყვანი ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მართებულობას. დირექტორთა საბჭო იღებს საკრედიტო რისკის ამომწურავ ანგარიშს და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის ანგარიშს. ამ ანგარიშებში ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მათზე დასკვნების გამოტანისთვის საჭირო სრული ინფორმაციაა წარმოდგენილი.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

დირექტორთა საბჭოს და ჯგუფის ყველა შესაბამის თანამშრომელს უტარდება ყოველდღიური ბრიფინგი საბაზრო შეზღუდვების, ქონებრივი ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე სხვა რისკის წარმოშობის შესახებ.

რისკის შემცირება

მთლიანი რისკის მართვისას ჯგუფი იყენებს წარმოებულ და სხვა ინსტრუმენტებს, რომ მართოს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით გამოწვეული, სავალუტო, კაპიტალის, საკრედიტო რისკები და პროგნოზირებული გარიგებებიდან წარმოშობილი რისკები. მართალია, ამ ინსტრუმენტების მიზანი ჰეჯირებაა, ჰეჯირების აღრიცხვა მათ არ ეხება.

საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ჯგუფი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას (უფრო დაწვრილებით იხილეთ ქვემოთ).

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან ეს კონტრაქტები წარმოადგენენ ერთმანეთთან დაკავშირებულ მხარეებს, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაციები ასევე გულისხმობს მნიშვნელოვანი და მსხვილი კრედიტების გაერთიანებულ, აგრეგირებულ რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან დაუფარავ ნაშთთან შედარებით. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

რისკების გადაჭარბებული კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით ჯგუფის პოლიტიკა და პროცედურები შეიცავს სპეციალურ მითითებებს ფინანსური აქტივების დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. გამოვლენის შემდეგ საკრედიტო რისკების ან ლიკვიდურობის/გადაუხდელობის რისკების კონცენტრაცია შესაბამისად იმართება.

*(ათას ლარში)***27. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი**

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაქტისთვის, ასევე გეოგრაფიული, დარგობრივი, პროდუქტებისა და ვალუტების მიხედვით კონცენტრაციებისთვის, და რისკების ამ ლიმიტებთან დაცვის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. გარიგებაში მონაწილე მხარის შეზღუდვები დგინდება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც თითოეულ მონაწილე მხარეს ანიჭებს რისკის რეიტინგს. რისკის რეიტინგი ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებებს.

საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები. მაქსიმალური საკრედიტო რისკის ლიმიტი უტოლდება შესაბამისი ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებას და წარმოდგენილი გარანტიების და თავდებობების პირობით თანხებს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ლიმიტი ყოველთვის უტოლდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ, დადებითი სამართლიანი ღირებულების მქონე წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუხდეს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიისა და აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ჯგუფი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლითაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

კორპორაციული სესხების პორტფელისთვის ჯგუფს აქვს შიდა რეიტინგის მოდელი, რომელშიც მომხმარებლებს მინიჭებული აქვთ შიდა შეფასებები 1-დან 7-მდე. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ თითოეული მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ჯგუფის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

ჯგუფის სახაზინო, სავაჭრო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწევი დაწესებულებები, ბანკები და საბროკერო-სადილერო კომპანიები. თუ სარეიტინგო სააგენტოების გარე რეიტინგები ხელმისაწვდომია ამ სესხებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო განყოფილება ამ გარე რეიტინგებს იყენებს. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ამ სესხებს ენიჭება შიდა რეიტინგები.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

შიდა რეიტინგის აღწერა	შიდა რეიტინგის შეფასება	გარე რეიტინგის შეფასება		
		საკრედიტო ბიურო	„Standard & Poor’s“	
მაღალი შეფასება				
	Aaa	1	A	AAA
	Aa1	2+	B	AA+
	Aa2	2	C1	AA
	Aa3	2-	C2	AA-
	A1	3+	C3	A+
	A2	3		A
	A3	3-		A-
	Baa1	4+		BBB+
	Baa2	4		BBB
	Baa3	4-		BBB-
სტანდარტული შეფასება				
	Ba1	5+	D1	BB+
	Ba2	5	D2	BB
	Ba3	5-	D3	BB-
	B1	6+		B+
	B2	6		B
დაბალი შეფასება				
	B3	6-	E1	B-
	Caa1	7+	E2	CCC+
	Caa2	7	E3	CCC
	Caa3	7-		CCC-
	Ca			CC
				C

* სხვადასხვა კატეგორიის რეიტინგები არ უნდა იყოს ერთმანეთთან შესაბამისობაში.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მთლიანი თანხებით, ჯგუფის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

გადაუხდელი ფინანსური აქტივი, რომელიც 90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც უიმედო სესხი ან განისაზღვრება ინდივიდუალურად მსესხებლის ფინანსური სიმძნელების შესახებ სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები,
ნაღდი ფულის გამოკლებით

	1-ლი ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	1,097,398	-	1,097,398
სტანდარტული შეფასება	654,810	-	654,810
დაბალი შეფასება	32,372	-	32,372
რეიტინგის გარეშე	292,048	-	292,048
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	2,076,628	-	2,076,628

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	1,734,224	-	1,734,224
რეიტინგის გარეშე	19,328	-	19,328
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	1,753,552	-	1,753,552

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი
ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -
სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	2,202,596	-	2,202,596
სტანდარტული შეფასება	2,058,495	-	2,058,495
რეიტინგის გარეშე	88,518	-	88,518
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,349,609	-	4,349,609

ამორტიზებული ღირებულებით
შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი
ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	387,623	-	-	-	387,623
სტანდარტული შეფასება	25,101	-	-	-	25,101
რეიტინგის გარეშე	111,709	-	-	-	111,709
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	524,433	-	-	-	524,433

კომერციული სესხები ამორტიზებული
ღირებულებით

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	4,388,581	68,175	-	339	4,457,095
სტანდარტული შეფასება	1,389,821	58,796	-	755	1,449,372
დაბალი შეფასება	133,488	372,006	-	-	505,494
რეიტინგის გარეშე	481,986	16,812	-	-	498,798
დეფოლტირებული უფუნქციო	-	-	97,721	22,481	120,202
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	6,393,876	515,789	97,721	23,575	7,030,961

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული
ღირებულებით

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	3,346,499	11,608	-	4,209	3,362,316
სტანდარტული შეფასება	714,568	45,712	-	3,689	763,969
დაბალი შეფასება	86,008	116,000	-	6,839	208,847
რეიტინგის გარეშე	153,263	732	-	131	154,126
დეფოლტირებული უფუნქციო	-	-	37,771	16,214	53,985
სხვა	-	-	13,175	1,107	14,282
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,300,338	174,052	50,946	32,189	4,557,525

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით ადრეცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებელი	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუფასურებელი	სულ
მაღალი შეფასება	2,480,970	29,931	-	316	2,511,217
სტანდარტული შეფასება	1,012,833	73,925	-	228	1,086,986
დაბალი შეფასება	75,930	76,380	-	242	152,552
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული	140,137	11,294	48	-	151,479
უფუნქციო სხვა	-	-	167,506	2,364	169,870
	-	-	871	47	918
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	3,709,870	191,530	168,425	3,197	4,073,022

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებელი	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუფასურებელი	სულ
მაღალი შეფასება	2,693,768	7,996	-	2,405	2,704,169
სტანდარტული შეფასება	1,179,793	50,968	-	3,069	1,233,830
დაბალი შეფასება	233,382	173,992	-	4,607	411,981
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული	218,817	1,273	90	-	220,180
უფუნქციო სხვა	-	-	91,584	16,090	107,674
	-	-	19,795	2,340	22,135
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,325,760	234,229	111,469	28,511	4,699,969

სალომზარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებელი	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუფასურებელი	სულ
მაღალი შეფასება	65,002	48	-	-	65,050
სტანდარტული შეფასება	40,495	733	-	-	41,228
დაბალი შეფასება	17,381	7,915	-	-	25,296
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული	14,538	-	273	-	14,811
უფუნქციო სხვა	-	-	2,566	-	2,566
	-	-	1,277	-	1,277
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	137,416	8,696	4,116	-	150,228

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებელი	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუფასურებელი	სულ
მაღალი შეფასება	5,832	80	-	4,274	10,186
სტანდარტული შეფასება	2,731	381	-	1,697	4,809
დაბალი შეფასება	475	1,261	-	2,161	3,897
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული	27,979	3,506	-	-	31,485
უფუნქციო სხვა	-	-	12,162	10,391	22,553
	-	-	-	557	557
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	37,017	5,228	12,162	19,080	73,487

მოთხოვნები	1-ლი კვარტალი	მე-3 კვარტალი	სულ
რეიტინგის გარეშე	8,277	-	8,277
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	8,277	-	8,277

სხვა ფინანსური აქტივები	1-ლი კვარტალი	მე-3 კვარტალი	სულ
რეიტინგის გარეშე	209,371	-	209,371
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	209,371	-	209,371

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაცემული ფინანსური და შესრულების
გარანტიები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	997,529	-	-	997,529
სტანდარტული შეფასება	347,015	257	-	347,272
დაბალი შეფასება	264,715	161,350	-	426,065
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	140,467	8	-	140,475
	-	-	1,915	1,915
	-	-	5,741	5,741
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	1,749,726	161,615	7,656	1,918,997

აკრედიტივები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	69,260	-	-	69,260
სტანდარტული შეფასება	7,546	-	-	7,546
დაბალი შეფასება	307	-	-	307
რეიტინგის გარეშე	432	-	-	432
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	77,545	-	-	77,545

გამოუხმობი საკრედიტო ხაზები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	668,644	215	12	668,871
სტანდარტული შეფასება	240,974	1,203	-	242,177
დაბალი შეფასება	23,791	6,757	-	30,549
რეიტინგის გარეშე	71,305	278	-	71,583
დეფოლტირებული უფუნქციო	-	-	1,764	1,771
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	1,004,714	8,453	1,776	1,014,951

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები,
ნადი ფულის გამოკლებით

	1-ლი ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	1,372,649	-	1,372,649
სტანდარტული შეფასება	577,159	-	577,159
დაბალი შეფასება	18,466	-	18,466
რეიტინგის გარეშე	527,209	-	527,209
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	2,495,483	-	2,495,483

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	2,396,898	-	2,396,898
რეიტინგის გარეშე	25,726	-	25,726
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	2,422,624	-	2,422,624

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი
ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -
სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	2,337,630	-	2,337,630
სტანდარტული შეფასება	1,546,899	-	1,546,899
რეიტინგის გარეშე	76,381	1,619	78,000
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,960,910	1,619	3,962,529

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული დირებულებით				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმავალი	სულ
მაღალი შეფასება	2,484,436	78,817	-	-	2,563,253
სტანდარტული შეფასება	1,431,663	123,274	-	310	1,555,247
დაბალი შეფასება	238,808	391,875	-	1,187	631,870
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	338,464	17,341	-	-	355,805
	-	-	169,661	14,453	184,114
	-	-	3,322	-	3,322
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	4,493,371	611,307	172,983	15,950	5,293,611

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული დირებულებით				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმავალი	სულ
მაღალი შეფასება	3,020,624	22,479	-	4,103	3,047,206
სტანდარტული შეფასება	657,117	37,241	-	4,446	698,804
დაბალი შეფასება	107,484	108,764	-	3,402	219,650
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	140,681	1,082	-	-	141,763
	-	-	53,073	13,650	66,723
	-	-	16,584	2,474	19,058
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204

ამორტიზებული დირებულებით ადრეგებული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმავალი	სულ
მაღალი შეფასება	2,026,620	43,580	-	347	2,070,547
სტანდარტული შეფასება	1,022,762	67,959	-	361	1,091,082
დაბალი შეფასება	145,066	75,782	-	45	220,893
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	281,391	13,142	10	207	294,750
	-	-	135,965	1,658	137,623
	-	-	10,542	226	10,768
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,475,839	200,463	146,517	2,844	3,825,663

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირებულებით				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმავალი	სულ
მაღალი შეფასება	2,003,630	13,253	-	2,411	2,019,294
სტანდარტული შეფასება	872,122	39,737	-	1,763	913,622
დაბალი შეფასება	202,919	159,751	-	2,021	364,691
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	164,521	1,134	103	-	165,758
	-	-	70,885	11,279	82,164
	-	-	51,004	5,521	56,525
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054

სალომზარდო სესხები ამორტიზებული დირებულებით				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმავალი	სულ
მაღალი შეფასება	61,635	195	-	-	61,830
სტანდარტული შეფასება	43,456	1,077	-	-	44,533
დაბალი შეფასება	39,509	7,339	-	-	46,848
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	2,925	2	493	-	3,420
	-	-	1,318	-	1,318
	-	-	6,605	-	6,605
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	147,525	8,613	8,416	-	164,554

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები				შესყიდვისას ან წარმოქმნისას	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმავალი	სულ
მაღალი შეფასება	17,702	4,495	-	-	22,197
სტანდარტული შეფასება	-	694	-	-	694
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	41,829	1,262	5,101	-	48,192
	-	-	3,814	11,909	15,723
	-	-	5,241	3,301	8,542
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	14,156	15,210	95,348

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოთხოვნები

	1-ლი ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
რეიტინგის გარეშე	4,975	-	4,975
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	4,975	-	4,975

სხვა ფინანსური აქტივები

	1-ლი ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
რეიტინგის გარეშე	156,608	-	156,608
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	156,608	-	156,608

გაცემული ფინანსური და შესრულების გარანტიები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,049,817	103	-	-	1,049,920
სტანდარტული შეფასება	241,914	4,357	-	-	246,271
დაბალი შეფასება	223,983	20,097	-	-	244,080
რეიტინგის გარეშე	163,278	111	-	-	163,389
დეფოლტირებული სხვა	-	-	13,648	-	13,648
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	1,678,992	24,668	13,648	-	1,717,308

აკრედიტივები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	76,091	-	-	-	76,091
სტანდარტული შეფასება	39,671	-	-	-	39,671
რეიტინგის გარეშე	547	-	-	-	547
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	116,309	-	-	-	116,309

გამოუხმობი საკრედიტო ხაზები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	498,164	306	-	-	498,470
სტანდარტული შეფასება	259,919	6,168	-	-	266,087
დაბალი შეფასება	7,719	7,829	-	-	15,548
რეიტინგის გარეშე	87,136	82	-	1	87,219
დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	-	-	1,537	1	1,538
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852,938	14,385	1,736	2	869,061

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, ნაღდი ფულის გამოკლებით

	1-ლი ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	480,889	480,889
სტანდარტული შეფასება	53,892	53,892
დაბალი შეფასება	132	132
რეიტინგის გარეშე	185,311	185,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	720,224	720,224

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი ეტაპი	სულ
სტანდარტული შეფასება	1,892,669	1,892,669
რეიტინგის გარეშე	25,601	25,601
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,918,270	1,918,270

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით -
სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	1,031,369	1,031,369
სტანდარტული შეფასება	1,435,747	1,435,747
დაბალი შეფასება	13,804	13,804
რეიტინგის გარეშე	79,948	79,948
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,560,868	2,560,868

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,815,718	11,769	-	-	2,827,487
სტანდარტული შეფასება	1,130,598	166,392	-	-	1,296,990
დაბალი შეფასება	369,056	176,236	-	7,131	552,423
რეიტინგის გარეშე	448,676	20,536	-	-	469,212
დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	-	-	212,134	10,883	223,017
	-	-	11,267	-	11,267
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,751,165	67,134	-	2,163	2,820,462
სტანდარტული შეფასება	616,665	84,564	-	4,284	705,513
დაბალი შეფასება	112,440	106,454	-	5,083	223,977
რეიტინგის გარეშე	149,099	1,818	-	-	150,917
დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	-	-	31,140	3,767	34,907
	-	-	73,374	12,908	86,282
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,733,636	103,160	-	308	1,837,104
სტანდარტული შეფასება	932,109	90,631	-	1,588	1,024,328
დაბალი შეფასება	108,045	69,942	-	561	178,548
რეიტინგის გარეშე	506,359	29,740	11	-	536,110
დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	-	-	115,794	2,125	117,919
	-	-	35,694	2,053	37,747
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,415,629	23,339	-	858	1,439,826
სტანდარტული შეფასება	758,684	54,826	-	1,640	815,150
დაბალი შეფასება	272,104	135,897	-	2,259	410,260
რეიტინგის გარეშე	189,021	964	267	-	190,252
დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	-	-	41,757	1,141	42,898
	-	-	65,618	17,301	82,919
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305

სალომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	58,481	295	-	-	58,776
სტანდარტული შეფასება	41,990	2,606	-	-	44,596
დაბალი შეფასება	19,639	7,215	-	-	26,854
რეიტინგის გარეშე	32,677	-	-	-	32,677
დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	-	-	1,003	-	1,003
	-	-	1,511	-	1,511
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	8,585	3,221	-	11,806
სტანდარტული შეფასება	8,337	2,733	-	11,070
დაბალი შეფასება	8,515	5,850	-	14,365
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	55,737	5,780	-	61,517
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	124,952

მოთხოვნები რეიტინგის გარეშე	1-ლი ეტაპი	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	25,267	25,267
	25,267	25,267

სხვა ფინანსური აქტივები რეიტინგის გარეშე	1-ლი ეტაპი	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	53,459	53,459
	53,459	53,459

გაცემული ფინანსური და შესრულების გარანტიები	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	307,607	24,337	-	331,944
სტანდარტული შეფასება	91,528	7,799	-	99,327
დაბალი შეფასება	58,376	3,334	-	61,710
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	1,193,179	9	-	1,193,188
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,650,690	35,479	744	1,686,913

აკრედიტივები	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	67,925	-	-	67,925
სტანდარტული შეფასება	1,743	-	-	1,743
დაბალი შეფასება	410	-	-	410
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	1,598	-	-	1,598
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	71,676	-	-	71,676

გამოუხმობი საკრედიტო ხაზები	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	581,310	1,415	-	582,725
სტანდარტული შეფასება	121,376	3,011	-	124,387
დაბალი შეფასება	12,986	4,561	-	17,547
რეიტინგის გარეშე დეფოლტირებული უფუნქციო სხვა	83,653	240	9	83,902
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	799,325	9,227	923	809,481

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგნის ტიპები, რომლებსაც ჯგუფი მიიღებს, მოიცავს უძრავ ქონებას, მოძრავ ქონებას, ასევე ფინანსურ აქტივებს (ანაბრებს, აქციებს და გარანტიებს) და სხვა რეგისტრირებულ გირავნობებს. უზრუნველყოფის საგნის შეფასება და ამუშავება ხდება საყოველთაოდ მიღებული სტანდარტების და უზრუნველყოფის საგნისთვის სპეციფიკური მითითებების თანახმად. ეს ტრანსაქციები სტრუქტურირებულია სამართლებრივად დამტკიცებული სტანდარტული ხელშეკრულებების ქვეშ, სადაც გირავ უზრუნველყოფილია საჯარო რეესტრით, რამდენადაც ეს შესაძლებელია. ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის თანაფარდობა ჯგუფის მფლობელობაში ამ პორტფელთან დაკავშირებით არსებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებასთან. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების 80.1%-მდე გადაფასებულია ბოლო ორი წლის განმავლობაში (2022 წლის 31 დეკემბერი: 78.6%, 2021 წლის 31 დეკემბერი: 76.0%). რაც შეეხება იპოთეკურ სესხებს, თუ სესხის უზრუნველყოფის საგნის ოფიციალურად დარეგისტრირება ვერ ხერხდება მისი მშენებლობის დასრულებამდე, შესაბამისი სესხი აისახება, როგორც არაუზრუნველყოფილი მიუხედავად იმისა, რომ ის, როგორც წესი, სამშენებლო კომპანიის კორპორაციული გარანტიით არის უზრუნველყოფილი.

სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის გარეშე	2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სესხის მოცულობის თანაფარდობა უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებასთან %								
		50%-ზე ნაკლები								
		50%-80%	80%-90%	90%-100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტი		
კომერციული სესხები	7,030,961	854,091	1,235,492	1,618,714	297,635	370,658	1,450,549	531,632	133,244	538,946
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.40%	0.61%	0.55%	0.42%	0.21%	2.63%	1.98%	4.45%	2.41%	2.54%
იპოთეკური სესხები	4,557,525	105,607	1,097,126	1,997,629	613,407	533,097	175,455	9,783	5,224	20,197
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	0.50%	2.22%	0.00%	0.24%	0.73%	0.78%	3.56%	1.23%	2.28%	2.09%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	4,073,022	241,068	885,575	1,131,643	358,909	314,671	981,784	82,058	26,254	51,060
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.76%	6.03%	0.01%	0.57%	0.79%	1.23%	3.85%	3.02%	4.57%	4.75%
სამომხმარებლო სესხები	4,699,969	2,266,702	815,573	919,577	330,004	257,059	87,651	8,396	4,722	10,285
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	2.80%	5.16%	0.01%	0.38%	0.83%	1.10%	5.61%	3.85%	4.36%	1.62%
სალომმარდო სესხები	150,228	-	4,362	49,324	93,706	1,083	790	941	-	22
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	0.92%	N/A	0.00%	0.06%	0.24%	16.25%	27.72%	76.09%	N/A	81.82%
მომხმარებლებზე გაყვნილი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით. მთლიანი	20,511,705	3,467,468	4,038,128	5,716,887	1,693,661	1,476,568	2,696,229	632,810	169,444	620,510

სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის გარეშე	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სესხის მოცულობის თანაფარდობა უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებასთან %								
		50%-ზე ნაკლები								
		50%-80%	80%-90%	90%-100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტი		
კომერციული სესხები	5,293,611	731,018	1,002,735	900,866	158,713	245,750	1,239,811	340,917	70,694	663,107
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.69%	2.73%	0.58%	1.18%	0.82%	1.56%	2.99%	1.18%	1.31%	1.01%
იპოთეკური სესხები	4,193,204	120,440	981,034	1,859,064	532,412	441,719	230,274	8,114	2,665	17,482
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	0.72%	2.45%	0.01%	0.38%	1.00%	1.45%	3.07%	4.42%	1.43%	4.06%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,825,663	405,003	885,724	966,056	278,684	280,462	800,119	73,083	30,447	106,085
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.66%	4.73%	0.02%	0.41%	0.92%	1.48%	2.92%	3.42%	4.59%	5.88%
სამომხმარებლო სესხები	3,602,054	1,794,034	629,846	694,153	217,045	174,755	83,286	4,926	1,196	2,813
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	3.76%	6.79%	0.03%	0.51%	1.36%	1.59%	4.58%	7.69%	0.92%	1.53%
სალომმარდო სესხები	164,554	-	8,590	58,481	94,082	2,044	1,338	-	-	19
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	3.31%	N/A	50.52%	0.07%	0.30%	13.65%	35.87%	n/a	N/A	84.21%
მომხმარებლებზე გაყვნილი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით. მთლიანი	17,079,086	3,050,495	3,507,929	4,478,620	1,280,936	1,144,730	2,354,828	427,040	105,002	729,506

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სულ მთლიანი საბალანსო დირექტორები	უზრუნველყოფის გარეშე	2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით								
		სესხის მოცულობის თანაფარდობა უზრუნველყოფის საგნის დირექტორებსთან %								
		50%-ზე ნაკლები	50%-80%	80%-90%	90%-100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტი	
კომერციული სესხები	5,380,396	688,491	4,711,008	1,396,633	167,960	341,335	1,193,148	524,524	197,306	394,991
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	2.90%	1.47%	1.09%	0.69%	1.04%	1.92%	2.50%	16.19%	1.87%	1.17%
იპოთეკური სესხები	4,022,058	94,513	715,692	1,556,323	651,029	519,179	440,231	11,085	4,739	29,267
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	0.82%	4.19%	0.02%	0.09%	0.66%	1.19%	3.41%	9.24%	2.15%	3.32%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,731,756	429,366	725,310	933,874	272,270	328,758	835,894	90,748	34,841	80,695
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.99%	5.89%	0.10%	0.27%	0.66%	1.65%	3.11%	4.59%	2.43%	9.47%
სამომხმარებლო სესხები	2,981,305	1,560,864	443,343	514,287	178,141	143,989	132,295	3,634	731	4,021
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	4.56%	8.07%	0.07%	0.36%	1.02%	1.43%	2.67%	11.23%	2.60%	3.13%
სალომბარდო სესხები	165,417	1	4,182	37,427	118,095	4,568	1,128	-	-	16
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.25%	N/A	0.02%	4.83%	0.09%	2.47%	2.48%	n/a	N/A	75.00%
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული დირექტორებით, მთლიანი	16,280,932	2,773,235	2,359,535	4,438,544	1,387,495	1,337,829	2,602,696	629,991	237,617	513,990

რესტრუქტურულიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

წლის განმავლობაში ჯგუფმა შეცვალა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მომხმარებლებზე გაცემულ გარკვეულ სესხებზე და ავანსებზე. ყველა ასეთი სესხი მანამდე გადაიტანებოდა, მინიმუმ, მეორე სტადიაზე, ხოლო დანაკარგების რეზერვი ფასდებოდა აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ინფორმაციას ფინანსურ აქტივებზე, რომელთა მოდიფიცირებაც მოხდა მაშინ, როცა მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასდა აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით:

2023 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები:

კომერციული სესხები	710,073	599
იპოთეკური სესხები	44,848	(131)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	168,593	(2,362)
სამომხმარებლო სესხები	287,667	(12,791)
სალომბარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,211,181	(14,685)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	839	138
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,212,020	(14,547)

ამორტიზებული დირექტორები მოდიფიკაციამდე	მოდიფიცირებით წარმოქმნილი წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
710,073	599
44,848	(131)
168,593	(2,362)
287,667	(12,791)
-	-
1,211,181	(14,685)
839	138
1,212,020	(14,547)

2022 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები:

კომერციული სესხები	621,067	2,169
იპოთეკური სესხები	73,863	(3,081)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	173,382	(2,524)
სამომხმარებლო სესხები	305,726	(25,835)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,174,038	(29,271)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,174,038	(29,271)

ამორტიზებული დირექტორები მოდიფიკაციამდე	მოდიფიცირებით წარმოქმნილი წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
621,067	2,169
73,863	(3,081)
173,382	(2,524)
305,726	(25,835)
1,174,038	(29,271)
1,174,038	(29,271)

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2021 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები:	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	მოდიფიცირებით წარმოქმნილი წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
კომერციული სესხები	437,979	388
იპოთეკური სესხები	132,638	530
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	243,217	(4,185)
სამომხმარებლო სესხები	271,896	(9,446)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,085,730	(12,713)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,085,730	(12,713)

იმ სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ადრე მოდიფიცირდა (როდესაც იყვნენ მეორე ან მესამე სტადიაზე) და ახლა მიკუთვნებულია პირველი სტადიისთვის, ხოლო მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასებულია 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ოდენობით, წარმოდგენილია ქვედა ცხრილში:

საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
კომერციული სესხები	96,127	(255)
იპოთეკური სესხები	63,193	(51)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	39,912	(98)
სამომხმარებლო სესხები	14,217	(49)
სალომბარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	213,449	(453)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	213,449	(453)

საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
კომერციული სესხები	10,100	(24)
იპოთეკური სესხები	72,919	(104)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	40,925	(129)
სამომხმარებლო სესხები	19,482	(204)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	143,426	(461)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	143,426	(461)

საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
კომერციული სესხები	19,521	(121)
იპოთეკური სესხები	81,892	(231)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	35,301	(347)
სამომხმარებლო სესხები	25,063	(633)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	161,777	(1,332)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	161,777	(1,332)

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2023				2022				2021			
	საქართველო	განვითარების ორგანიზაციის (ეთგო)	დბთ და სხვა უცხო ქვეყანა	სულ	საქართველო	განვითარების ორგანიზაციის (ეთგო)	დბთ და სხვა უცხო ქვეყანა	სულ	საქართველო	განვითარების ორგანიზაციის (ეთგო)	დბთ და სხვა უცხო ქვეყანა	სულ
აქტივები:												
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,465,026	974,224	603,582	3,042,832	1,419,835	1,453,123	622,770	3,495,728	812,315	417,228	264,909	1,494,452
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,733,899	-	18,759	1,752,658	2,342,829	54,175	20,302	2,417,306	1,909,220	-	8,719	1,917,939
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,194,483	2,258,203	428,129	4,880,815	1,792,192	2,436,465	115,092	4,343,749	1,462,826	953,739	147,396	2,563,961
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ორგანიზაციებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	19,531,162	16,987	699,918	20,248,067	16,303,440	16,340	16,841,603	15,335,870	17,750	17,750	644,546	15,998,166
ყველა სხვა აქტივი	1,246,815	146,974	75,949	1,469,738	1,070,174	119,933	521,823	1,268,672	381,722	178,108	56,998	1,186,694
	26,171,385	3,396,388	1,826,337	31,394,110	22,928,470	4,080,036	1,358,552	28,367,058	20,471,819	1,566,825	1,122,568	23,161,212
ვალდებულებები:												
კლიენტის ანაზღაურებები	15,083,091	1,189,517	4,504,208	20,776,816	13,018,270	978,029	4,277,762	18,274,061	11,219,941	897,834	1,963,663	14,081,438
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,369,365	2,234,149	529,515	5,133,029	2,622,788	2,066,922	501,784	5,191,494	1,581,588	2,447,879	88,995	4,118,462
გამომცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები	273,923	147,436	-	421,359	312,258	333,879	-	646,137	386,295	1,066,857	7,327	1,460,479
საიჯარო ვალდებულება	124,345	-	13,209	137,554	99,556	-	13,068	112,624	82,311	-	2,787	85,098
ყველა სხვა ვალდებულება	381,722	79,352	12,228	473,302	268,425	79,321	7,628	355,374	305,609	48,919	9,984	364,512
	18,232,446	3,650,454	5,059,160	26,942,060	16,321,297	3,458,151	4,800,242	24,579,690	13,575,744	4,461,489	2,072,756	20,109,989
წმინდა სახალანსო პოზიცია	7,938,939	(254,066)	(3,232,823)	4,452,050	6,607,173	621,885	(3,441,690)	3,787,368	6,896,075	(2,894,664)	(950,188)	3,051,223

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა ძირითადი სადებოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და რეგულარულ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ჯგუფი ფლობს საკმაოდ რეალიზებადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელს, რომელთა ლიკვიდაციაც მარტივად არის შესაძლებელი ფულადი ნაკადების მოულოდნელი შეწყვეტის შემთხვევაში. ჯგუფი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით. ამასთან, ჯგუფი ფლობს ფულად დებოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციას ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით. ბანკები ვალდებულები არიან, რომ შეინარჩუნონ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრა როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა წმინდა ფულად გადინებებთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ბრძანების თანახმად, სტრესულ პერიოდებს თუ არ ჩავთვლით, კოეფიციენტი 100%-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 125.2%-ს გაუტოლდა (2022 წ.: 132.4%, 2021 წ.: 124.0 %).

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ბანკს საკმარისი ბუფერი აქვს, რომელიც აღემატება წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის 100%-იან მოთხოვნას, რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის სოლიდური ბუფერი ნიშნავს სტაბილურ დაფინანსების წყაროებს ხანგრძლივი ვადით. ამ მიდგომის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ დაფინანსების მექანიზმი საკმარისად მოქნილია, რათა უზრუნველყოფს ლიკვიდურობა სხვადასხვა საბაზრო პირობებში. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 130.4% (2022 წ.: 131.9%; 2021 წ.: 132.5%), რაც საკმაოდ მაღალია სებ-ის მიერ მოთხოვნილ მინიმალურ სავალდებულო ბუფერზე.

ჯგუფი ასევე აბალანსებს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ვადებს და ახდენს უარყოფით გეგმებზე მაქსიმალური ლიმიტის რეგულარულ მონიტორინგს, ბანკის ინდივიდუალურ მთლიან საზედამხებდველო კაპიტალთან შედარებით, რომელიც გამოითვლება სებ-ის რეგულაციის შესაბამისად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით, გარდა სხვა ვალდებულებებისა, რომლებიც წარმოდგენილია საბალანსო ღირებულებებით ამ ვალდებულებების მოკლევადიანი ხასიათის გამო. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, ჯგუფის მოლოდინით, ბევრი მომხმარებელი არ მოითხოვს ვალდებულებების დაფარვას იმ უადრესი თარიღით, რომლითაც შეიძლება ბანკს დაევალოს გადახდა; და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულადი ნაკადებს, რომელიც ეფუძნება დეპოზიტების ვადაზე ადრე გატანის ისტორიულ მონაცემებს.

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვეზე ნაკლები	3-12 თვე	1-5 წელი	5 წელზე მეტი	სულ
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	8,744,192	10,559,751	1,964,484	73,382	21,341,809
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,777,141	560,049	1,756,366	836,493	5,930,049
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	406	40,986	374,564	83,158	499,114
საიჯარო ვალდებულება	8,990	26,372	96,425	26,499	158,286
სხვა ვალდებულებები	134,313	13,032	2,369	133	149,847
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	11,665,042	11,200,190	4,194,208	1,019,665	28,079,105
ფინანსური ვალდებულებები					
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	8,311,907	8,362,015	1,951,705	342,592	18,968,219
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,380,461	570,588	1,284,397	654,002	5,889,448
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	7,849	343,213	411,265	-	762,327
საიჯარო ვალდებულება	7,458	21,841	76,111	16,756	122,166
სხვა ვალდებულებები	137,675	14,768	1,030	118	153,591
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	11,845,350	9,312,425	3,724,508	1,013,468	25,895,751
ფინანსური ვალდებულებები					
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	5,355,862	7,318,350	1,645,710	352,824	14,672,746
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,815,237	535,469	1,752,690	610,949	4,714,345
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	37,586	244,739	1,437,825	-	1,720,150
საიჯარო ვალდებულება	5,967	16,099	65,185	10,992	98,243
სხვა ვალდებულებები	171,819	3,192	2,015	18	177,044
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	7,386,471	8,117,849	4,903,425	974,783	21,382,528

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	3 თვეზე ნაკლები	3-12 თვე	1-დან მეტი	5 წელზე მეტი	სულ
2023 წლის 31 დეკემბერი	1,349,928	636,409	1,009,256	27,560	3,023,153
2022 წლის 31 დეკემბერი	1,280,906	625,011	778,275	30,294	2,714,486
2021 წლის 31 დეკემბერი	1,010,650	663,865	885,895	17,546	2,577,956

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა გარანტია ან პირობითი ვალდებულება არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში. პირველადი კაპიტალის უვადო თამასუქები წარმოდგენილია „ხუთ წელზე მეტი“ კატეგორიაში, ვინაიდან ხელმძღვანელობა ამ ვადაზე უფრო ადრე მათ დაფარვას არ მოელოს.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. ჯგუფი ახორციელებს საბაზრო რისკის კლასიფიცირებას სავაჭრო ან არა-სავაჭრო პორტფელებად. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და მოწმდება მგრძობელობის ანალიზების გამოყენებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოცემული ცხრილი ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობას საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ ცვლილებაზე, როდესაც სხვა ცვლადები უცვლელია:

კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის დასაშვები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ცვლადი განაკვეთის არა-სავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს. საბაზრო პუნქტებში შესული ცვლილებები გამოითვლება ბოლო თვის განმავლობაში ცვალებადი განაკვეთების ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრების გამრავლებით შესაბამის ცვლად განაკვეთებზე. 2023 წლის, 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში მგრძობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

<i>ვალუტა</i>	<i>საბაზისო ერთეულის ზრდა 2023</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2023</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2023</i>
ლარი	22	6,541	2,289
ევრო	8	707	2
აშშ დოლარი	12	813	101
<i>ვალუტა</i>	<i>საბაზისო ერთეულის კლება 2023</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2023</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2023</i>
ლარი	22	(6,541)	(2,289)
ევრო	8	(707)	(2)
აშშ დოლარი	12	(813)	(101)
<i>ვალუტა</i>	<i>საბაზისო ერთეულის ზრდა 2022</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2022</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2022</i>
ლარი	14	2,432	1,348
ევრო	24	3,732	107
აშშ დოლარი	21	1,624	1,022
<i>ვალუტა</i>	<i>საბაზისო ერთეულის კლება 2022</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2022</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2022</i>
ლარი	14	(2,432)	(1,348)
ევრო	24	(3,732)	(107)
აშშ დოლარი	21	(1,624)	(1,022)
<i>ვალუტა</i>	<i>საბაზისო ერთეულის ზრდა 2021</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2021</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2021</i>
ლარი	53	6,733	5,516
ევრო	2	238	-
აშშ დოლარი	5	355	-
<i>ვალუტა</i>	<i>საბაზისო ერთეულის კლება 2021</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2021</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2021</i>
ლარი	53	(6,733)	(5,516)
ევრო	2	(238)	-
აშშ დოლარი	5	(355)	-

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სეზ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ხდება ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებში გამოხატულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე ჯგუფს 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების დინამიკის გავლენას, როდესაც ყველა სხვა ცვლადი მუდმივია მოგება-ზარალის ანგარიშში. ქართულ ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების დინამიკის გავლენა გამოითვლება, როგორც 12 თვის განმავლობაში სავალუტო კურსის ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრა. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას. 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის, 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მგრძობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	სავალუტო კურსის ცვლილება, %	დაბეგვრამდე მოგების ეფექტი	სავალუტო კურსის ცვლილება, %	დაბეგვრამდე მოგების ეფექტი	სავალუტო კურსის ცვლილება, %	დაბეგვრამდე მოგების ეფექტი
	2023		2022		2021	
ევრო	8.8%	(400)	13.4%	1,179	8.6%	209
აშშ დოლარი	4.9%	1,511	10.9%	4,018	6.4%	1,027

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარ გადახდის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაჰენტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთების შემცირდება, ან სხვა საკრედიტო პროდუქტების შემთხვევაში, ან მსგავსი მიზეზით.

ჯგუფი ნაადრევი გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ მაჩვენებლებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე.

ეს მოდელი არ განასხვავებს გადახდის სხვადასხვა მიზეზს (მაგ. ადგილის გამოცვლა, რეფინანსირება და რესტრუქტურირება) და ითვალისწინებს წინსწრებით გადახდის ჯარიმების ეფექტს ჯგუფის შემოსავალზე.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

წინასწარ გადახდის რისკის მოსალოდნელი ეფექტი ჯგუფის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე 2023 წლის 31 დეკემბრით, 2022 წლის 31 დეკემბრითა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	<u>ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე</u>
2023 წ.	(71,177)
2022 წ.	(51,899)
2021 წ.	(52,552)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი.

კიბერთავდასხმების რისკი, ფულის გათეთრების და კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი

საინფორმაციო უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი ბოლო რამდენიმე წელიწადში გაიზარდა და რამდენიმე მსხვილ ორგანიზაციაზე კიბერთავდასხმები განხორციელდა. საბედნიეროდ, ჯგუფის ოპერაციებზე არსებითი გავლენა ამას არ მოუხდენია და ჯგუფიდან მონაცემებს არ გაუჟონავს. ბოლო რამდენიმე წელიწადში ჯგუფმა გააფართოვა თავისი ოპერაციები და ყურადღება გადაიტანა საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების გაციფრულებაზე, შესაბამისად, გაიზარდა ელექტრონული დანაშაულებიც, მათ შორის თაღლითობაც, თუმცა ამას მნიშვნელოვანი ზარალი არ გამოუწვევია. ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკები, რომელთაგან დასაცავად ბანკს ზომები აქვს მიღებული, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით იზრდება. ბანკს მარეგულირებელი და საზედამხედველო ორგანოები მკაცრ მოთხოვნებს უყენებენ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით. ამ მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს იძულების ღონისძიებები მარეგულირებლის მხრიდან, რამაც შესაძლოა განაპირობოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითი გავლენა ჯგუფის რეპუტაციაზე.

ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

*(ათას ლარში)***27. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საოპერაციო გარემო**

ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილი კონცენტრირებულია საქართველოში. რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არა აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის ის, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები საქართველოს განუვითარებელი საკრედიტო და საფონდო ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორისაა ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ხელს უწყობს ბიზნესრისკების შემცირებას საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

რეგიონის არასტაბილურობა

საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული და არ არის მნიშვნელოვნად დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. თუმცა იგი დამოკიდებულია რეგიონის, კერძოდ, თავისი სავაჭრო პარტნიორების, რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ეკონომიკაზე. რეგიონში მიმდინარეობს გეოპოლიტიკური დამაბულობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა და სამხედრო კონფლიქტი, რამაც შეიძლება ჩვენს ბიზნესსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე უარყოფითი გავლენა მოახდინოს.

ჯგუფი აქტიურად ახდენს რეგიონული და ადგილობრივი ბაზრის პირობების და პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან დაკავშირებული რისკების მონიტორინგს და აგრეთვე აკვირდება საქართველოს მთავრობის საპასუხო ზომებს. იგი ახდენს სტრესულ და სცენარების ტესტირებას, რათა შეაფასოს გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შეიმუშავეს რეაგირების სტრატეგიები და სამოქმედო გეგმები მართალია, ფინანსური ბაზრის რყევები და გეოპოლიტიკური დამაბულობა უარყოფითად აისახება რეგიონის სავაჭრო პარტნიორებზე, საქართველოს პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმი და კარგად დივერსიფიცირებული ეკონომიკა, ერთ ქვეყანაზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით, ქვეყანას საშუალებას აძლევს, უფრო მედეგი იყოს რეგიონული საგარეო შოკების მიმართ.

კაპიტალის რისკი

ბანკს აქვს რისკი იმისა, რომ ვერ დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებულ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალურ მოთხოვნებს. ბანკი, საქართველოს ყველა რეგულირებული ფინანსური დაწესებულების მსგავსად, ვალდებულია დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებული გარკვეული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები. კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობამ, შესაძლოა, არსებითი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფზე და ხელი შეუშალოს მისი სტრატეგიული მიზნების მიღწევას.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**კაპიტალის რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის სქემის ფარგლებში, ჯგუფი მუდმივად ახდენს საბაზრო პირობების მონიტორინგს და ამოწმებს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ატარებს სტრესის და სცენარების ტესტირებას, რათა შეამოწმოს თავისი პოზიცია არასახარბიელო ეკონომიკის, ბაზრის და მარეგულირებელი გარემოს პირობებში. ხელმძღვანელობა და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აკონტროლებს კაპიტალის პოზიციას, რათა საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს გონივრული მართვა და დროული ღონისძიებები. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 31-ე შენიშვნა.

ახალი რისკები

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ახალი რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი.

ჯგუფმა კლიმატის რისკი ახალ რისკად განსაზღვრა. კლიმატის რისკი განისაზღვრა, როგორც ახალი რისკი 2021 წელს მას შემდეგ, რაც პირველად მოვახდინეთ კლიმატის რისკის არსებობის შეფასება. კლიმატის რისკი ცვალებადი რისკია და ჩვენ ვაანალიზებთ რისკის განმაპირობებელ ფაქტორებს, რომლებიც ზოგიერთი სექტორისთვის შეიძლება არსებითი იყოს. კლიმატთან დაკავშირებული რისკი არის ფინანსური ზარალის და/ან ჯგუფის რეპუტაციის შელახვის რისკი ნახშირბადის უფრო დაბალი ემისიების ეკონომიკაზე გადასვლის დაჩქარების შედეგად, ასევე რეალური ფიზიკური ზიანის მატერიალიზება, რაც შეიძლება დადგეს მწვავე ან ქრონიკული სტიქიური მოვლენების გამო. სხვებთან ერთად, გარდამავლობის (უფრო დაბალი ემისიების ეკონომიკაზე გადასვლის) და ფიზიკურმა რისკებმა შეიძლება გავლენა მოახდინოს ჩვენი მომხმარებლების საქმიანობაზე და ფინანსურ მდგომარეობაზე და მათ უნარზე, რომ დაფარონ სესხები.

ბანკმა ჩაატარა ხარისხობრივი ანალიზი, რათა გარკვეულიყო, სხვადასხვა სცენარის პირობებში როგორ შეიძლება იმოქმედოს დაბალი ემისიების ეკონომიკაზე გადასვლის და კლიმატური ცვლილების ფიზიკურმა ეფექტებმა ბანკის საკრედიტო, ლიკვიდურობის, კაპიტალის, საბაზრო, საოპერაციო და რეპუტაციის რისკზე „მოკლევადიან“ (ანუ ერთიდან ორ წლამდე) და „ძალიან გრძელვადიან“ (ანუ შვიდ წელზე მეტი) პერსპექტივაში. მიიჩნევა, რომ რისკები მომდევნო წლებში დაბალია. ამის მიუხედავად, რეპუტაციის რისკი შეიძლება დადგეს, თუ კლიმატური ღონისძიებები არ იქნება საკმარისად ამბიციური და სანდო. 2024 წელს უფრო რაოდენობრივ მეთოდს მივმართავთ არსებობის შესაფასებლად სხვადასხვა სცენარში, გარდა კაპიტალსა და პორტფელზე გავლენების მოდელირებისა. გარდა ამისა, ბანკმა ჩაატარა გარდამავლობის და ფიზიკური რისკების ხარისხობრივი ანალიზი იმ სექტორებისთვის, რომელშიც საქმიანობენ ჩვენი კორპორაციული კლიენტები და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები. ანალიზის შედეგების მიხედვით, მიუხედავად იმისა, რომ როგორც მკაცრმა კლიმატურმა პოლიტიკამ (გარდამავლობის რისკები), ისე კლიმატის უკონტროლო ცვლილებამ (ფიზიკური რისკები) შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს მსესხებლის გადახდისუნარიანობაზე და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაზე მომავალში (2030 წლიდან), მოსალოდნელია, რომ მომდევნო წლებში რისკი დაბალი იქნება ჩვენი კომერციული პორტფელისთვის და სავარაუდოდ არ მოახდენს გავლენას საკრედიტო ზარალის ამჟამინდელ პროგნოზზე. ჩვენი ამჟამინდელი ამოსავალი წერტილია კლიმატური პოლიტიკა, რომელიც მხარს უჭერს დაბალნახშირბადიანი სექტორებზე გადასვლას და დაბალ და მინიმალურ ფიზიკურ რისკებს. ჩვენი აზრით, კონკურენტუნარიანობის დაკარგვის არაპირდაპირი ხარჯები მინიმალურია. უფრო ამბიციური გადასვლა დაბალნახშირბადიან სექტორებზე, პოლიტიკის მიხედვით, გაზრდიდა კაპიტალის ხარჯს, რასაც ჯამში უარყოფითი გავლენა ექნებოდა ჩვენი მაღალნახშირბადიანი სექტორების პორტფელზე. კლიმატის რისკი ამჟამად იმართება გარიგების დონეზე გაძლიერებული წინასწარი შეფასების (დიუ დილიჯენსი) მიდგომით, რა დროსაც გარკვეული სექტორების მსესხებლები განიხილებიან უფრო მაღალი რისკის მქონედ ჩვენი სტატისტიკური მონაცემების გრაფებზე. უფრო მაღალ რისკებად მიჩნეული რისკების შერბილების თაობაზე დამატებითი ინსტრუქციები იქმნება.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ახალი რისკები (გაგრძელება)

კლიმატის რისკის ჩვენი ამჟამინდელი შეფასება რეტროსპექტიულია და ითვალისწინებს მხოლოდ ამინდთან დაკავშირებულ მოვლენებს ბოლო წლებიდან. 2024 წელს ჩვენ ვაპირებთ პერსპექტიული (საპროგნოზო) მიდგომის დანერგვას, რომლითაც კლიმატური სცენარები მოახდენს გავლენას ამინდთან დაკავშირებული მოვლენების ალბათობაზე და ინტენსივობაზე ჩვენს პორტფელში. საერთო ჯამში, კლიმატის ცვლილების შედეგები თავიანთი ხასიათით უფრო გრძელვადიანი იქნება, თანმდევი განუსაზღვრელობის დონით, და არ მოქმედებს მიმდინარე პერიოდის სააღრიცხვო განსჯასა და შეფასებებზე. ამის გამო ფინანსურ ანგარიშგებაში დამატებითი განმარტებითი შენიშვნები არ არის წარმოდგენილი. კლიმატთან დაკავშირებული რისკების პოტენციური გავლენა ექვემდებარება შემდგომ ანალიზს მომავალში.

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით:

2023 წლის 31 დეკემბერს სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სულ საინვესტიციო ქონება	-	-	127,924	127,924
მიწის	-	-	4,844	4,844
საცხოვრებელი ქონება	-	-	87,758	87,758
არასაცხოვრებელი ქონება	-	-	35,322	35,322
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	6,944	4,349,655	108	4,356,707
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	10,942	-	10,942
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,042,832	-	-	3,042,832
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,752,658	-	1,752,658
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	-	528,032	-	528,032
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	19,491,361	19,491,361
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	25,779	-	25,779
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	-	20,796,389	-	20,796,389
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,752,208	1,376,804	5,129,012
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	270,524	148,134	418,658
საიჯარო ვალდებულება	-	13,209	125,856	139,065

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სულ საინვესტიციო ქონება	-	-	170,629	170,629
მიწის	-	-	9,009	9,009
საცხოვრებელი ქონება	-	-	112,890	112,890
არასაცხოვრებელი ქონება	-	-	48,730	48,730
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	4,744	3,960,360	108	3,965,212
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	39,270	-	39,270
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,495,728	-	-	3,495,728
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	2,417,306	-	2,417,306
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	-	385,800	-	385,800
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	16,246,726	16,246,726
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	59,020	-	59,020
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	-	18,241,016	-	18,241,016
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,974,909	1,192,800	5,167,709
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	490,691	151,845	642,536
საიჯარო ვალდებულება	-	13,068	102,825	115,893
2021 წლის 31 დეკემბერს				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სულ საინვესტიციო ქონება	-	-	231,707	231,707
მიწის	-	-	11,762	11,762
საცხოვრებელი ქონება	-	-	152,167	152,167
არასაცხოვრებელი ქონება	-	-	67,778	67,778
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	5,242	2,558,611	108	2,563,961
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	135,079	-	135,079
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,494,452	-	-	1,494,452
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,917,939	-	1,917,939
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	15,615,284	15,615,284
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	7,865	-	7,865
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	-	14,056,936	-	14,056,936
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,453,121	665,341	4,118,462
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,316,918	215,791	1,532,709
საიჯარო ვალდებულება	-	2,787	89,018	91,805

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ქვემოთ აღწერილია შეფასების ხერხებით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ჯგუფმა გამოიყენა ის დაშვებები, რომლებსაც, ჯგუფის აზრით, დაეყრდნობიან ბაზრის მონაწილეები ინსტრუმენტის შეფასების დროს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს, სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს და ოფციონის კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდებია მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება დღევანდელი ღირებულების გაანგარიშება და ასევე სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელი. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსის, საპროცენტო განაკვეთის მრუდის და ნაგულისხმევი მერყეობის ჩათვლით.

სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ნაწილი კოტირებული წილობრივი და სავალო ფასიანი ქაღალდებია. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომელთა შეფასება ხდება შეფასების სისტემით ან ფასწარმოქმნის მოდელით, შედგება არაკოტირებული კაპიტალის და სასესხო ფასიანი ქაღალდებისაგან. ეს ფასიანი ქაღალდები შეიძლება შეფასდეს მეთოდით, რომელიც ზოგჯერ შეიცავს მხოლოდ საბაზრო ემპირიულ მონაცემებს, ხოლო სხვა დროს შეიძლება გამოყენებულ იქნას როგორც ემპირიული, ისე არაემპირიული მონაცემები. არაემპირიული მონაცემი მოიცავს ვარაუდს ინვესტირებული საწარმოს სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტირებული საწარმო.

აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება მოცემულია განმარტებით შენიშვნებში

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე და მესამე დონეში სამართლიანი ღირებულებები ფასდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდის გამოყენებით. მსგავსი საკრედიტო რისკის, ვალუტის და დარჩენილი ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტების მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთები გამოიყენება, როგორც დისკონტირების განაკვეთი შეფასების მოდელში.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების ცვლილების დინამიკა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული მე-3 დონის ფინანსური აქტივების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება:

	<i>31 დეკემბერს 2020</i>	<i>31 დეკემბერს 2021</i>	<i>31 დეკემბერს 2022</i>	<i>31 დეკემბერს 2023</i>
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები				
კაპიტალში ინვესტიციის ფასიანი ქაღალდები	108	108	108	108
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მესამე დონის არაფინანსური აქტივების ცვლილების დინამიკა				

ყველა საინვესტიციო ქონება მესამე დონეს მიეკუთვნება. მათი საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაზე გავლენა, რომლებიც ძირითადი დაშვებების ცვლილებების სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული

ქვემოთ წარმოდგენილი ცხრილი გვიჩვენებს მე-3 დონის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებზე გავლენას გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გამოყენებით:

	გონივრულ ფარგლებში შესაძლო		გონივრულ ფარგლებში შესაძლო		გონივრულ ფარგლებში შესაძლო	
	საბალანსო ღირებულება	ალტერნატიული დაშვებების ეფექტი	საბალანსო ღირებულება	ალტერნატიული დაშვებების ეფექტი	საბალანსო ღირებულება	ალტერნატიული დაშვებების ეფექტი
	2023		2022		2021	
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები კაპიტალში ინვესტიციის ფასიანი ქაღალდები	108	+/- 16	108	+/- 16	108	+/- 16

იმისთვის, რომ განესაზღვრა გონივრულად შესაძლო ალტერნატიული ვარაუდები, ჯგუფმა განახორციელა მოდელის არაემპირიული მთავარი ინფორმაციის კორექტირება შემდეგნაირად:

კაპიტალისათვის ჯგუფმა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადი დააკორექტირა მისი 10%-ით გაზრდით ან შემცირებით, რომელიც ჯგუფის აზრით ექცევა რეალურად დასაშვები ალტერნატივების ფარგლებში. ჯგუფის მოსაზრება ეყრდნობა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადებს, რომლებსაც იყენებენ ანალოგიური კომპანიები საქმიანობის იმავე სფეროსა და იმავე გეოგრაფიულ არეალში.

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არაემპირიული მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია საინვესტიციო ქონების მესამე დონის შეფასებისთვის:

საინვესტიციო ქონება	2023 წლის 31 დეკემბერი	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამონაგადი მონაცემები	მინ	მაქს	საშუალო შეწონილი	სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	მინ	მაქს	საშუალო შეწონილი
	მიწა	127,924								
მიწა განვითარებისთვის	4,844									
მიწა განვითარებისთვის	4,505	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ღირებულება	0.012	2.220	1.033	კვადრატული მეტრი, მიწა	32	20,000	4,026
სასოფლო-სამეურნეო მიწა	339	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ღირებულება	0.001	0.709	0.337	კვადრატული მეტრი, მიწა	310	140,000	19,296
საცხოვრებელი ქონება	87,758	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ღირებულება	0.049	5.466	1.004	კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	18	3,170	225
არასაცხოვრებელი ქონება	35,322									
არასაცხოვრებელი ქონება	35,322	საბაზრო მიდგომა	ქონების ღირებულება	22.870	3,838.861	1,321.071	კვადრატული მეტრი, მიწა კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	50 32	23,884 3,000	2,684 984

* ამ ცხრილში წარმოდგენილი არაემპირიული მონაცემების ფასი, განაკვეთი და ღირებულება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოხილვა, გარდა იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისა, რომელთა საბალანსო ღირებულებები გონივრულობის ფარგლებში უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა (გაგრძელება)

	2023 წლის 31 დეკემბერს			2022 წლის 31 დეკემბერს		
	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულებით მოგება ზარალში ასახვით	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულებით მოგება ზარალში ასახვით
ფინანსური აქტივები						
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	20,248,067	-	-	16,841,603	-	-
მოთხოვნები და სხვა სესხები	3,530	-	-	3,398	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	7,098	-	-	4,912	-
სავალო ინსტრუმენტები	524,108	4,349,609	-	378,537	3,960,300	-
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები უცხოურ ვალუტაში	-	-	-	-	-	-
სულ	25,571,195	4,356,707	-	23,136,572	3,965,212	39,270
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტის ანაბრები და თამასუქები	20,776,816	-	-	18,274,061	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,133,029	-	-	5,191,494	-	-
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	421,359	-	-	646,137	-	-
საიჯარო ვალდებულება	137,554	-	-	112,624	-	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულება (სხვა ვალდებულებებში)	104,874	-	-	67,148	-	-
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები უცხოურ ვალუტაში	-	-	-	-	-	-
სულ	26,573,632	-	25,779	24,291,464	59,020	7,865

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, სხვა უფრო მცირე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც არსებითად უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

	2023 წლის 31 დეკემბერს		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არაღიარებული შემოსულობა (ზარალი)
ფინანსური აქტივები			
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	524,108	528,032	3,924
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	20,248,067	19,491,361	(756,706)
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტის ანაბრები და თამასუქები	20,776,816	20,796,389	(19,573)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,133,029	5,129,012	4,017
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	421,359	418,658	2,701
საიჯარო ვალდებულება	137,554	139,065	(1,511)
სულ არაღიარებული ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიანი ღირებულებაში			(767,148)

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული (გაგრძელება)

	2022 წლის 31 დეკემბერს			2021 წლის 31 დეკემბერს		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არაღიარებული შემოსულობა (ზარალი)	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არაღიარებული შემოსულობა (ზარალი)
ფინანსური აქტივები						
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოკარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	378,537	385,800	7,263	-	-	-
	16,841,603	16,246,726	(594,877)	15,998,166	15,615,284	(382,882)
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	18,274,061	18,241,016	33,045	14,081,438	14,056,936	24,502
ვალდებულებების საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,191,494	5,167,709	23,785	4,118,462	4,118,462	-
გამომცემელი სავალო ფასიანი ქაღალდები	646,137	642,536	3,601	1,460,479	1,532,709	(72,230)
საიჯარო ვალდებულება	112,624	115,893	(3,269)	85,098	91,805	(6,707)
სულ არაღიარებული ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			(530,452)			(437,317)

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაზრებს, განსაზღვრული ვადის არმქონე შემნახველ ანგარიშებს და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, ფიქსირებული განაკვეთის მქონე, ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მსგავს ფინანსურ ინსტრუმენტებზე საწყისი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთებისა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის. ერთ წლამდე ვადის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში, დაშვებულია, რომ მათი საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა და საკრედიტო ბარათებისა, როგორც ქვემოთ არის აღწერილი. ჯგუფის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 27-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

2023 წლის 31 დეკემბერი								
მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,358,521	684,311	-	-	-	-	3,042,832	
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,733,899	-	-	-	-	18,759	1,752,658	
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,492,313	2,587,018	374,800	227,208	165,913	31,111	2,452	4,880,815
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,190	2,870,703	1,353,016	2,771,695	5,370,552	2,964,992	4,915,919	20,248,067
მოთხოვნები და სხვა სესხები	463	2,963	13	91	-	-	-	3,530
სულ	5,586,386	6,144,995	1,727,829	2,998,994	5,536,465	2,996,103	4,937,130	29,927,902
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	5,553,799	3,164,093	1,509,258	8,902,129	1,080,299	513,720	53,518	20,776,816
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	476,646	2,297,284	84,200	420,567	795,241	554,167	504,924	5,133,029
გამომწეული სავალი ფასიანი ქაღალდები	-	406	25,135	13,388	294,075	5,197	83,158	421,359
საიჯარო ვალდებულება	-	8,783	8,535	16,287	53,705	29,335	20,909	137,554
სულ	6,030,445	5,470,566	1,627,128	9,352,371	2,223,320	1,102,419	662,509	26,468,758
წმინდა	(444,059)	674,429	100,701	(6,353,377)	3,313,145	1,893,684	4,274,621	3,459,144
დაგროვილი გაბი	(444,059)	230,370	331,071	(6,022,306)	(2,709,161)	(815,477)	3,459,144	
2022 წლის 31 დეკემბერი								
მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,764,823	730,905	-	-	-	-	3,495,728	
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,396,567	-	437	-	-	-	20,302	2,417,306
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	947,377	2,315,415	536,087	217,956	142,195	182,498	2,221	4,343,749
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,204	2,087,352	1,241,786	2,116,316	4,570,794	2,416,951	4,404,200	16,841,603
მოთხოვნები და სხვა სესხები	1,733	1,055	-	610	-	-	-	3,398
სულ	6,114,704	5,134,727	1,778,310	2,334,882	4,712,989	2,599,449	4,426,723	27,101,784
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	5,433,605	2,811,267	1,297,146	6,962,098	1,224,218	279,175	266,552	18,274,061
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	701,208	2,598,973	134,173	382,919	658,256	356,138	359,827	5,191,494
გამომწეული სავალი ფასიანი ქაღალდები	-	7,786	51,107	281,718	109,683	195,843	-	646,137
საიჯარო ვალდებულება	-	6,696	6,908	13,689	45,734	26,920	-	112,624
სულ	6,134,813	5,424,722	1,489,334	7,640,424	2,037,891	858,076	639,056	24,224,316
წმინდა	(20,109)	(289,995)	288,976	(5,305,542)	2,675,098	1,741,373	3,787,667	2,877,468
დაგროვილი გაბი	(20,109)	(310,104)	(21,128)	(5,326,670)	(2,651,572)	(910,199)	2,877,468	
2021 წლის 31 დეკემბერი								
მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,265,780	228,672	-	-	-	-	1,494,452	
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,893,732	7,744	7,744	-	-	-	8,719	1,917,939
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,157,889	1,282,083	7,083	12,486	12,998	88,776	2,646	2,563,961
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2,965	3,046,019	937,783	1,981,480	4,000,593	2,276,915	3,752,411	15,998,166
მოთხოვნები და სხვა სესხები	21,502	190	-	1,740	-	-	-	23,432
სულ	4,341,868	4,564,708	952,610	1,995,706	4,013,591	2,365,691	3,763,776	21,997,950
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	2,510,537	2,783,739	1,177,931	6,049,579	844,999	448,276	266,377	14,081,438
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	170,411	1,635,122	147,011	343,720	903,976	509,173	409,049	4,118,462
გამომწეული სავალი ფასიანი ქაღალდები	-	37,429	16,376	169,718	1,014,078	222,878	-	1,460,479
საიჯარო ვალდებულება	-	5,993	5,596	10,037	34,020	22,171	7,281	85,098
სულ	2,680,948	4,462,283	1,346,914	6,573,054	2,797,073	1,202,498	682,707	19,745,477
წმინდა	1,660,920	102,425	(394,304)	(4,577,348)	1,216,518	1,163,193	3,084,069	2,252,473
დაგროვილი გაბი	1,660,920	1,763,345	1,369,041	(3,208,307)	(1,991,789)	(828,596)	2,252,473	

ჯგუფის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური აქტივების რეალიზაციაზე. საქართველოს ბანკზე, სადაც ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილია თავმოყრილი, ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან. მიმდინარე ანგარიშების ისტორიული სტაბილურობის ასახვის მიზნით ჯგუფი გამოითვლის მიმდინარე ანგარიშების მინიმალურ ყოველდღიურ ნაშთს ბოლო ორი წლის განმავლობაში და ამ თანხას ზემოთ მოყვანილ ცხრილში ასახავს „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში. დანარჩენი მიმდინარე ანგარიშები შესულია „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი ნასესხები სახსრების გადაფარვის შესაბამისობაში მოსაყვანად მის უზრუნველსაყოფად დაგირავებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებთან, ეს ფასიანი ქაღალდები შევიდა „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. იმის გათვალისწინებით, რომ საკრედიტო ბარათებს არ აქვს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფარვის ვადები, ზემოაღნიშნული განაწილება კატეგორიებად ხდება დაფარვის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით.

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

ჯგუფის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- ანაზრები;
- საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები;
- გაცემული სესხები;
- შემოსულობა ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან;
- სესხის ძირითადი თანხის დაფარვები;
- საპროცენტო შემოსავალი; და
- მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაზრები და თამასუქები შეადგენდა 20,776,816 ლარს (2022 წ.: 18,274,061 ლარი, 2021 წ.: 14,081,438 ლარი) და წარმოადგენდა ჯგუფის მთლიანი ვალდებულებების 77%-ს (2022 წ.: 74%, 2021 წ.: 70%). ეს სტაბილური და დივერსიფიცირებული თანხები კვლავაც ჯგუფის დაფინანსების უმთავრესი წყაროა. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე დავალიანება შეადგენდა 5,133,029 ლარს (2022 წ.: 5,191,494 ლარი, 2021 წ.: 4,118,462 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 19%-ია (2022 წ.: 21%, 2021 წ.: 20%). 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები შეადგენდა 421,359 ლარს (2022 წ.: 646,137 ლარი, 2021 წ.: 1,460,479 ლარი) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 2%-ს (2022 წ.: 3%, 2021 წ.: 7%).

დირექტორთა საბჭოს აზრით ჯგუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს არსებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მათი ამოღება ან გასტუმრება მოსალოდნელი, გარდა კლიენტების ანაზრების მიმდინარე ანგარიშებისა და თამასუქებისა, რომლებიც შესულია „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში, იმის გათვალისწინებით, რომ შესაბამისი სახელშეკრულებო ვადა შეიძლება ბევრად უფრო გახანგრძლივდეს:

	2023 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,042,832	-	3,042,832
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,733,899	18,759	1,752,658
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	4,681,339	199,476	4,880,815
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	6,996,604	13,251,463	20,248,067
მოთხოვნები და სხვა სესხები	3,530	-	3,530
გადახდილი ავანსი	25,154	6,878	32,032
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე	-	271,712	271,712
აქტივის გამოყენების უფლება	-	134,422	134,422
საინვესტიციო ქონება	-	127,924	127,924
ძირითადი საშუალებები	-	404,303	404,303
გუდვილი	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	76	144,281	144,357
მოგების გადასახადის აქტივები	464	-	464
სხვა აქტივები	283,974	6,178	290,152
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	27,389	-	27,389
სულ აქტივები	16,795,261	14,598,849	31,394,110
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	19,129,279	1,647,537	20,776,816
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,278,697	1,854,332	5,133,029
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	38,929	382,430	421,359
საიჯარო ვალდებულება	33,605	103,949	137,554
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	85,809	38,588	124,397
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	185,440	13,618	199,058
სხვა ვალდებულებები	149,847	-	149,847
სულ ვალდებულებები	22,901,606	4,040,454	26,942,060
წმინდა	(6,106,345)	10,558,395	4,452,050

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2022 წლის 31 დეკემბერს			2021 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,495,728	-	3,495,728	1,494,452	-	1,494,452
მითხოვნილი საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,397,004	20,302	2,417,306	1,909,220	8,719	1,917,939
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	4,016,835	326,914	4,343,749	2,459,541	104,420	2,563,961
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მითხოვნილი	5,449,658	11,391,945	16,841,603	5,968,247	10,029,919	15,998,166
მითხოვნილი და სხვა სესხები	3,398	-	3,398	23,432	-	23,432
გადახდილი ავანსი	43,825	3,351	47,176	56,558	1,602	58,160
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე	-	119,924	119,924	-	3,216	3,216
აქტივის გამოყენების უფლება	-	115,404	115,404	-	77,676	77,676
საინვესტიციო ქონება	-	170,629	170,629	-	231,707	231,707
ძირითადი საშუალებები	-	363,606	363,606	-	343,025	343,025
გუდვილი	-	33,453	33,453	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	130,307	130,307	-	124,775	124,775
მოგების გადასახადის აქტივები	224	640	864	109	183	292
სხვა აქტივები	248,856	5,489	254,345	236,835	7,392	244,227
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	29,566	-	29,566	46,731	-	46,731
სულ აქტივები	15,685,094	12,681,964	28,367,058	12,195,125	10,966,087	23,161,212
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	16,504,116	1,769,945	18,274,061	12,521,786	1,559,652	14,081,438
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,817,273	1,374,221	5,191,494	2,296,264	1,822,198	4,118,462
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	340,611	305,526	646,137	223,523	1,236,956	1,460,479
საოჯარო ვალდებულება	27,293	85,331	112,624	21,626	63,472	85,098
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	69,792	32,458	102,250	56,129	20,471	76,600
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	20,258	79,275	99,533	85,270	25,598	110,868
სხვა ვალდებულებები	152,848	743	153,591	175,765	1,279	177,044
სულ ვალდებულებები	20,932,191	3,647,499	24,579,690	15,380,363	4,729,626	20,109,989
წმინდა	(5,247,097)	9,034,465	3,787,368	(3,185,238)	6,236,461	3,051,223

30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებული მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომლებიც ქვემოთაა განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის პრინციპით.

ბანკმა განახლა დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების გამოვლენის, შეფასებისა და მონიტორინგის პოლიტიკა და პროცედურები. ბანკის რისკის მართვის სისტემას ყველა დონეზე განიხილავს და ამოწმებს ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი და მარწმუნებელი მომსახურების გარე მომწოდებლები.

(ათას ლარში)

30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	2023 წლის 31 დეკემბერს			2022 წლის 31 დეკემბერს			2021 წლის 31 დეკემბერს		
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
დაუფარავი სესხები იანვარს მთლიანი	16,343	-	9,819	17,750	-	12,050	10,701	-	10,646
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	50,092	-	5,666	-	-	7,090	7,127	-	8,944
წლის განმავლობაში დაფარული სესხები	(50,092)	-	(4,993)	-	-	(7,246)	-	-	(4,531)
სხვა ცვლილებები	644	-	(407)	(1,407)	-	(2,073)	(78)	-	(1,009)
დაუფარავი სესხები 31 დეკემბერს მთლიანი	16,987	-	10,085	16,343	-	9,819	17,750	-	12,050
გაპროექტებული გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბერს	-	-	(110)	-	-	(67)	-	-	(27)
დაუფარავი სესხები 31 დეკემბერს წმინდა	16,987	-	9,975	16,343	-	9,752	17,750	-	12,023
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	868	-	557	928	-	745	858	-	644
მისაღებდელი საკრედიტო ხარჯი	-	-	(40)	-	-	(209)	-	-	-
ანაზრები იანვარს	26,766	58,329	12,633	29,813	176,898	31,127	7,098	49,520	32,619
წლის განმავლობაში მიღებული ანაზრები	159,023	82,019	9,734	-	6,938	9,212	22,715	100,750	21,490
წლის განმავლობაში გადახდილი ანაზრები	-	(2,810)	(6,774)	(3,049)	(108,180)	(15,773)	-	(27,415)	(32,337)
სხვა ცვლილებები	35	5,230	(1,264)	2	(12,397)	(11,933)	-	34,043	9,355
ანაზრები 31 დეკემბერს	186,864	142,768	14,399	26,766	58,329	12,633	29,813	176,898	31,127
საპროცენტო ხარჯი ანაზრებზე	(12,437)	(4,623)	(864)	(2,436)	(1,270)	(959)	(547)	(1,669)	(1,368)
სავალი ფასიანი ქაღალდები იანვარს	-	737	-	5,746	737	-	708	737	-
პერიოდის განმავლობაში მიღებული სავალი ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	-	5,746	-	-
პერიოდის განმავლობაში დაფარული სავალი ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სხვა ცვლილებები	-	-	-	(5,746)	-	-	(708)	-	-
სავალი ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბერს	-	737	-	-	737	-	5,746	737	-
საპროცენტო ხარჯი გამოწვეულ სავალი ფასიან ქაღალდებზე	-	-	-	(163)	-	-	(163)	-	-
გაუღებულ შემოსავალი ფინანსური და მენეჯერების გარანტიები	-	-	176	-	-	176	-	-	176

* უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა მოიცავს საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებს და ჯგუფის წამყვან ხელმძღვანელობას.

დაკავშირებულ მხარეებთან სესხების და ანაზრების ხელშეკრულებები ფორმდება „გამოილი ხელის მანძილის პრინციპით“, სტანდარტული პირობებით, პროდუქტის ტიპიდან გამომდინარე.

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზრდაურება ასე გამოიყურება:

	2023	2022	2021
ხელფასები და სხვა სარგებელი აქციებზე დაფუძნებული გადახდების კომპენსაცია	10,624	9,602	11,197
სულ უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზრდაურება	10,624	9,602	11,197

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა არ იღებს ფულით განსაზღვრულ კომპენსაციას, გარდა ფიქსირებული ხელფასებისა. მთლიანი კომპენსაციის დიდი ნაწილი აქციებზე დაფუძნებულია (26-ე შენიშვნა). უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის 22 ადამიანი შედიოდა (2022 წლის 31 დეკემბერი: 20; 2021 წლის 31 დეკემბერი: 20).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაზე გაცემული სესხების საპროცენტო განაკვეთები იყო 4.5%-დან 16.8%-მდე (2022 წლის 31 დეკემბერი: 4.5% და 17.9%, 2021 წლის 31 დეკემბერი: 4.0% და 28.8%) უცხოურ ვალუტაში და ლარში გამოხატული სესხებისთვის, შესაბამისად. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიერ განთავსებულ ანაზრებზე საპროცენტო განაკვეთები იყო 0.0% და 13.5% (2022 წლის 31 დეკემბერი: 0.0% და 13.5%, 2021 წლის 31 დეკემბერი: 0.0% და 14.2%) უცხოურ ვალუტაში და ლარში გამოხატული ანაზრებისთვის, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

31. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ჯგუფის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერისთვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად. ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ფასს-ის მიხედვით

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი. სებ-ის მოთხოვნით ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი. ეს კოეფიციენტი გამოითვლება ბანკის სპეციალური დანიშნულების ინდივიდუალური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია სებ-ის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად, ბაზელ III-ის მოთხოვნების საფუძველზე.

2023 წლის იანვარში სებ გადავიდა ფასს-ის მიხედვით ბუღალტრულ აღრიცხვაზე და შემოიღო ახალი პილარ 2-ის ბუფერი – საკრედიტო რისკის კორექტირების ბუფერი, რითაც აღირიცხება სხვაობა სებ-ის მიხედვით და ფასს-ის მიხედვით დარეზერვების დონეებს შორის (უფრო მაღალი წინამორბედის შემთხვევაში). 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

ფასს სტანდარტებზე დაფუძნებული სებ-ის (ბაზელ III) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

	<u>2023</u>
ძირითადი კაპიტალი	4,603,352
დამატებითი კაპიტალი	499,018
სულ კაპიტალი	<u>5,102,370</u>
რისკით შეწონილი აქტივები	<u>23,061,905</u>
ძირითადი კაპიტალის კოეფიციენტი	20.0%
სულ კაპიტალის კოეფიციენტი	<u>22.1%</u>
მინ. მოთხოვნა ძირითადი კაპიტალის კოეფიციენტისთვის	16.7%
მინ. მოთხოვნა მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტისთვის	<u>19.6%</u>

(ათას ლარში)

31. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობა ასე გამოიყურებოდა:

სებ-ის (ბაზელ III) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

	2022	2021
ძირითადი კაპიტალი	3,388,048	2,691,000
დამატებითი კაპიტალი	618,232	784,800
სულ კაპიტალი	4,006,280	3,475,800
რისკით შეწონილი აქტივები	20,279,424	17,977,949
ძირითადი კაპიტალის კოეფიციენტი	16.7%	15.0%
სულ კაპიტალის კოეფიციენტი	19.8%	19.3%
მინ. მოთხოვნა ძირითადი კაპიტალის კოეფიციენტისთვის	13.8%	13.6%
მინ. მოთხოვნა მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტისთვის	17.2%	17.7%

32. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები

2024 წლის 13 თებერვალს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2023 წლის საბოლოო დივიდენდები 1 აქციაზე 6.65 ლარის ოდენობით. 2024 წლის 1 მარტს აქციონერებმა მიიღეს სულ 186,000 ლარის საბოლოო დივიდენდები.

2024 წლის მარტში, 2024 წლის 18 თებერვლით დათარიღებული წილის ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველზე, საქართველოს ბანკის ჯგუფმა ბანკთან ერთად შეიძინა სომხეთში მოქმედი ერთ-ერთი წამყვანი ბანკის – დახურული სააქციო საზოგადოება „ამერიაბანკის“ – სააქციო კაპიტალის 90%. გაყიდვის მხარეს წარმოადგენდნენ აქციონერები: IMAST Group (CY) Limited (ფლობდა აქციების 48.82%-ს დახურულ სააქციო საზოგადოება „ამერიაბანკში“), ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკი (ფლობდა აქციების 17.71%-ს დახურულ სააქციო საზოგადოება „ამერიაბანკში“, საიდანაც 7.71% შეძენილია, ხოლო დარჩენილი 10% ექვემდებარება ფუთ/ქოლ ოფციონს), აზიის განვითარების ბანკი (ფლობდა აქციების 13.92%-ს დახურულ სააქციო საზოგადოება „ამერიაბანკში“), ESPS Holding Limited (ფლობდა აქციების 12.05%-ს დახურულ სააქციო საზოგადოება „ამერიაბანკში“) და Afeyan Foundation for Armenia Inc. (ფლობდა აქციების 7.5%-ს დახურულ სააქციო საზოგადოება „ამერიაბანკში“). შეძენის ოპერაცია დაფინანსდა ჯამში 273,230 ათასი აშშ დოლარის ფულადი თანხით (დაახლოებით 734,825 ათასი ლარი), რომელიც გაიზრდება 8%-იანი პროცენტის დარიცხვით 2024 წლის 1 თებერვლიდან მარეგულირებლისგან ყოველგვარი თანხმობის მიღებამდე. მთლიანი თანხიდან 20,758 ათასი აშშ დოლარი, რომელიც უდრის დაახლოებით 55,827 ათას ლარს, გადავადდა და გადასახდელია დასრულების თარიღიდან 6 თვეში. ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის მიერ შენარჩუნებული დარჩენილი სააქციო კაპიტალის 10% ექვემდებარება ფუთ/ფულ ოფციონს. სააქციო კაპიტალის წილი, რომელიც ბანკისთვის არის მიკუთვნებადი, შეადგენს 30%-ს. ბანკის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში შეძენის ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში წილობრივი მეთოდის გამოყენებით, რის მიხედვითაც ინვესტიციის აღიარება თავდაპირველად მოხდება თვითღირებულებით და შემდეგ დაკორექტირდება შეძენის ოპერაციის შემდეგ „ამერიაბანკის“ წმინდა აქტივებში ბანკის წილის ცვლილების მიხედვით. ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის ყველა საჭირო თანხმობა მიღებულია.